

NASLOV

Leto XXXIII
Št. 42

Murska Sobota,
4. junij 1981

CENA 8 DIN

VESTNIK

Ob prazniku ljutomerske občine

Bodočnost na trdnih temeljih

Pomembni jubileji so najprimernejši trenutek, da se ozremo na prehojeno pot, da ocenimo trenutno stanje ter predstavimo želje in cilje, ki smo si jih zadali za bodočnost. Občina Ljutomer praznuje te dni svoj jubilejni 25. občinski praznik. Praznovanje v sedanjem času, ko usmerjamo vse sile v borbo za gospodarsko ustalitev, ureditev notranje-politične situacije, ko sovražni elementi v SAP Kosovu poskušajo spodkopati največjo pridobitev naše NOB bratstvo in enotnost narodov in narodnosti SFRJ, je še ena priložnost več, da delovni ljudje in občani dokažejo, da so kos težavam, s katerimi se srečujejo. Gospodarski rezultati, doseženi v zadnjih petih letih (preteklem srednjeročnem obdobju) kažejo na visoko zavest delovnih ljudi, kajti v tem obdobju so zrasli mnogi rezultati trdega dela, morali so zrasti, saj so jih delavci sami vnesli v svoje načrte in plane. Gospodarstvo ljutomerske občine pa ni zaprto vase. Široko povezovanje navzven (preko 60 odstotkov gospodarstva je povezano s sedmimi drugimi občinami v SRS) je eno vodilnih načel, ki so ga že izvajali in ga ponovno vnesli v svoje plane za prihodnjih pet let.

Na podlagi takšnega povezovanja so v petih letih bile izvršene investicije, ki so lahko ponos: nova tovarna Krka, izvarna zdravil Novo Mesto TOZD Isis Ljutomer, Emona TOZD Agroprod, obnova Križevskih opakarn, razširitev DO Imgrad in Mlekopromet, investicije v kmetijstvo (farma bekonov, perutninska farma ter melioracije).

Da je politična zavest prebivalcev ljutomerske občine na najvišjem nivoju, so dokazali z obsobo sovražnih izpadov v SAP Kosovu. To pa ni posledica nekega trenutnega spoznanja, ampak dediščina preteklosti. Kajti že v 19. stoletju je bil prileški kmet, delavec najnaprednejši. Ni bil zamen prvi slovenski tabor 6. avgusta 1888 ravno v Ljutomeru. In to je priznal tudi tovariš Edvard Kardelj, ko je na proslavi stote obletnice tabora dejal: „Tu v Ljutomeru in prav na tem mestu je slovensko ljudstvo pred 100 leti oznanilo novo razdobje v razvoju slovenskega naroda v boju za svojo uveljavitev in osvoboditev.“

In to je tista dediščina, ki jo je delovni človek in občan podedoval od svojih prednikov. Zato bo tudi občina Ljutomer prav na 25. občinski praznik odprla muzejsko zbirko Taborska gibanja na Slovenskem, ki so jo poimenovali po Edvardu Kardelju. Odločitev, da se bo muzej poimenoval po revolucionarju in mislecu Edvardu Kardelju, izhaja iz njegove neprecenljive vloge pri proučevanju slovenskega narodnostnega vprašanja. Vse naštetu pa je tisto, čemur se reče dobra osnova za nadaljnji razvoj. Ljutomerska občina še vedno spada med občine v SRS, ki so manj razvite. Planski dokumenti, ki so jih letos sprejeli in potrdili, pa kažejo na željo, da bi do konca srednjeročnega obdobja 1981-85 občina dosegla tisto stopnjo, ki bi jo popeljala iz „kluba“ manj razvitih. V prihodnjih petih letih bo zaposleval našo 1150 novih delavcev, ki bodo pomagali doseči 6-odstotno rast družbenega proizvoda in ki bodo povečali produktivnost za 2 odstotka.

2.600 milijonov dinarjev (kar je 35 odstotkov družbenega proizvoda) bo vloženo v nove naložbe ljutomerskega gospodarstva.

Ljutomer je torej pred svojim 25. občinskim praznikom. Našteli smo razloge, zakaj lahko slavi. Ni jih malo, in če bi bili kritični, bi lahko rekli, da bi jih lahko bilo več. Pa ne bodimo preveč zahtevni. Dobro gospodarjenje v okviru danih možnosti je največ, kar lahko zahtevamo od delovnega človeka in občana. In praznik bo obeležen z nekaterimi novimi pridobitvami s področja kulture: nov prizidek kulturnega doma, v katerem bo galerija, poimenovala po domačem slikarju Antonu Trstnjaku, muzejska zbirka Taborskih gibanj na Slovenskem Edvard Kardelj... Vse to pa se vključuje v delovne zmage. Kajti tudi kultura je sestavni del vsakdanjika. In ko bo v nedeljo zjutraj pihalni orkester z budnico razglasil praznik občine Ljutomer, bo obenem razglasil tudi delovne zmage. In to bo potrdil tudi slavnostni govornik na velikem množičnem zborovanju Zoran Polič, predsednik zbora republik in pokrajin SFRJ. In to bi verjetno potrdila oba velika očeta, ki ju je dala Jugoslavija Josip Broz TITO in Edvard Kardelj. Očeta, ki sta vodila delovno ljudstvo in občane, a ne samo vodila, tudi danes in jutri bosta kazala pot, po kateri bodo stopali občani ljutomerske občine.

Dušan Loparnik

Prvi tekaški maraton treh src v Radencih presenetil vsa pričakovanja. Rekordna udeležba nad 1.100 tekačev mladih in starih ter odlična organizacija. Vsi ki so prišli v Radence so bili zadovoljni. Najbolj pa seveda zmagovalci: Stanko Baler iz Satahovec v trim teku na 10 kilometrov, Janko Smole atlet in študent iz Vrhnike na malem maratonu 21 kilometrov in zmagovalec prvega maratona treh src na 42 kilometrov Milan Kotnik, sicer atlet doma iz Radovljice.

Foto: Feri Maučec

V Pomurju očitno nismo pričakovali, da se bo tolikšno število (okrog 500) učencev, ki letos končujejo osnovno šolo, vpisalo v srednje šole zunaj regije, oziroma sploh ni poslalo prijave za vpis. Pomurske srednje šole so namreč razpisale 1.490 učnih mest, v razpisnem roku pa se je prijavilo le 1.198 učencev — torej je ostalo v šolskih klopih nezasedenih še okrog 300 mest.

V občini Murska Sobota beležijo največje razhajanje med razpisom in vpisom na kmetijskem šolskem centru v

Prazne klopi?

Rakičanu, kamor bi se lahko prijavilo še kar 144 učencev. Vemo pa, da je Pomurje kmetijsko območje in še kako potrebuje kmetijske strokovnjake. Premalo prijav je tudi za dva nova programa na srednješolskem centru usmerjenega izobraževanja v Murski Soboti, in sicer za srednjo gradbeno šolo (46) in za elektro usmeritev (25).

Preseneča tudi, da ni bilo pričakovanega navala za vpis na blagovno-ekonomski šolski center v Murski Soboti, kjer je ostalo prostih še več kot 60 mest, in za vpis na srednjo zdravstveno šolo v Rakičanu, kjer bi lahko sprejeli še 22 učencev. Hkrati pa je zanimivo, da so preveč prijav prejeli za srednjo konfekcijsko šolo (tekstilni konfekcionar), tako

da bo treba preusmeriti drugam okrog 40 učencev, in za srednjo pedagoško šolo, kjer so se na 90 razpisanih mest prijavili 104 učenci. V ostalih primerih pa ni bistvenih odstopanj med razpisom in vpisom.

Premalo prijav, in sicer 44, so dobili tudi na šolski kovinarski center v Lendavi, medtem ko se je za dvojezično pedagoško usmeritev prijavilo celo nekaj več učencev.

V gostinski šolski center v Radencih se je glede na možnosti vpisalo 17 učencev manj.

Za gimnazijo Fran Miklošič v Ljutomeru (družboslovno-jezikovna usmeritev) je prav tako premalo prijav, in sicer namesto pričakovanih 60 le 38. Najbrž je prav to dejstvo privedlo do tega, da je delegacija ljutomerske občine v svetu pomurskih občin na zadnji seji predlagala, da tisti učenci, ki se bodo vpisali v šole zunaj Pomurja, čeprav bi se lahko v iste programe vpisali doma, naj ne bi bili upravičeni do štipendije. Vendar pa tako stališče ni bilo sprejeto, kajti štipendija naj bo omejevala le za tiste poklice, ki jih združeno delo v Pomurju ne potrebuje, mladi pa si lahko kraj svojega šolanja svobodno izbirajo.

Ker komisija za usmerjeno izobraževanje pri svetu pomurskih občin pri takšni sestavi in znanih okoliščinah (neusklajeni interesi med posameznimi občinami) ni in ne more zadovoljivo opravljati svojega dela, so sprejeli sklep o njeni razpustitvi; vendar pa bo treba čimprej ustanoviti posebno delovno telo pri medobčinski gospodarski zbornici, v katerem pa se morajo najti še izobraževalne skupnosti in skupnost za zaposlovanje ter ostali, ki se neposredno srečujejo s področjem usmerjenega izobraževanja.

JOŽE GRAJ

200 let OŠ Križevci

V soboto dopoldne je bila v Križevcih pri Ljutomeru osrednja proslava ob 200-letnici osnovne šole Branko Bernot-Aljaž v Križevcih. Proslave so se udeležili nekateri predstavniki družbenopolitičnega življenja SR Slovenije, Pomurja in občine Ljutomer. Najvidnejša gostja je bila vsekakor tovarišica Vida Tomšič, članica predsedstva SRS in sestra padlega borca Branka Bernota-Aljaža, slovenski pa so se udeležili še Franc Kimavec-Ziga, član sveta fede-

racije SFRJ, Geza Bačić, sekretar medobčinskega sveta ZK za Pomurje, najvišji predstavniki skupščine občine Ljutomer in družbenopolitičnih organizacij občine Ljutomer ter člani krajevne skupnosti Križevci.

Slavnostni govornik Geza Bačić je zbranim spregovoril o pomenu izobraževanja in pri tem poudaril, da je ravno v Pomurju izobraževanje prispevalo največji delež k prosvetljenstvu naroda. To je še toliko po-

membnejše, kajti Pomurje je pretežno kmetijsko območje. In narod sam je dokazal, da je vzgojo, ki jo je bil deležen, znal pravilno uporabiti. V svojem govoru se je dotaknil tudi minulih dogodkov v SAP Kosovu, ter podal kratko oceno tega dogajanja.

Po kulturnem programu, ki so ga izvedli učenci osnovne šole Branko Bernot-Aljaž, pa je predsednik skupščine izobraževalne skupnosti Ljutomer Jože Vidovič, ob spremstvu predstavnikov krajevne skupnosti, ki so izglasovali samoprispevek za izgradnjo prizidka k osnovni šoli, zakoličil tudi prostor, kjer bodo stali telovalnica, in nekateri kabine.

Gostje so se nato podali v prostore osnovne šole, kjer so si ogledali tudi razstavo, na kateri so učenci prikazali svojo dejavnost na številnih področjih. Po ogledu razstave so predstavniki šole izročili tovarišici Vidi Tomšič tudi skromno spominsko darilo — knjigo, Praznovanje 200-letnice šole, je bilo tudi sestavni del XXV. občinskega praznika občine Ljutomer.

Dušan Loparnik

DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE IN SKUPŠČINA
OBČINE LJUTOMER

vabijo na

OSREDNJO OBČINSKO PROSLAVO

v počastitev

40-letnice OF slovenskega naroda
40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti
25. občinskega praznika,

ki bo v nedeljo, 7. junija 1981, ob 10. uri na Glavnem trgu
v Ljutomeru.

VESTNIKOV
VLAK

VESTNIKOV VLAK

BO KMALU PRIČEL ZBIRATI LETOŠNJE POTNIKE!

KAM IN KDAJ BO ODPELJAL, VAM BOMO SPOROČILI V PRIHODNIH ŠTEVILKAH VESTNIKA!

Takšne je bil pogled na največji plovni objekt ameriške mornarice, letalonosilko Nimitz, ko je na krov strmoglavil bombnik in pri tem ubil 14, ranil pa 45 oseb. Uničena so bila tudi štiri letala, poškodovan pa en helikopter in tri letala. Po ocenah strokovnjakov znaša škoda 60 milijonov dolarjev. Kot zatrjujejo, ob nesreči nista bila poškodovana jedrski in navigacijski sistem letalonosilke. Zgodilo se je to blizu mesta Jacksonville, ladja pa je po nesreči odplula na popravilo v Norfolk v zvezni državi Virginiji.

MINISTROV SAMOMOR

Čeprav je poljska javnost dokaj navajena na dramatične preobrate, jo je novica o grozljivem dejanju dveh bivših ministrov vseeno pretresla. Prejšnji ponedeljek zjutraj so sporočili, da je bivši minister za zunanjo trgovino Jerzy Olszewski naredil samomor. Samo nekaj ur kasneje pa se je zvedelo, da je na enak način umrl tudi bivši krakowski župan, pozneje minister za gradbeništvo, Edward Barszcza.

Oba sta bila v preiskavi zaradi zlorab uradnega položaja in kršenja moralnih in pravnih norm, po odločbi centralne nadzorne komisije PZDP pa sta bila izključena iz partije.

Istega dne so pred posebno komisijo centralnega komiteja PZDP odgovarjali tudi bivša premiera Pieter Jaroszewicz in Edward Babiuch ter bivši minister za notranje zadeve Franciszek Szlachcic. S tem se je nadaljevalo ugotavljanje odgo-

vornosti najvišjih partijskih in državnih voditeljev, ki se je začelo prejšnji teden z zaslišanjem Edwarda Gierka.

Na osnovi prejšnjih izjav in sedanjih pogovorov z Jaroszewiczem je komisija ugotovila, da je podpredsednik vlade in drugi človek v bivši vladajoči ekipi odgovoren za napačno investicijsko politiko, visoka zadolževanja v tujini, vztrajanje pri nepremišljenih koncepcijah podražitev v juniju 1976 (ki je zlasti zaradi nepravilnih kompenzacij izzvala množične delavske proteste), likvidacijo malega gospodarstva, za napake v kadrovske politiki, ignoriranja opozoril o vse slabšem gospodarskem položaju in nepravilnem sistem delu vlade in državnih organov.

Edward Babiuch, ki je zamenjal Jaroszewicza na položaju premiera, je odgovarjal pretežno zaradi svojega dela v politburoju in tistega, ki ga je opravljal kot organizacijski sekretar CK PZDP, ker je vlado vodil samo nekaj mesecev pred baltskimi nemiri.

Samokritično je govoril o nepravilnem, voluntarističnem delu politburoja in sekretariata CK PZDP. O isti stvari je zelo kritično govoril tudi Szlachcic, ki je zradi nasprotovanja takemu načinu dela že leta 1974 odstopil z visokega partijskega položaja.

Tirana in ustaši

Dve vesti, ki sta te dni prispeli iz avstralskega mesta Sydneya, najbolj prepričljivo potrjujejo, da se je Tirana lotila protijugoslovanske gornje skupaj z najbolj zagriženimi fašističnimi teroristi. V zadnji številki glasila skrajne ustaške emigracije v Avstraliji, v tako imenovanem Hrvatskem tedniku, ki je pravkar izšel, je redakcija tega terorističnega glasila dobesedno zapisala: „Po zaslugi naklonjenosti bratov Albancev smo neposredno iz Tirane dobili poročilo albanske telegrafске agencije ATA, ki je zbrala odmeve svetovnega tiska na dogodke na Kosovu.”

Ta primer dokumentira — poleg številnih drugih znanih primerov povezanosti med Tirano in emigrantskimi teroristi — da Tirana ne samo sprejema sodelovanje z ustaško-fašističnimi organizacijami, temveč to sodelovanje tudi sama ponuja in te organizacije oskrbuje in oborožuje s protijugoslovanskimi gradivi.

To isto ustaško glasilo — tako imenovani Hrvatski tednik — ki se toplo zahvaljuje „bratom Albancev” iz Tirane, se

je kakih deset dni prej, sredi maja, pritoževalo, da so simpatizerji irske republikanske armade (IRA) v Avstraliji zavrnilo podporo ustašev. Kot priznava redakcija tega tednika, so Irci 8. maja v Melbourneu odstranili ustaše iz spreveda demonstrantov, ki so protestirali zaradi smrti Bobyja Sandsa, ki se je v Belfastu odločil za gladovno stavko.

Čeprav ustašev nihče ni klical, so se sami poskušali vključiti v kolono demonstrantov s „priložnostnimi transparenti in hrvatsko zastavo”. Omenjeni tednik razočarano poroča: „Ob prvem pogledu na hrvatske oznake in besedo Croats (Hrvati), je nastal med demonstranti upor. Rekli so, da nočejo imeti nič skupnega s fašisti in ustaši, torej s tistimi, ki so toliko let pomagali skrajno desnim strujam”. Irci torej ne potrebujejo ustaške podpore.

„Marksistično-leninistična” Tirana torej potrebuje v boju zoper socialistično Jugoslavijo ustaško-fašistično zavezništvo. Celo sama ga ponuja in goji.

(Po Tanjugu)

globus

MADRID — Aretirali so šefa centra obveščevalne službe španske armade in ga obdolžili, da je bil med kolovodji neuspelega vojaškega udara 23. februarja letos.

ABU DABI — Predsednik združenih arabskih emiratov je pozval ZDA, naj pomagajo pritisniti na Izrael, da bi na bližnjem vzhodu zavlada pravičen in trajen mir.

ZAHODNI BERLIN — Policija se je spopadla s kakimi 400 nezakonito vseljenimi prebivalci, ki so varuhe reda pričakali s kamenjem. Ranjenih je bilo 105 policistov.

VARŠAVA — Umrl je poglavar poljske katoliške cerkve kardinal Stefan Wyszyński, star 79 let. Med njegovim 33-letnim mandatom je poljska cerkev doživljala obdobje skrajne napetih odnosov z državo.

NEW YORK — Generalni sekretar OZN bo junija obiskal Japonsko in Kitajsko.

MOSKVA — Eno od ulic ali trg bodo v Moskvi in Omsku poimenovali po Josipu Brozu Titu.

PARIZ — Nova socialistična francoska vlada je objavila, da jedrske elektrarne v Bretanji ne bodo gradili. Proti nameravani gradnji te elektrarne je bilo v preteklosti veliko protestov prebivalstva.

LIMA — Do leta 1985 bodo v Peruju naučili brati in pisati več kot polmilion prebivalcev te države. V akciji bo sodelovalo več kot 19 tisoč učiteljev. V Peruju je sedaj nepismenih 18 odst. prebivalcev. Od teh jih živi 70 odst. na podeželju.

DUNAJ — Še vedno niso odkrili zanesljivih sledi morilca dunajskega mestnega svetnika Heinza Nittla, na katerega so 1. maja izvedli atentat.

ATENE — Grški premier Ralis je v zvezi z napetostmi na Balkanu in s tem v zvezi tudi z nemiri na Kosovu dejal, da Grčija ne more zagovarjati stališč v prid gibanjem, katerih cilj je spremeniti sedanje stanje na Balkanu.

RIM — Vsak Italijan, ki bo letos odšel na dopust v inozemstvo, bo moral položiti v banki trimesečni brezobrestni depozit v vrednosti 30 odst. vsote, ki jo bo zamenjal v tujo valuto. To je ukrep narodne banke za obrambo tečajja lire in za izboljšanje plačilne bilance.

Spet politični uboj

Uporniki iz vrst bangladeške armade, ki jih je vodil komandant vojne območja obmorskega mesta Shittagonga generalmajor Ahmed Manzu so prejšnji petek ubili bangladeškega predsednika Ziaura Rahmana. Atentat je potekal tako, da so prevratniki napadli vladno palačo v Chittagongu in v njej ubili predsednika.

Ze takoj naslednji dan so poveljniki vseh rodov vojske in voditelji političnih strank izrazili vso podporo bangladeški vladi in podpredsedniku Abusu Sataru. Kot kaže, so atentatorji razpoloženi proti Indiji, saj so objavili razglas, ki razveljavlja dogovor o prijateljstvu med Bangladešem in Indijo, ki so ga podpisali leta 1972.

Razgrajanje albanskih skrajnežev

V Ženevi so pred dnevi demonstrirale skupine albanskih skrajnežev, v katerih so sodelovali tudi pripadniki fašističnih in emigrantskih skupin v ZRN. Med zborovanjem, ki je potekalo v središču mesta, je skupina razjarjenih skrajnežev napadla tudi dva jugoslovanska novinarja, dopisnika Politike, Dela in Rilindje Borka Stošića in dopisnika Tanjuga Žarka Stojanovića. Obso spravili na tla, ju obrcali in jima prizadejali težke telesne poškodbe.

Na čelu spreveda več sto demonstrantov so nosili dve zastavi stare monarhistične Albanije, med njima pa je vihrala tudi zastava LR Albanije.

v žarišču dogodkov

BIROKRATI SO NEVARNEJŠI OD MNOŽIC

Predsednik republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič je večji del svojega referata na seji zvezne konference SZDLJ, ki je bila 27. maja v Beogradu, posvetil družbenopolitičnemu položaju v zvezi z dogodki na Kosovu. Razprava je med udeleženci seje zbudila posebno pozornost, zato objavljamo izveščke.

„V socialistični zvezi Slovenije smo že od vsega začetka gradili zaupanje v srbsko in kosovsko politično vodstvo, ki edino lahko izboljša položaj v tej pokrajini. Takoj smo se sprijeli z nacionalistično reakcijo, ki je skušala širiti nezaupanje v albansko ljudstvo ter omajati zaupanje v dosedanjo in nadaljnjo politiko solidarne pomoči manj razvitim krajem.”

Mitja Ribičič je omenil opozorila Edvarda Kardelja, da bo v našem razvoju še vedno prihajalo do nasprotij in protirevolucionarnih odporov, vse dokler ne bosta socializem in samoupravljanje postala edina mogoča oblika življenja in odnosov med ljudmi in narodi. V zvezi s tem je dejal:

„Decembra leta 1971 je Edvard Kardelj v Karadjordjevu dejal, da je nacionalizem en sam in da ne pomeni realne politične sile, da pa lahko postane orodje povsem realnih političnih sil, to je stalinističnega tehnokratizma, birokratizma ali

velikodržavnega hegemonizma. Ne gre le za nacionalizem. Nevarnejše so težnje tehnokratskega monopola centralizma, malomeščanske elite, političnega karierizma, absolutističnega voditeljstva v liku vodje ljudstva, demagoških metod, frazeologije in podobno. Povezanost centra z bazo je zelo labilna, če temelji na trenutnih političnih manevrih, na sprotnih majhnih interesih, na širjenju nacionalizma, demagogije, gole liberalistične fraze in na političnih spekulacijah.

V zvezi s cestno afero nas je Kardelj opozorjal, da so pritiški, ki jih organizirajo, usmerjajo in vodijo vodilne strukture naše družbe v občinah, republikah in pokrajinah, nevarnejši od pritiskov množic ali delavcev, na primer od ustavitve dela ali celo študentskih nemirov. Do takšnih pritiskov prihaja tedaj, ko v družbi dozori pogoji za spremembe, ko je treba narediti korak naprej pri graditvi samoupravnega ekonomskega sistema in ko bi morali delavcem in organiziranemu združenemu delu prepustiti neko pozicijo, monopol, področje, kjer se odloča.

Tako je bilo pred desetimi leti v času ustavnih dopolnil, v času boja za novo vlogo federacije, za odpravo državnega kapitala, za odgovornost republik v gospodarskem razvoju in na

področju razširjene reprodukcije in glede pogojev za najemanje mednarodnih posojil. Tedaj so vsi zagnali vik in krik, češ da jih federacija vse po vrsti izkorišča. Kot ptiči v gnezdu so odpirali kljune, da bi jim matična federacija prinašala hrano, namesto da bi odleteli iz gnezda. Mar nismo tudi zdaj, po sprejetju ustave in zakona o združenem delu v podobnem položaju, v prelomnem obdobju, ko možnosti in razvoj ne morejo več temeljiti na tujih sredstvih, ko zunanega in notranjega zadolževanja ni več mogoče jemati kot glavni vzvod razvojne politike, ko je španovija upravljalnih struktur z bankami in političnim blagoslavljanjem gospodarskih odločitev izčrpana, novi nosilci gospodarskega odločanja pa še niso samoupravno konstituirani.

Prehod na nov način financiranja manj razvitih območij, na samoupravno urejanje deviznega trga, na začetek svobodne menjave dela in združevanje dohodka za celotno družbeno reprodukcijo poraja nov spopad s starim etatizmom, ki se je še posebej utrdil v nekatere izvršnih organih družbenopolitičnih skupnosti, od občine do republike in pokrajine, in ki ima svoje zavezničke v sedanji strukturi zvezne uprave, ki ni prilagojena novi ustavi in zakonu o združenem delu.

Madžari izravnali plačilno bilanco

Lani je Madžarska povečala svoj izvoz na konvertibilne trge za 16 odstotkov in tako izravnala svojo zunanjetrgovinsko bilanco. Gospodarstveniki sodijo, da je Madžarska edina med socialističnimi deželami, ki jo gospodarske težave še najmanj mučijo, čeprav se njen gospodarski sistem bistveno ne razlikuje od poljskega.

Vendar ni lahko trditi, da Madžarska ima nekatere posebnosti v svojem gospodarskem razvoju. Manj z besedami kot z ukrepi je od leta 1968 izvajajo reformo, ki teži k prilaganju svetovnemu trgu. Od letos naprej morajo vsa industrijska podjetja plačevati surovine, polizdelke in opremo po cenah, ki veljajo na svetovnem trgu.

Madžarska je bolj kot ostale vzhodnoevropske dežele pazila na to, da ni prizadela kmetijstva s prehitrimi državnimi posegi. V primerjavi s Poljsko ima sicer veliko več zemlje v državi oziroma zadružni lasti, toda bolj kot Poljaki spodbujajo Madžari svoje združničke za večje pridelke na zasebnih površinah. Madžarska nima nobenih problemov pri oskrbi z živili, narašča pa tudi izvoz kmetijskih pridelkov.

V petletnem obdobju od 1981 do 1985 Madžarska predvideva, da bo povečala narodni dohodek za 14 do 17 odstotkov, pri čemer naj bi industrijska proizvodnja porasla za 19 do 22 odst., kmetijska pa za 12 do 15 odst.

Prišli smo v fazo ostre konfrontacije med novimi socialističnimi samoupravnimi družbenolastninskimi odnosi, ki se porajajo iz lastniškega monopola in upravljalnega prakticizma ter zavirajo proces preobrazbe, združevanja in delitve dela.

Ko govorimo o nacionalizmu, vedno poudarjamo pomen jasno začrtane meje med nacionalno naprednim in nacionalistično reakcionarnim.

Menim, da smo v političnem sistemu povsem jasno označili prvo in drugo. Pravica do samoodločanja narodov se pri nas uveljavlja v socialističnem samoupravljanju, ki vsakemu narodu zagotavlja pravico do razpolaganja s celotno vrednostjo njegovih potencialov dela in znanja. V tem sistemu postajajo narodnosti, tudi najmanjše, suvereni nosilci enakopravnih ustavnih pravic in odgovornosti v krajevni in interesni skupnosti, v temeljni organizaciji združenega dela in občini.

Glede na to je samoupravljanje in glavna smernica razmejevanja naprednega in nazadnjaškega. Kdorkoli napada samoupravljanje, s tem napada tudi suverene pravice lastnega naroda ter zmanjšuje možnosti za njegov enakopravni gospodarski in kulturni napredek v skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti. Kosovski dogodki nas opozarjajo, da moramo še naprej krepiti skup-

nost med večino in manjšino, utrjevati dvojezičnost, ustvarjati ozračje zaupanja in se boriti za popolno enakopravnost vseh narodnosti in vseh narodov.”

Druga, prav tako bistvena razmejitvena črta je povezana s prvo. Po mojem mnenju je to razmerje republik in pokrajin do Jugoslavije, do njene neodvisnosti in nevršččnosti, do bratstva in enotnosti. V sodobni Evropi in nemirnem svetu je bila Jugoslavija doslej prava oaza miru in varnosti. Prizadevati si je treba, da bo to tudi ostala. Ne gre le za to, da sta ves svet in vsa Evropa narodnostno tako prepletena, da je nemogoče začrtati čiste narodnostne meje, temveč gre za to, da bi vsakršno nasilno spreminjanje sedanjih evropskih meja pomenilo hudo nevarnost tudi za svetovni mir. Zato so vse evropske države razen Albanije podpisale helsinško sklepno listino. Jugoslavija ponuja svetu drugo možnost. Možnost postopnega izginjanja meja kot razmejitvene črte med narodi in narodnostmi, prav kakor ponuja svetu samoupravljanje kot alternativo zagospodarski in kulturni hegemonizem večinskih narodov. Za naše narode Jugoslavija pomeni veliko več kot zgolj skupen jugoslovanski trg. Gre za življenjske interese naših narodov, ali, kot je rekel Edvard Kardelj, ko je poročal o

slovenskih separatistih v zvezi s cestno afero, za obseg skupnih gospodarskih, političnih in družbeno-zgodovinskih interesov, ki povezujejo jugoslovanske narode.

Obseg teh skupnih interesov se bo v današnjem svetu, ki teži k povezovanju, še povečal.

V zvezi s kosovskimi ekstremisti, ki napadajo današnjo Jugoslavijo, je nadaljeval Ribičič, se spominjam izjemne daljnovidnosti slovenskih komunistov, ki so v času groženj in fašistične nevarnosti pred vojno zapisali, da se je treba boriti za integriteto tedanje države. Čeprav je bila ta država prava ječa narodov, zlasti slovenskega, so se bojevali proti temu, da bi razpadla. Jugoslovanski narodi imajo le eno perspektivo — še naprej graditi Jugoslavijo kot skupnost enakopravnih narodov in kot samoupravno socialistično skupnost ter kot suvereno članico velikega nevršččenega svetovnega gibanja narodov. Vsak naš narod ali narodnost, ki bi zaradi nekakšnih lastnih drobnih računov in interesov zgubil občutek za svoj dolgoročni interes, bi si sam kaj hitro pripravil zgodovinski poraz. To pa ne bi bil le njegov poraz, temveč tudi poraz naše samoupravne skupnosti narodov in poraz socializma v Evropi kot dela svetovnega procesa.

ogledalo tedna

Z MUKO DO ENOTNEGA TRGA

Že zdavnaj ni novost, da se jugoslovansko gospodarstvo zapira v ožje okvire in razbija enoten trg. Posledice vsega tega se kažejo v zunanji trgovini, kjer naš delež slabi. K temu pripomore tudi dejstvo, da imamo v Jugoslaviji toliko deviznih sistemov, kolikor je republik in pokrajin. V nastopu navzven se to odraža v neenotnem položaju gospodarstva v posamičnih okoljih. Če kje, potem najbrž pri tem ne pojmujejo pravilno kaj pomeni decentralizacija in kaj centralizem.

Enoten jugoslovanski trg ne bi smel biti tisto, čemur pravimo centralistično urejanje zadev. Dejstvo je, da je treba več izvažati in povečevati izvoz bolj, kot se povečuje družbeni proizvod, vendar pa bi morala služiti devizna stimulacija le za tiste primere, ko ni nobenega drugega izhoda, ne pa da nadomeščamo z njo vsakršno razliko v konkurenčnosti, ker se tako konkurenčnost ne more popraviti. Prav tako nam manjkajo tudi programi za izvozna spodbujanja, kajti ni res, da bi moral vsakdo, ki izvažajo, dobivati nadomestila. Tisti, ki ne izvažajo (pa bi morda lahko), trdijo, da so izvozniki v privilegiranim položaju, hkrati pa si na vse pretega prizadevajo, da bi povečali uvoz.

Zvezni sveti za družbeno ureditev, za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko ter za mednarodne odnose so pred dnevi obravnavali delo posebne skupine, ki je proučevala naše zunanjetrgovinske odnose. Sprejeto je bilo mnenje, da ne bi smeli dovoljevati uvoza opreme brez vnaprejšnje obveze za izvoz. Takšnih zunanjetrgovinskih neobveznih investicij v uvoženo opremo smo imeli v preteklih letih dovolj in lahko se na teh pomanjkljivostih česa naučimo.

telegrami

BEOGRAD — Po najnovejših podatkih Narodne banke Jugoslavije imajo naši državljani na hranilnih knjižicah 420 milijard in 619 milijonov dinarjev, od tega nad polovico v devizah.

LJUBLJANA — Ob koncu lanskega leta je bilo zaposlenih v tujini 44.741 Slovencev.

ORMOŽ — Sladkorno peso za potrebe ormoške sladkorne tovarne so letos posejali na 4795 hektarjih: v Podravju na 2435, v Pomurju na 2020 ter v severovzhodni Hrvaški na 336 hektarjih, kar je 70 odst. predvidenega. Pet tisoč vagonov sladkorne pese bo tovarna dobila letos tudi iz Madžarske.

SPLIT — Skupščina splitske univerze je sklenila, da podeli prvi častni doktorat te univerze akademiku dr. Vladimiru Bakariću, vidnemu revolucionarju. Listino bodo Bakariću podelili 15. junija, ob 15-letnici splitske univerze.

ZAGREB — Delegati vseh treh zborov hrvaškega sabora niso dali soglasja k osnutku zveznega zakona o zagotovitvi denarja za zgraditev jugoslovanskega dela železniške proge Titograd—Skadar. Delegati so izrazili upravičene dvome v iskrenost albanske vlade za dobrososedske odnose.

BEOGRAD — Za posodobitev in za odpiranje novih premogovnikov ter za raziskovanje novih virov nafte in plina bomo do leta 1985 rabili 110 milijard dinarjev.

LJUBLJANA — Slovenski energetiki zatrjujejo, da ne bo več težav s premogom za široko potrošnjo, ker je šoštanjska elektrarna odstopila 200 tisoč ton lignita. Preskrba se bo izboljšala tudi z uvozom 131 tisoč ton briketov.

SARAJEVO — V BiH predvidevajo, da se bo letos vpisalo v višje in visoke šole 13.964 rednih in 6288 izrednih študentov, kar je precej manj kot lani.

Samo dan sonca za Gorenje

Kakor nas podražitve prav nič več ne presenečajo, pa je ukrep velenjske Gorenje prejšnji četrtek deloval kot bomba: nekatere svoje izdelke so podražili celo do 135 odstotkov. Toda že naslednji dan so podražitev preklicali.

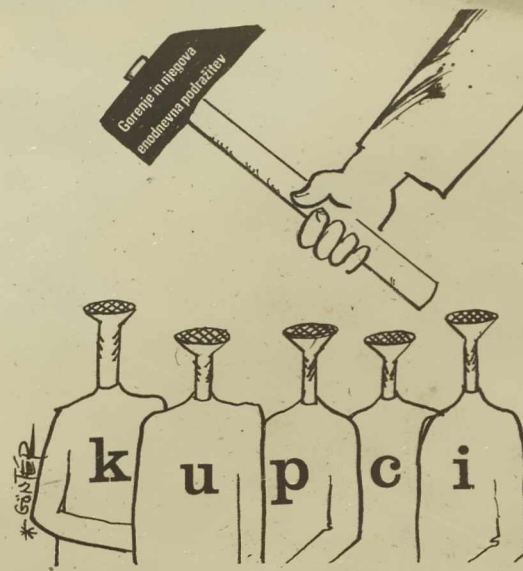
Slo je za pralne stroje, štedilnike, hladilnike in zmrzovalne skrinje. Pri pralnih strojih, ki so se takoj pojavili v prodaji, naj bi šlo za nove proizvode z oznako Körting. To so stroji, ki porabijo za 20 odst. manj elektrike, za 30 odst. manj vode, bolje naj bi izpirali prašek, priročnejši naj bi bili za popravilo in podobno. V ljubljanskih trgovinah so zanje zahtevali od 19.772,00 do 20.255,00 dinarjev! Ljudje so stroje kupovali, potem pa, ko so prespali, so zvedeli, da bodo dobili denar nazaj...

In ko je prodaja tekla že po novem, so si v Gorenju premislili in sporočili, da so „na pobudo in v dogovoru z zvezno skupnostjo za cene sprejeli sklep o povrnitvi na cene, ki so veljale 25. maja.“

Inšpektorji so v skladiščih ljubljanskih trgovin odkrili 946 pralnih strojev velenjske tovarne. Dobavnice zanje so bile brez cen, to pa pomeni, da je bila na pohodu špekulacija: pralne stroje, dobavljene po stari ceni, bi lahko prodajali po novi ceni.

Gorenje je nehote trgovcem prekrizalo načrte, sami sebi pa je tovarna ugasnila dan sonca povišanih cen.

Vendar: kjer je dim, je tudi ogenj — podražitev izdelkov Gorenja se bo slej ko prej spet pojavila.

Izgradnja samoupravljanja

V nestrpnosti, neučakanosti, da bi naenkrat, hitro izgradili sistem samoupravljanja, često zapadamo v preutrujenost, ki prevečkrat zasenči lastno ustvarjalnost z godrnjavo nad slabostmi samoupravljanja, kakršnega doživljamo. Radi bi, da bi samoupravljanje idealno funkcioniralo, idealizirali smo samoupravno sporazumevanje in pričakovali, da bo samoupravljanje brezhibno, takoj ko bomo sklenili samoupravne sporazume in jih podpisali, zamislili smo si raj na zemlji z združevanjem dela in sredstev, pa smo razočarani, ker je tega združevanja manj, kot smo pričakovali.

Tako nekako je zvenela razprava v sindikatih o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju in sploh o doseganju izgradnje samoupravljanja pri nas, ko je naposled razpravljal o tem tudi svet ZSJ. Pa smo se ob tem morali spomniti dolgotrajnosti tozdiranja, ki še vedno ni končano, čeprav je bilo prvi pogoj za snovanje delegatskega sistema samoupravnega odločanja, ki še vedno ni povsem samoupravno delegatsko, ker tudi združevanje dela v tozde ni povsem to, kar naj bi bilo in...

Torej če se spomnimo dejstva, da je tozdiranje zahtevalo vsaj 90.000 krogov samoupravnega sporazumevanja o združevanju dela in sredstev, moramo priznati, da je bilo to težko delo, ki so ga nekje opravljali z vso družbeno zavzetostjo, nekje zgolj formalno, da bo političnim in ustavnim zahtevam zadoščeno, nekje preko volje, da bi pod novo fasado delali po starem. Toda takoj potem so bile na vrsti gradbene operacije povezovanja nastalih celic v delovni organizem, ki so terjale prav toliko, če ne še več časa, in še doslej niso končane, kajti nastajalo je vedno več novih krogov samoupravnega sporazumevanja, v kar se je vtihotapljalo marsikaj špekulativnega za samoupravnimi sporazumevanjem, ko kupoprodajne pogodbe niso več veljale, vsaj zanesljivo ne, medtem ko se je s samoupravnimi sporazumi moglo marsikaj vtihotapiti v prakso kot z nekakšnimi trojanskimi konji.

PISMO IZ BEOGRADA

Zdaj, pravijo v sindikatih, imamo že nad dva milijona samoupravnih sporazumov — na tri delavce po enega — ne da bi se vloga delavcev temu vsaj približno sorazmerno povečala. Ob tem pa imamo nič koliko zakonov, kar zastavlja vprašanje, ali se zakonodaja državnega tipa sorazmerno ustrezno zmanjšuje glede na samoupravno sporazumevanje. Pravijo, da samoupravna in državna zakonodaja in normativnost skoraj enakomerno naraščata in da smo sredi zakonodajne inflacije, kakor smo tudi v denarni inflaciji.

Prava snov za razmišljanje pa ni poplava samoupravnih sporazumov in zakonov, temveč idealiziranje institucionaliziranja novih družbenoekonomskih odnosov. Praksa namreč povsem očitno kaže, da so trdnejši nepisani zakoni praksa ravnanja, ki se je ne moremo ali nočemo odvaditi, vodi pa nas po starih poteh delovanja in življenja, včasih tudi ob našem osebnem prepričanju, da smo zgledni borci za samoupravljanje.

S tem je bržčas tako, kot je bilo nekoč s profesorji, ki so bili zgledni verniki, redni obiskovalci cerkvenih obredov, v šoli pa so bili največji marksisti, ko so znanstveno obdelovali zgodovino, biologijo ali kak drug predmet svoje poklicne opredeljenosti, katere spoznavnost jih je vodila po poteh materialističnega raziskovanja znanstvenih resnic. Dandanašnje čase marsikdo iz starejše generacije ne more doživljati sveta nikakor drugače, le da je učinek obraten: naučenost na stare formule delovanja še iz časov administrativnega socializma ali iz podjetniških časov samoupravljanja jih ovira v uspešnem graditeljstvu samoupravljanja, kjer kljub najboljši volji ostajajo začetniki in delajo iz napake novo napako, namesto da bi delali mojstrovine.

Pomeni, da je času treba dati čas in da se ni treba spotikati ne ob takšne ljudi ne ob njihove nespretnosti, če niso namerne ali celo zlonamerne in da iz slabosti tako rastočega samoupravljanja tudi ne kaže delati sodnega dneva: kar se je Janezek naučil, to Janez zna. Zato pa je treba Janezke naučiti samoupravljanja po vseh pravilih ekonomije dela. Tega pa od diplomiranih samoupravljalcev ne pričakujemo. Samoupravljanje dozoreva z delavskim razredom — s takšnim ali drugačnim razpolaganjem s sadovi dela. Samoupravni sporazumi, ki ga sprejamejo in podpišejo delavci sami, je najtrdnejši zakon ravnanja. Sicer pa sploh ni nujno, da je tak sporazum napisan.

Viktor Širec

V Sloveniji se mudi na petdnevem obisku delegacija prezidija vrhovnega sovjeta Beloruske SSR. Danes si bodo gostje ogledali farmo bekonov v Rakičanu ter tovarno oblačil in perila Mura. Na grobove rdečearmejcev so položili vence. Na sliki: predsednik skupščine SR Slovenije Milan Kučan pozdravlja na brniškem letališču vodjo delegacije Ivana E. Poljakova.

PRED 3. KONGRESOM SAMOUPRAVLJALCEV

Kot da so ga napisali delavci...

V klubu delegatov zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ so pred dnevi skritizirali osnutek resolucije za tretji kongres samoupravljalcev, ki bo v drugi polovici junija letos. Osnutek resolucije naj bo tak, kot da bi ga delavci napisali zase — je bilo rečeno. V osnutku je po mnenju razpravljalcev vse preveč običajnih fraz kot so

»bojevali se bomo«, »upreti se je treba«, »zagotoviti moramo« itd. Delavci terjajo, da bi bilo v besedilu več stvarnega in akcijskega, zato se mora v skladu s tem izboljšati zelo načelno besedilo. Delegati lahko uspešno izpolnjujejo svojo funkcijo, če je gradivo napisano v njihovem, delavskem jeziku.

Vprašanjem, ki se nanašajo na skupnost, bi morali posvetiti več pozornosti. Imamo šest elektrogospodarstev, šest železniških organizacij, šest pošt, pa zelo malo skupnega dela. Malo smo napredovali v dveh, treh zadnjih letih pri poglobljanju skupnosti, so menili delegati. Znašli smo se celo v dezintegraciji. Združeno delo je postalo republiško, pokrajinsko in občinsko. Takšno stališče so sprejeli tudi v izvršnih organih, družbenopolitičnih skupnostih in zbornicah republik in pokrajin.

Nesprejemljivo je, da se gospodarske zbornice ne upro takšnemu opredeljevanju.

Delegati so očitali, da je socialna komponenta v resoluciji nekolikaj zaobidena, da je del o razširjeni reprodukciji premalo obdelan, prav tako delitev po delu.

Vsa poročila za 3. kongres so natisnili v treh knjigah, ki obsegajo 17 poročil iz BiH, iz Črne gore 11, s Hrvaške 18, iz Makedonije 15, iz Slovenije 20 in iz Srbije 43, od tega iz Kosova 10 in iz Vojvodine. Kongresa se bo udeležilo 1405 delegatov iz vse države. Večina delegatov bo iz gospodarske dejavnosti, in sicer 1139, iz negospodarstva pa 266.

(Tanjug)

Še vedno zapleteti

Neuspeh zunanjih ministrov deseterice, da bi razrešili vprašanje jugoslovanskega izvoza govedine po znižanih carinah v dežele Evropske gospodarske skupnosti, je ogrozil odnose Jugoslavije s skupnostjo — je pred dnevi zapisal londonski Times.

V Beogradu, ki je lani podpisal nov trgovinski sporazum z EGS, ki obljublja ugodnejši izvoz jugoslovanskih kmetijskih izdelkov, je povzročil naraščajočo jezo in razočaranje.

Podpora Jugoslaviji je izrazila večina držav EGS. Ian Gilmur, ki je zastopal Veliko Britanijo je dejal, da je absurdno ogroziti odnose med skupnostjo in Jugoslavijo zaradi nekaj tisoč ton govedine. Podobno stališče je zastopal tudi pomočnik zahodnonemškega zunanjega ministra.

Sporazum, ki naj bi uredil problem, zadržujeta Francija in Irska, ki zahtevata, da novi član EGS Grčija uvaža govedino iz držav Evropske gospodarske skupnosti, ki razpolagajo z najvišjimi viški govedine, to pa sta Francija in Irska.

LETOS V ZNAMENJU INVALIDOV

ANALIZIRATI GOSPODARSKE TOKOVE

V ospredju razprave na torkovi seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti so bili informacija o gibanju gospodarstva v prvem trimesečju letošnjega leta, uresničevanje plana zaposlovanja v enakem obdobju, poslušali pa so tudi poročilo o spomladanski setvi, uveljavitvi ukrepov za odpravo posledic po toči in o pripravah za ureditev obrambnega sistema proti toči. Med drugim so se zavzeli za določeno analiziranje nekaterih manj spodbudnih gospodarskih tokov. M. J.

MLADI PODELILI PRIZNANJA

Občinska konferenca ZSMS Lendava je ob letošnjem dnevu mladosti podelila za uspešno delo več priznanj. Za mentorsko delo so jih prejeli: Feri Žižek, Jože Kovac za dosežene uspehe na področju judo športa, Franc Bobovec, starejši, Franci Balantič za mentorsko delo na področju SLO. Za aktivno delo v organizaciji ZSMS sta priznanje dobila Minka Laslo in Vlado Bratkovič. Občinska konferenca je podelila priznanja tudi Gasilskemu društvu Kobilje za aktivno vključevanje mladine v društvo ter osnovni organizaciji ZSMJ karavle v Žitkovcih za aktivno delo in sodelovanje s krajevno skupnostjo. Jani D.

NOVO VODSTVO

Medobčinski svet zveze kulturnih organizacij Pomurja, v katerega se poleg štirih pomurskih, vključuje tudi občinska zveza kulturnih organizacij iz Lenarta, je pred kratkim dobil novo vodstvo. Dosedanjega predsednika Rajka Stuparja je zamenjala Mira Marko, tajnik amaterske kulture Pomurja pa bo Roman Sluga. Tako je težišče iz Lendave zdaj prenešeno v drugo mesto ob meji — Gornjo Radgono, kar pa ne pomeni, da ljubiteljska dejavnost ne bo živahna tudi drugod v Pomurju. bb

MLADI O NARODNOSTNI POLITIKI

Na seji predsedstva občinske konference ZSMS Lendava so razpravljali o poročilu o uresničevanju sklepov, sprejetih ob obravnavi ocene položaja pripadnikov madžarske narodnosti v občini Lendava. Poudarili so, da je mlada generacija še posebej zainteresirana za dosledno uresničevanje pravic pripadnikov madžarske narodnosti ne le na področju vzgoje in izobraževanja ter kulture, temveč tudi v dvojezičnem poslovanju v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Mladi so pozdravili tudi dvojezično usmerjeno izobraževanje v občini, saj po njihovem to pomeni korak naprej pri zagotavljanju kadrov, ki bodo delali na področju občine. Na predsedstvu so govorili tudi o nedavnem obisku delegacije na Madžarskem, kjer so navezali stike z mladimi v Monoštru, ter o poteku priprav na letošnje mladinske delovne akcije, zlasti o pripravah mladinske delovne brigade Ljudska Pravica. Jani D.

SPET ZAŠTRUPITEV RIB V LEDAVI

Nedavno smo zapisali, da je izvršni svet skupščine občin Lendava skupaj s predstavniki inšpekcijskih služb in vodnega gospodarstva razpravljalo o lanskih zastrupitvah rib v potoku Ledava. Škoda je bila vselej velika, oškodovani pa so bili predvsem ribiči. Takratna ugotovitev je bila, da je krivca za zastrupitev rib in onesnažitev vode zelo težko najti in da je za takšno stanje kriva tudi premajhna čistilna naprava v Murski Soboti, preko katere se včasih preliva tudi neочиščena voda. Kljub vsemu so se takrat v Lendavi dogovorili, da bi bilo mogoče z večjo koordinacijo z vodnim gospodarstvom preprečiti pogin rib, tako da bi občasno, ali vsaj takrat, ko se neочиščena voda preliva preko čistilne naprave, odprli vodne zapornice na akumulacijskem jezeru pri Domajincih in s tem povečali pretok vode v Ledavi. Kaže, da je ostalo le pri dogovoru, zakaj le dobrih deset dni po njem se je spet ponovila zastrupitev rib in onesnažitev potoka. Tako kot doslej so inšpekcijske službe, delavci UVJ in ribiči spet bili v akciji, vzeli so vzorce vode in zastrupljenih rib, napravili bodo analizo, ki bo kot vselej doslej pokazala, da so ribe res zastrupljene in voda onesnažena. Kako dolgo bo trajal ta začarani krog brez krivca, se sprašujejo v Lendavi? Jani D.

KAKO SANIRATI LENDAJSKO KLAVNICO?

Izvršni svet skupščine občine Lendava je pred nedavnim razpravljalo o težavah v temeljni organizaciji združenega dela Predelava mesa Lendava, ali kot pravijo v Lendavi, o težavah lenavske klavnice. Ta temeljna organizacija se že več let ubada z izgubo, lansko leto je ta znašala 1,79 milijonov dinarjev. Vzroki so podobni kot za celotno mesno predelovalno industrijo, s tem da v tej temeljni organizaciji nimajo ustreznega proizvodnega programa, ki bi lahko pripeljal do odprave izgub. Načrtovalci sedanjega srednjeročnega programa temeljne organizacije pravijo, da bo letos klavnica še v izgubi, ta naj bi znašala 139 tisoč dinarjev, v naslednjih štirih letih pa naj bi ustvarjala že ostanek čistega dohodka. To bo seveda možno le ob dobrem sanacijskem sanacijskem programu. Izvršni svet skupščine občine Lendava je na seji razpravljalo še o uresničevanju resolucije in dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka in sredstev za osebne dohodke ter dal soglasje k ustanovitvi dislociranega oddelka šole voznikov motornih vozil pri delavski univerzi Lendava. Jani D.

USPEŠNO SODELOVANJE MED ŠOLAMA

Sodelovanje med osnovno šolo Drago Lugarič iz Lendave in osnovno šolo iz Monoštra iz Porabja je staro še osem let, in je vse bolj uspešno. Pred dnevi so učenci in učitelj monoštrske osnovne šole obiskali lendavsko šolo in ob tej priložnosti pripravili skupen dvojezičen kulturni program ter športna tekmovanja. V razgovorih med prosvetnimi delavci obeh šol je bilo poudarjeno, da takšne stike podpirajo, zlasti še na strokovnem področju, saj si lahko z izmenjavo izkušenj veliko pomagajo. Stiki učencev obeh osnovnih šol pa krepijo dobrososedske odnose, saj se učenci spoznavajo tako v šoli kot zunaj nje. Na skupnih kulturnih akcijah pa spoznavajo kulturo obeh narodov, kar je pomembno za bogatitev znanja in za dvig kulturnega nivoja mladih. Učenci in učitelj lendavske osnovne šole bodo v prihodnjem letu obiskali osnovno šolo v Monoštru. Jani D.

PRIZNANJE LENDAJSKIM TRGOVCEM

Trgovsko podjetje Merkator — Univerzal iz Lendave je pred nedavnim dobilo priznanje, srebrno plaketo, Splošnega združenja trgovin SRS Slovenije, za dosežene uspehe na področju modernizacije trgovin v občini. Trgovsko podjetje Univerzal Lendava je v minulih desetih letih posodobilo skoraj vse trgovine v večjih naseljih občine in jih spremenilo od nekdanjih klasičnih v samopostrežne. Ta usmeritev je bila med občani ugodno sprejeta, saj so dobili sodobne trgovine, v njih pa večjo izbiro. V tem srednjeročnem obdobju bo sicer nekoliko zmanjšana investicijska dejavnost na področju trgovine, vendar pa usmeritev v modernizacijo ostaja še naprej vodilo lendavskih trgovcev. Zgradili bodo sodobne skladiščne prostore v Lendavi, ti so nujno potrebni, pa še nekaj trgovin na podeželju, pripravljajo pa se tudi na gradnjo večje trgovine v Turnišču. Ta čas pa trgovsko podjetje Univerzal v Lendavi urejuje nekaj starejših trgovin, v katerih bodo kupcem ponudili specializirano blago. Jani D.

ODLIKOVANJE

V soboto je predsednik skupščine občine Ljutomer na krajiši slovesnosti predal Tonetu Ferencu iz Veržeja visoko državno odlikovanje red zasluge za narod s srebrno zvezdo. Predsedstvo SFRJ je odlikovanca nagradilo z odlikovanjem za njegovo življenjsko delo na področju krajevnega samouprave in aktivnega dela v družbenopolitičnih organizacijah in društvi.

Kot že vrsto let — vse od usodnega 26. julija 1963, ko je katastrofalni potres skorajda do tal razdeljal glavno mesto Makedonije Skopje — je tudi letos ta teden, od 1. do 7. junija še posebej odmerjen solidarnosti in vzajemnosti vseh delovnih ljudi in občanov širom naše družbenopolitične skupnosti. Sicer pa se solidarnost delovnih ljudi in občanov, narodov in narodnosti Jugoslavije potrjuje, uveljavlja in razvija nenehno, skozi vse leto. Je le ena od priložnosti, da se ta vrednota našega socialističnega samoupravnega sistema še bolj poudari in posebej obeleži.

Z izraženo solidarnostjo in zbranimi finančnimi sredstvi ter drugimi oblikami pomoči ob preteklih elementarnih nesrečah smo uspešno odpravili večji del njihovih posledic. Z eno največjih solidarnostnih akcij in s posebnimi prispevki smo v Sloveniji in sočasno v Pomurju izpolnili čedanje obveznosti do republike Črne gore in tako prispevali k pospešeni obnovi potresnega območja. Prav tako je prišla naša pomoč do izraza ob potresu v alžirskem mestu El Asnam in v južni Italiji.

Ob nenehni poplavih v večjem delu slovenskih občin, neurju s to-

čvo v severovzhodni Sloveniji — naj spomnimo na lanskoletno katastrofo v Apaški dolini, delu soboške občine in Slovenskih gor — in drugih nezgodah smo s solidarnostjo naših delovnih ljudi in sistemskimi sredstvi solidarnosti uspeli odpraviti posledice škode teh nesreč. V ta namen je bilo v letu 1980 oziroma začetku tega leta dodeljenih okrog 269 milijonov dinarjev prizadetim občinam.

V Tednu solidarnosti tečejo že ustalene solidarnostne aktivnosti. V njegov okvir sodi tudi vseslovenska akcija Rdečega križa 28. maja, ko smo v vseh štirih pomurskih občinah zbrali kakih 6000 kilogramov oblačil, precej obutve, posteljnine in šotorov. S Tednom solidarnosti tudi sovпада 4. junij, dan krvodajalcev, ob čemer naj zapišemo, da se je samo v zadnjih 10 letih v murskosoboški občini vrstilo blizu 18.000 krvodajalcev. Teče tudi akcija zbiranja solidarnostnih sredstev s prodajo znamke solidarnosti kot tudi vseh drugih prispevkov občanov in delovnih ljudi kot so opredeljeni v samem zakonu o oblikovanju sredstev solidarnosti.

Zaradi nenehne ogroženosti pred novimi nesrečami in stalne pripravljenosti dajemo ob letošnjem obeleževanju tedna solidarnosti poudarek prizadevanjem za nadaljnje izboljšanje pripravljenosti, organiziranosti in usposobljenosti za nudenje učinkovite pomoči prizadetim območjem takrat, ko je potrebna, kompleksnemu zavarovanju vse kmetijske proizvodnje pred naravnimi nesrečami ter izpopolnjevanje sistema solidarnostnega oblikovanja in zagotavljanja sredstev za odpravo posledic elementarnih nesreč. Tako se je na primer v murskosoboški občini preko krajevnih organizacij SZDL že pred dvema letoma začelo zavarovanje kmetijskih površin, ki je leta 1978 zajelo 600 hektarjev, samo v letošnjih prvih petih mesecih pa že nekaj nad 3400 hektarjev

kmetijskih površin. Za lansko škodo je območna zavarovalna skupnost Triglav izplačala okrog 4 milijarde za škodo povzročeno na kmetijskih površinah, na objektih pa prav tako blizu 4 milijarde dinarjev.

Rdeči križ Slovenije je obenem organizator specializiranih brigad, ki pomagajo s konkretnimi aktivnostmi pri razreševanju problemov v odročnih, nerazvitih krajih in področjih, ki so bila prizadeta s potresi. Kar 10 specializiranih brigad bo delalo v Slovenskih gorah, Posočju, Kozjanskem, Suhi krajini, Brkinih, Kobanskem, Goričkem, Beli krajini, Istri in na Krasu, ki bodo začele z delom v juniju in bodo z njim zaključile konec meseca avgusta. Program dela zajema: uresničevanje več oblik solidarnosti, varstvo otrok v brigadirskih vrtcih, nudenje pomoči starejšim, bolnim in invalidnim osebam in mladim družinam, širjenje sosedskih pomoči do najbolj oddaljenih bivališč, prirejanje srečanj starostnikov za vaščane, skrb za dobro zdravstveno stanje v brigadah in na deloviščih in pomoč pri kmečkih opravilih na kmetijah. Naj še posebej poudarimo, da je letošnji teden namenjen invalidom, krepitevi njihovoga položaja in izboljšanja delovnih in življenjskih razmer, moto letošnjega mednarodnega leta invalidov pa je: Za popolno sodelovanje in enakost invalidov.

V letošnjem Tednu solidarnosti je tudi priložnost, da krepkeje primemo za delo koordinacijski odbori za razvijanje in uveljavljanje socialistične solidarnosti, ustanovljeni pri občinskih konferencah SZDL. Hkrati se naj v aktivnost vključujejo tudi druge družbenopolitične organizacije, posebej sindikat in mladina ob sodelovanju strokovnih institucij, ki delujejo na teh področjih, da se vključijo v ta prizadevanja za boljše pripravljenost in učinkovitejšo organiziranost na teh področjih. Branko Žunec

O kadrovski krepitevi ZK

Prav je, da je do kršiteljev družbenega dogovora o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke upoštevan selektivni pristop, kar so sprejeli tudi delegati zbora združenega dela skupščine občine v Murski Soboti. Zlasti je pomembno, da se je na osnovi podatkov, ki jih je posredovala Služba družbenega knjigovodstva, izoblikovala enotna stališče glede izplačanih osebnih dohodkov, kjer so imeli pred očmi njihovo višino v posameznih delovnih organizacijah. To je namreč omogočilo dosledno upoštevanje socialnega momenta v sedanjih stabilizacijskih prizadevanjih.

To so med drugim poudarili na zadnji seji komiteja občinske konference zveze komunistov v Murski Soboti, ko so spregovorili o gospodarjenju in kršiteljih omenjenega dogovora. Zavzeli pa so se za zaostritev politične odgovornosti komunistov v petih delovnih kolektivih, kjer so najbolj preokarjali družbene usmeritve pri razporejanju dohodka oziroma osebnih dohodkov. Člani komiteja OK ZKS pa so razpravljali tudi o kadrovski krepitevi občinske partijske organizacije. Rečeno je bilo, da so v zadnjih letih v murskosoboški občini dosegli vidne uspehe na področju kadrovske politike v zvezi komunistov, kar se kaže zlasti v povečanem številu članov ZK — od leta 1976 se je članstvo povečalo za 810 komunistov ali za 60 odstotkov — in 60 novih osnovnih organizacij zveze komunistov, v zadnjih treh letih pa je v celotni strukturi novo sprejetih članov ZK celo 60 odstotkov delavcev iz neposredne proizvodnje. Kljub temu pa še vedno niso zadovoljni s sprejemanjem kmetov v zvezo komunistov, zato so sprejeli poseben program za njihovo sprejemanje v partijske vrste. Člani komiteja pa so se zavzeli tudi za čim širše evidentiranje članov iz OO ZK za vodstvene funkcije, pri čemer so omenjali zlasti aktivne delavce v SZDL, ZSM in ZS.

M. Jerše

LENDAVA

Gradbeništvo naj bo dohodkovno povezano

Na seji občinske konference ZKS Lendava so komunisti ocenili samoupravne družbenoekonomske odnose v gradbeništvu s posebnim poudarkom na usmerjeni stanovanjski gradnji, predvsem pa na cenejši in racionalnejši gradnji. Gradbeništvo v lendavski občini ni povezano na dohodkovnih odnosih, v njem še vedno prevladujejo kupoprodajni odnosi, to pa zmanjšuje učinkovitost te sicer za lendavsko gospodarstvo pomembne panoge. Ne gre za fizične intervencije, so poudarili na seji konference, gre za to, da bi se vsi, ki se z gradbeništvom ukvarjajo, operativna in izdelovalci gradbenih materialov, dohodkovno povezali, ob skupnih naložbah pa postali tudi cenejši in s tem konkurenčnejši. Primer, ki so ga na seji omenili, zadeva hitrejši razvoj izolacijskih mas, ki jih izdeluje INA-Nafta, te so zaradi nujnosti varčevanja z energijo še kako pomembne. Gradbeniki naj bi se za hitrejši razvoj med sabo povezali znotraj občine, seveda na dohodkovni osnovi ter na podlagi skupne naložbe.

Kakšna je cena stanovanjske gradnje in kakšna je kvaliteta, je med drugim zanimalo razpravljalce. Ugotavljajo namreč, da so cene visoke, kvaliteta pa ni vedno najboljše. V pogojih, ko je bila investicijska dejavnost dokaj živahna, so gradbeniki pozabili, da se bo ta naložbena dejavnost ustavila, in danes so že priča temu, da trg ne prenese cen, ki jih postavljajo. Gradil bo lahko tisti, ki bo dohodkovno povezan in konkurenčen tudi s cenami. Pomurska gradbena operativna je pravkar pred pomembno nalogo, saj gre za gradnjo bolnišnice. Ali se bo znala povezati, ali pa bo gradnjo prevzel kdo drug, ki je takšno dohodkovno povezanost že opravil. Časa torej ni, v gradbeništvu lendavske občine bo potrebno storiti odločne korake, za to pa bodo predvsem odgovorni komunisti v delovnih organizacijah.

Konferenca je opozorila tudi na drug problem, ki je čedalje bolj prisoten v občini. Gre za razmerje pri delitvi sredstev za družbeno in individualno stanovanjsko gradnjo. V nekaterih delovnih organizacijah so se menda odločili, da sredstva razdelijo samo za individualno gradnjo, češ da je družbena predraga. Ali to pomeni, da družbenih stanovanj ne potrebujemo? Kaj bo takšna usmeritev pomeni-

la, saj lahko gradi zasebno stanovanjsko hišo, le tisti, ki ima že kar precej sredstev? Kaj pa tisti, ki tega ne zmorejo? Komunisti so zahtevali, da je potrebno zagotoviti sredstva za družbeno stanovanjsko gradnjo. Zgovoren primer takšnega ravnanja je tudi sedanja gradnja stanovanjskega bloka v Mlinški ulici. V začetku leta so planirali

gradnjo 78 stanovanj, nato so z velikimi težavami zagotovili sredstva le za gradnjo 50 stanovanj, a so sedaj še ta sredstva vprašljiva.

Konferenca lendavskih komunistov je naložila vsem gradbenim delovnim organizacijam, da čim prej spregovorijo o medsebojnih odnosih ter so dohodkovno pove-

žejo. Na seji konference so opravili tudi kadrovske spremembe. Namesto Aleksandra Mariča, ki prevzema novo dolžnost, so za izvršnega sekretarja občinskega komiteja ZKS izvolili Stefana Šoša, ki je doslej opravljal delo tajnika občinske skupnosti otroškega varstva. Jani D.

USPEŠEN NASTOP MALČKOV V MURSKI SOBOTI — Pretekli teden so na igrišču Partizana v Murski Soboti nastopili malčki vzgojnovarstvenega zavoda Murska Sobotica. V svojem prirsremem nastopu so prikazali del aktivnosti iz športne značke I. stopnje. Stevilni gledalci so bili navdušeni nad njihovim nastopom in si želijo več takih nastopov. Foto: A. Abraham

Določene težnje se nadaljujejo

Ugotovitve kažejo, da se tudi v letošnjem prvem trimesečju, podobno kot lani v enakem obdobju, nadaljujejo nekatere značilne tendence v gospodarstvu murskosoboške občine. Predvsem velja to za celotni prihodek, ki je višji za 31 odstotkov — regijsko povprečje znaša 28 odstotkov — in porabljenega sredstva, ki so se v začetku letošnjega leta povečala kar za 33 odstotkov ali za 5 odstotkov nad povprečnimi rezultati v Pomurju. Po drugi strani pa so doseženi nekateri ugodni premiki v strukturi razporejanja čistega dohodka, akumulativnosti industrije, povečani amortizaciji in izvozu — slednji je za okrog dvakrat večji od uvoza.

To so med drugim poudarili člani občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti, ko so obravnavali informacijo o poslovnem uspehu gospodarstva in go-

spodarsko-finančnih gibanjih v prvem trimesečju leta 1981 v murskosoboški občini. Ob tem pa so omenili tudi nekaj manj spodbudnih podatkov, zlasti glede ekonomičnosti in reproduktivne sposobnosti gospodarstva, kjer ne dosegajo pričakovanih rezultatov, pridružuje pa se tudi stopnja zaposlovanja, saj v tem obdobju zastajajo za planiranimi cilji. Čeprav so poprečni osebni dohodki v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta višji za 26 odstotkov, so dejali v razpravi, pa še vedno pada realna rast osebnih dohodkov. Če upoštevamo dvig cen, predvsem cen na drobno za 47 odstotkov in v industrijski proizvodnji za 53 odstotkov, so se življenjski stroški povečali za 46 odstotkov.

Člani občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti pa so veliko pozornost namenili tudi iz-

gubam v gospodarstvu, ki znašajo že 56,9 milijona dinarjev oziroma za 31 odstotkov več kot v lanskem obdobju. Navzlic temu, da so nekatere izgube zlasti sezonskega značaja, kot npr. pri Fazanu Belčinci, pa so se pojavili tudi novi zgubarji, pri čemer izstopajo Agromerkur TOZD Proizvodnja perutninskega mesa z blizu 2,5 milijona dinarjev izgube, Certus TOZD Avtobusni promet 2,1 milijona dinarjev in drugi. Enotna je ugotovitev razpravljalcev, da so realna gibanja nekoliko nižja od pričakovanih, čeprav je v zdajšnjem trenutku še nemogoče dati dovolj jasno podobo. Sedanji trendi pa vendarle opozarjajo na določene težave v murskosoboškem gospodarstvu — če navedemo samo razkorak v dohodku za poprečjem v naši republiki.

M. Jerše

Sklenjena akcija 1000 delavcev—sodelavcev

Z razširjeno sejo izdajatelj-skega sveta časopisa Delavska enotnost, ki jo je vodil član predsedstva sveta ZSJ Miran Potrč minuli petek v Radencih, so hkrati v Pomurju sklenili vseslovensko akcijo 1000 delavcev-sodelavcev. V času akcije jim je uspelo pridobiti kar 222 novih sodelavcev, kar je gotovo spodbudna številka. Sredstva javnega obveščanja ne morejo biti zgolj objektivni spremljevalec družbenega dogajanja, marveč predvsem usmerjevalec družbene akcije. Biti morajo v najširšem pomenu besede politični mobilizator in hkrati najostrejši kritik, ko razkriva konkretne hibe in probleme, je v svojem govoru številnim zbranim dopisnikom in sode-

lavcem, zlasti glasil organizacij združenega dela, poudaril Miran Potrč. Še posebej odgovorne in zahtevne naloge čakajo sredstva javnega obveščanja v Pomurju, saj se ta, še do nedavna izrazito nerazvita regija, vse hitreje in smejeje razvija, predvsem s snovanjem in izkoriščanjem lastnih zmogljivosti in naravnih danosti, ki jih v tem delu naše republike ne manjka.

Vse bolj se tudi odpira v širši slovenski prostor, pomursko gospodarstvo pa se hkrati čedalje smejeje vključuje v mednarodno menjavo, kar vse narekuje, da se pomurski dopisniki še bolj angažirano vključujejo v razvojna hotenja in prizadevanja v pomurskem

prostoru. Na sklepni slovesnosti akcije 1000 delavcev-sodelavcev za Pomurje v Radencih so najprizadenejšim delovnim kolektivom: Radenski, Avtoradgoni, Gorenje-Elgradu, Ina-Nafti, Planiki, Varstroju, občinskemu sindikalnemu svetu Lendava, Tehnostroju, Soboti, Muri, Konstruktor-Pomurju, SDK, ABC Pomurski, Certusu, Diani, Moravskim toplicam, Pomurskemu zdravstvenemu centru, Panoniji, Kroju, Mlinotestu in Pomurskemu tisku, podelili priznanja in pohvale. Popoldne pa se je na daljšem razgovoru Miran Potrč sestel z aktivom pomurskih družbenopolitičnih delavcev.

B. Žunec

KADROVSKA PROBLEMATIKA V POMURJU

Obeti za novo organiziranost

Dasiravno teže za samoupravno in strokovno organiziranost za področje zaposlovanja v regiji, ki jih je izdelala strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje, ne dajejo dovolj celovitega in jasnega vpogleda v sicer izredno in občutljivo problematiko, bo kar držalo, da gre predvsem za večje podružbljanje in obenem širitev kroga tistih, ki so zanjo tako ali drugače odgovorni. Skratka, zajame naj ne zgolj strokovne službe v samoupravnih intaerenskih skupnostih in kadrovske službe v delovnih organizacijah, temveč naj jo obravnavajo tudi krajevne skupnosti — naj spomnimo samo na probleme brezposelnosti in vračanje oziroma zaposlovanje zdomcev — in poleg sindikata tudi druge družbenopolitične organizacije (Zveza komunistov, socialistična zveza in druge).

Samoupravna organiziranost na področju zaposlovanja, ki sega v leto 1978, ko so bile v vseh štirih pomurskih občinah ustanovljene občinske skupnosti za zaposlovanje z enodimnimi delegatskimi skupščinami in izvršilnimi odbori kot operativnimi organi, na ravni regije pa skupščina medobčinske skupnosti in izvršilni odbor, očitno več ne ustreza. Tako so menili tudi na letni seji medobčinskega sveta zveze sindikatov Slovenije za Pomurje preteklo sredo v Murski Soboti in v daljši, vsebinski razpravi opozorili na vrsto vprašanj in dilem. Obstoječa zakonodaja za kadrovske politiko ne ustreza in bo vključno z zakonom o zaposlovanju in o zavarovanju za primer brezposelnosti doživela še precej sprememb. Dolgoročnejših planov za potrebe kadrovni, srednjeročni — kolikor jih sploh je oziroma so še v pripravi — pa tudi ne dajejo povsem realne slike o obstoječi problematiki. S tega vidika je predstoječa samoupravna in strokovna organiziranost na področju kadrovanja nujna, še posebej pa usklajevanje med temeljnimi in delovnimi organizacijami in kadrovske službe v teh okoljih. Pri tem se jasno da zastavlja vprašanje, koliko bo nova organiziranost veljala, saj bi pomenilo vsakršno zatiskanje oči pred dejstvom, da sta se nam administracija in družbena režija najbujneje razbohotili prav v samoupravnih interesnih skupnostih — če odmislimo občinske uprave in delovne skupnosti skupnih služb po delovnih kolektivih — vodo na mlin vsem tistim, ki bi radi, da ostane po starem. Tako se zdi sprejemljivo, da bo po občinah delegatska baza in število delegatov za skupščino nespremenjeno in da se namesto izvršnih odborov oblikujejo predsedstva z več odbori (za samoupravni nadzor, planiranje, svobodno menjavo dela, SLO in družbeno samozaščito in drugi). Podobna organiziranost naj bi se uveljavila na regijski ravni.

Pri taki organizaciji bi odpadla funkcija tajnika v občinskih skupnostih in bi se v delo predsedstva bolj vključeval vodja delovne skupnosti oziroma strokovne službe, čeprav se na tihem vsiljuje pomislek, kaj tedaj, če se bo tajnik „preobrazil“ v predsednika. Ali pa to ne bo mogoče? Nefrofesionalno bi bilo po občinskih skupnostih angažiranih kakih 40 funkcionarjev. Ni to kljub vsemu prezajeten aparat? Bodo kos nalogam, zlasti po strokovni plati? Ali dobesedno iz gradiva: „Zamiseli, da bi v delo vključili čim širši krog ljudi iz delegatske baze ni slaba, vendar je odprto vprašanje, če bomo sposobni na ta način zagotoviti kvalitetno delo ter v večji meri samoupravno odločanje z manjšim vplivom strokovne službe.“

Glede nove strokovne organiziranosti je dilem in ugibanj še več. Najprej pa velja vsekakor ugotoviti, da je zdaj v regijski strokovni službi za zaposlovanje zaposlenih 27 delavcev, od teh naj bi jih po predloženih težah 10 delovalo po občinah, 17 pa za potrebe celotne regije. „Določene naloge in opravila za področje samoupravne opravljajo v. d. tajniki in občinski Ljutomer in Murska Sobota, ki so delavci strokovne službe. V Gornji Radgoni to funkcijo opravlja predsednik izvršnega odbora, v občini Lendava pa trenutno nimamo v. d. tajnika.“ Po občinah sedaj opravljajo dela s področja zaposlovanja in posredovanja dela ter štipendijske politike, medtem ko so vsa ostala (poklicno usmerjanje in druga) vezana na enotno regijsko službo. Sicer pa so v Ljutomeru bolj za to, da se zmanjša število strokovnih delavcev na račun občinskih, podobno kot tudi v Lendavi, kjer celo predlagajo, da bi za samoupravne interesne skupnosti za področja družbenih dejavnosti strokovne službe združili, morda kar v okviru skupnosti za socialno varstvo. Za usmeritve iz republike — ustanovitev organizacije združenega dela posebnega pomena ali tako imenovane izvajalske organizacije in ustanovitev delovne skupnosti za samoupravno interesno skupnost (servisna dejavnost) s posebej opredeljenimi nalogami — se na letni seji medobčinskega sindikalnega sveta niso kaj prida ogrevali. To je navsezadnje tudi razumljivo, saj je veliko vprašanj docela odprtih, čeprav najbrž po vsebinski plati ne bi smelo biti posebnih pomislekov, še manj zadržkov. Mišljenje so predvsem naloge pri ugotavljanju lastnosti invalidnih oseb, usklajevanju solidarnosti v regiji in republikah, skupne naloge pri zaposlovanju invalidov in Romov in vračajočih delavcev s tujine in številne druge.

Še misel ali dve iz razprave. Slišali smo namreč mnenje, da se pomurski prostor — vsaj kar zadeva strokovno usposobljene kadre — prazni, zlasti na račun razvitih občin v Sloveniji. To je seveda lahko res ali tudi ne, saj številnih podatkov ni na voljo. Podobno je z informacijo enega od razpravljavcev, ko je dejal, da se strokovno usposobljeni kadri tu in tam kaj čudno kadrujejo (dogovori v ožjem krogu po skupščinah občin in samoupravnih interesnih skupnosti) za dela in naloge v okoljih zunaj regije. Če je v tem kaj resnice, potlej jo je moč le obsoditi, saj je docela skregana s sicer znanimi in prizanimi družbenimi usmeritvami na področju kadrovske in tudi siceršnje politike.

Branko ŽUNEC

LENDAVA

Nov predsednik OS ZS Lendava

Na volilni seji občinskega sveta zveze sindikatov občine Lendava so izvolili novega predsednika. Zaupanje nekaj nad 6000 članov sindikata v občini je dobil Aleksander Marič, dosedanj izvršni sekretar komiteja občinske konference ZKS, po poklicu strojni delovodja. Aleksander Marič je bil zaposlen v delovni organizaciji INA-Nafta Lendava, kjer je opravljal pomembne družbenopolitične naloge v sindikatu in ZK ter organih samoupravljanja. Sedaj opravlja tudi vrsto družbenopolitičnih nalog, je predsednik izvršnega odbora kluba samoupravljalcev ter član koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri občinski konferenci SZDL Lendava.

Jani D.

GORNJA RADGONA

Jože Gornjec — predsednik sveta pomurskih občin

V Gornji Radgoni je bila pretekli četrtlet seja skupščine skupnosti pomurskih občin, na kateri so obravnavali stanje in problematiko mladinskega doma v Baški, informacijo o usmerjenem izobraževanju v Pomurju in poročilo o delu skupščine skupnosti pomurskih občin. Ob koncu so izvolili novega predsednika in namestnika skupnosti, in sicer Jožeta Gornjeca ter Stanka Lebarja iz lendavske občine, kjer bo naslednje leto sedež sveta pomurskih občin. Obenem so se za dosedanje uspešno delo zahvalili dosedanjemu predsedniku Janezu Sedivju. Prav tako so razrešili odbor za izvajanje investicijskih naložb na področju zdravstva pri skupnosti pomurskih občin, ki je skrbel predvsem za izvajanje skupnih naložb v zdravstvu, to je minulega referendumskega programa za to področje. J. G.

Pred 3. kongresom samoupravljalcev Jugoslavije

POGOVOR Z DELEGATOMA ZA 3. KONGRES SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE

O svobodni menjavi dela v zdravstvu

Področje zdravstva in socialnega varstva bo na bližnjem kongresu samoupravljalcev predstavljal Ivan Ivanič, 46-letni višji rentgenski tehnik v Pomurskem zdravstvenem centru TOZD Splošna bolnišnica v Murski Soboti, dolgoleten aktiven družbenopolitični delavec, zlasti še v sindikalni organizaciji. Sedaj je med drugim predsednik konference osnovnih organizacij zveze sindikatov v PZC, član občinskega sveta zveze sindikatov, član republiškega odbora sindikata delavcev zdravstva in socialnega varstva ter član izvršnega odbora tega sindikata, poleg tega pa tudi predsednik komisije za samoupravljanje in samoupravno organiziranost v zdravstvenih organizacijah Slovenije. Tovariš Ivanič pa je vseskozi aktivno sodeloval tudi pri pripravljani in oblikovanju samoupravnih aktov v delovni organizaciji in posameznih tozidih.

»V našem gradivu za predkongresno aktivnost, ki smo ga sestavili že v prvi polovici meseca marca in ki sem ga v celoti podal tudi na posvetovanju zveznega odbora sindikata delavcev zdravstva in socialnega varstva v Beogradu, smo najbolj poudarili svobodno menjavo dela med uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva. Zadovoljevanje skupnih potreb in interesov na področju zdravstvenih dejavnosti se v bistvu še vedno ne vrši po načelih svobodne menjave dela. Vzrok je preprost, da skozi nov družbenoekonomski odnos — svobodno menjavo dela kot organizacijsko obliko — poskušamo ohraniti staro proračunsko logiko. V praksi se

marsikdaj dogaja, da se masa sredstev za zdravstveno dejavnost, določena v dogovorih med strokovnimi službami in zdravstvenimi skupnostmi ter družbenopolitičnimi skupnostmi oziroma njihovimi izvršnimi sveti, že več let zapored poveča za določen odstotek. To pa predstavlja čisti sistem indeksiranja in s tem popolno negacijo svobodne menjave dela,« je dokaj kritično dejal o omenjeni problematiki delegat Ivan Ivanič.

Zato je bilo naslednje vprašanje namenjeno temu, kakšne rešitve se v bistvu ponujajo z doslednim uveljavljanjem svobodne menjave dela. »Ugotovljamo lahko, da bistva svobodne menjave dela med izvajalci in uporabniki zdravstvenih storitev nismo v celoti uresničili. Vzpostaviti bi morali takšno družbenoekonomsko razmerje, da bi delavci v združenem delu neodtujljivo odločali o celotno

ustvarjenem dohodku, in sicer tudi o tistem delu, ki ga bodo namenili za zadovoljevanje skupnih potreb po zdravstvenih storitvah, da bi skupno planirali razvoj zdravstvenih dejavnosti, skupno odločali o izvajanju teh dejavnosti, delavci v zdravstvu naj bi izvajali svoje naloge v skladu z interesi in potrebami združenega dela in da bi si zagotovili enak družbenoekonomski položaj, kot delavci v materialni proizvodnji. Vse to nas je vodilo, da smo pristopili k dopolnitvam našega samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo, ki so usmerjene v skladnejši razvoj posameznih dejavnosti in specialnosti, ki bo temeljil na potrebah in interesih delovnih ljudi in občanov ter njihovo bolj enakomerno razporejenost in dostopnost.«

Ob tem delegat za 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije Ivan Ivanič je Murske Sobote svoje misli razpreda še dalje, ko pravi: »Gre za izpeljavo delitve dela med dejavnostmi in strokami, pa tudi večjo dohodkovno povezanost zdravstvenih temeljnih organizacij v pomurskem zdravstvenem centru. V tej zvezi od samega kongresa zlasti pričakujem, da s svojimi stališči in usmeritvami omogoči pospešeno reševanje problematike svobodne menjave dela med delavci v materialni proizvodnji in delavci v družbenih dejavnostih. Mislim pa, da bo 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije dal močnejšo spodbudo za dosledno uresničevanje nalog iz vsakodnevnega samoupravne prakse.«

M. Jerše

O REZULTATIH DELA NAJ ODLOČAJO DELAVCI

Ni lahko predstaviti Jakoba Peršaka, vendar naj na kratko naštejemo vsaj najpomembnejše podatke iz njegovega življenja.

Svojo pot je pričel kot delavec leta 1961 v Agroservis. Takrat je bil Jakob kvalificiran strojni ključavničar. Po odsluženju vojaškega roka je prišel v oddelek kontrole pri istem podjetju. Zelja po nadaljnjem izobraževanju ga je privedla do tega, da se je vpisal v večerno šolo in postal delovodja. Obilno podporo je dobil v delovni organizaciji, saj mu je dodelila štipendijo, tako da je lahko končal študij. Zaradi dobrih delovnih rezultatov so ga predlagali v enoletno politično šolo pri CK ZKS, ki jo je tudi uspešno končal. Na to politično šolo gleda Jakob kot priznanje in to tudi tako sprejema. Leta 1977 se je zaposlil v delovni organizaciji Tehnostroj Ljutomer, kjer je samostojni referent nabave.

Kot delavec je opravljal številne funkcije v samoupravnih organih DO, KS in že mnogih drugih. Bil je član predsedstva ZSMS in ZSMJ. Vse to je verjetno pogojevalo, da so ga delavci in delovni ljudje ljutomerske občine izbrali za delegata, ki jih bo zastopal na tretjem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije.

»Tovariš Peršak, katero področje boste zastopali na kongre-

su samoupravljalcev Jugoslavije?«

»Odločanje delavcev o dohodku in o sredstvih za razširjeno reprodukcijo je po mojem ena temeljnih in najpomembnejših točk kongresa. In ravno to odločanje je v OZD, TOZD, KS in povsod tam, kjer živimo, eden temeljnih problemov današnjega dne. Odločanje delavcev o dohodku je tesno povezano z njihovo samoupravno funkcijo v delovnem okolju, kjer ustvarjajo novo vrednost, s katero tudi samostojno razpolagajo, vendar mnogokrat naš delovni človek ni pravilno informiran o tej svoji funkciji, o odločanju, o dohodku, ki ga ustvarja. Menim, da odlo-

čanje v samoupravnih organih, na zborih delavcev, do katerih pride na informativnih ali sindikalnih skupinah, ima delavec odprte vse možnosti, da samostojno izreče svoje mnenje, stališče ...

Običajno pa na ustvarjeno vrednost delavci gledajo zelo kratkovidno. Dohodek bi najraje takoj potrosili. To pa je vsekakor napačno usmeritev, zato je potrebno delavcu povedati in pojasniti bistvo razširjene reprodukcije.

Stem pa je zelo ozko povezano tudi delovanje delegatskega sistema. Ni nova ugotovitev, da le-ta še ne deluje tako kot bi moral. Prva in osnovna pomanjkljivost je informiranje. Pri tem pa mislim na tisto informiranje po seji, zboru itd. Povratne informacije so zelo skope ali pa jih ni. Baza pa ni obveščena o čem so razpravljali delegati, kaj so sklenili ...

Zato bom sam po kongresu samoupravljalcev vse sklepe prenesel v tista okolja, ki so jim sporečila namenjena. Mislim, da bi morali tako delati vsi delegati. Pa ne samo prenesti sporočila in sklepe kongresa, delegati bi morali spremljati uresničevanje letnih tako dolgo, dokler ne bodo uresničena. To pa je tista prava vloga in funkcija delegata.«

Dušan Loparnik

LENDAVA

Inovatorji so nam potrebni

Pospeševanje ustvarjalnosti delavcev in raziskovalnega dela naj bi bila ena pomembnejših nalog sindikatov v lendavski občini, je bilo večkrat slišati v razpravah, ki so potekale ob pripravah na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Kaj bi bilo potrebno storiti, da inovacijska dejavnost ne bi ostala le pri besedah? V organizacijah združenega dela, menijo v lendavski občini, bi bilo potrebno pospešiti proces družbenoekonomskega položaja delavca — inovatorja,

da bi bil njegov osebni dohodek vse bolj odvisen od njegovega dejanskega neposrednega ali posrednega prispevka k učinkovitejšemu gospodarjenju.

Posebej se bo potrebno zavzeti za ustvarjanje takšne družbene klime, ki bo uveljavila nagrajevanje inovatorjev. Zavedati se je potrebno, da bo le tako zastavljena aktivnost dala rezultate, ne pa kopica obljub in besed. Nekaj se je v tej smeri v občini že premaknilo, saj so denimo v letu

1979 v organizacijah združenega dela za inovacije izplačali 42 tisoč dinarjev, v letu 1980 pa že 227 tisoč dinarjev, pa še to je bolj skromno, pravijo inovatorji sami. Občinski svet zveze sindikatov na področju inovatorstva daje in bo dajal velik pomen, organiziral bo, kot je to že doslej, vrsto seminarjev za nosilce te dejavnosti v OZD, ter pomagal, da bi se področje inovacijske dejavnosti normativno uredilo v samoupravnih aktih.

Jani D.

30

TRIDESET USPEŠNIH LET VELETRGOVINE *Potrošnik* MURSKA SOBOTA

VELETRGOVINA »POTROŠNIK« MURSKA SOBOTA PRAZNUJE TRIDESET LET SVOJEGA OBSTOJA. V TEH DESETLETJIH JE DOŽIVELA ŠTEVILNE REORGANIZACIJE. NJEN PREDHODNIK JE BIL OKRAJNI MAGAZIN MURSKA SOBOTA, KI JE IMEL LETA 1951, TRIDESET DETAJLISTIČNIH PRODAJALN IN ŠEST SKLADIŠČ, KJER JE BILO ZAPOSLENIH 56 DELAVCEV IN DVAJSET VAJENCEV. IZ SKROMNIH ZAČETKOV JE ZRASLA VELETRGOVINA, KI JE ZGRADILA VELIKE BLAGOVNE HIŠE IN JE MODERNIZIRALA ŠTEVILNE MANJŠE TRGOVSKE LOKALE. POSTALA JE NOSILEC TRGOVSKE DEJAVNOSTI V OBČINI MURSKA SOBOTA.

Blagovnica Potrošnik je bila odprta leta 1967 in se je z njo znatno izboljšala ponudba blaga v Murski Soboti.

Dom tehnike je pričel z delom v Murski Soboti 1971. leta in še danes sodi med največje tovrstne blagovne hiše v severovzhodni Sloveniji.

Soping spada med največja trgovska središča v Pomurju.

Lani je bila odprta blagovnica Ravenka v Beltincih.

»Vsaka delovna organizacija, tako tudi naša, s ponosom proslavlja pomembno obletnico obstoja. To je jubilej, na katerega smo lahko vsi delavci ponosni. Če upoštevamo skromne začetke, smo naredili korak, kakršnega smo si lahko samo želeli. Povečali smo prodajne zmogljivosti tako v maloprodaji kot v grosističnih skladiščih in znatno povečali število zaposlenih...« je med ostalim povedal glavni direktor Veletrgovine »Potrošnik« mag. Jože Kovač.

Datum oblikovanja Veletrgovine Potrošnik Murska Sobota je 1. junij 1951. Takratne gospodarske in politične razmere so narekovali že takoj v začetku, reorganizacije v trgovini. Takratno Trgovsko podjetje na debelo in drobno Potrošnik Murska Sobota, se je razdelilo na tri manjša in delno specializirana podjetja na drobno. To je bila specializacija na Koloniale, Tekstil in Železnino ter Veletrgovino Potrošnik, ki se je ukvarjala s prometom na debelo. Imela je pet skladišč in 24 zaposlenih.

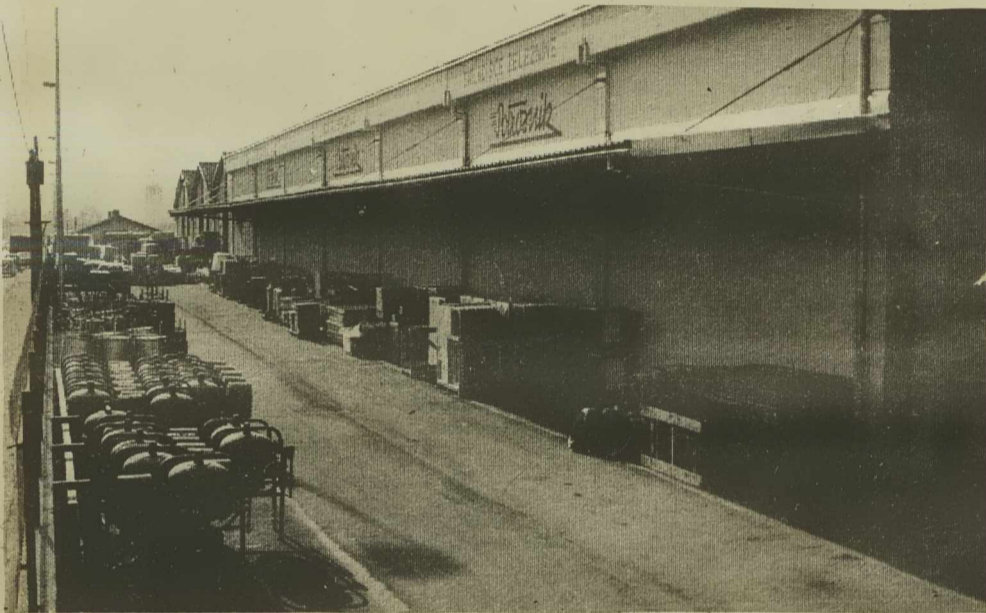
Taka organizacijska oblika, trgovske dejavnosti je ostala nespremenjena celih deset let. Leta 1962 so se na podlagi odločbe občinskega ljudskega odbora ponovno pripojila Veletrgovini Potrošnik nekatera manjša trgovska podjetja in tako je postal Potrošnik ponovno močnejši.

Od leta 1965 do 1970 je Potrošnik nadaljeval svoj intenzivni razvoj. Pripojila so se mu še podjetja Tehnopromet Murska Sobota, Goričanka Šalovci, Prekmurški magazin ter Komisija iz Murske Sobotice. V tem obdobju je pričel Potrošnik graditi nove trgovske lokale. Leta 1967 je bila odprta sodobna Blagovnica v Murski Soboti, leta 1971 pa je pričel z delom Dom tehnike. Obe še danes predstavljata največji tovrstni blagovni hiši v severovzhodni Sloveniji. Nadalje je bilo zgrajeno skladišče velikih zmogljivosti za gradbeni material in agropremo v Murski Soboti.

Potrošnik je nenehno širil obseg prodajnih prostorov tudi z gradnjo ali obnovo manjših poslovnih objektov v Murski Soboti in na podeželju. Sledila je pripojitev trgovskega podjetja Ra-

Samopostrežna trgovina Park v Murski Soboti, je pričela z delom lani.

Skladišče železnine v Murski Soboti

venka iz Beltincev, ki je združevalo 21 poslovalnic.

Leta 1973, v času intenzivnega uresničevanja ustavnih načel o novi samoupravni organiziranosti združenega dela, so se delavci Potrošnika odločili za ustanovitev štirih temeljnih organizacij združenega dela in delovne skupnosti skupnih služb, ki so vse združene v delovno organizacijo Veletrgovina Potrošnik Murska Sobota. 1976. leta so vse temeljne organizacije z referendumom uresničile, zamisel in določilo, sprejeto v resoluciji o gospodarskem razvoju soboške občine o nadaljnji reorganizaciji oziroma združitvi trgovske mreže v Prekmurju in o vstopu v SOZD ABC Pomurka.

S pričetkom leta 1978 sta prenehali delovati, kot samostojni organizaciji združenega dela, Veletrgovina Potrošnik in Trgovsko podjetje Mer-

kur. Pričeli sta delati združeno kot enovita in enakopravna partnerja, ki sta se notranje temeljito reorganizirala v korist potrošnikov. Skupno so oblikovali štiri nove specializirane temeljne organizacije združenega dela in delovno skupnost skupnih služb.

Sedanja samoupravna organiziranost temeljnih organizacij po specialnosti (Veleprodaja, Preskrba, Merkur in Izbi- ra) vsekakor omogoča popolnejšo ponudbo blaga in strokovnejše ravnanje z blagom v postrežbi in prometu. Danes se Potrošnik odlikuje po sodobni ponudbi blaga in specializiranem sistemu prodaje.

Pomembne delovne zmage Veletrgovine Potrošnik so bile ustvarjene tudi lani, ko so 26. aprila odprli v Beltincih blagovnico Ravenka. Prav tako lani, 17. oktobra, je bila odprta samopostrežna poslovalnica Park v Murski Soboti in veliko ter

sodobno skladišče železnine v ulici Lole Ribarja ob skladišču gradbenega materiala v Murski Soboti. Veliko skrbi je bilo v zadnjih petih letih posvečene tudi novogradnjam in obnovam obstoječih trgovskih lokalov na podeželju, kot je na primer poslovalnica na Cankovi, trgovina v Moščancih in še bi lahko naštevali.

Veletrgovina Potrošnik dosega danes 350 milijard realizacije, 321 milijonov dohodka in ima skupno 1.100 zaposlenih. S tem predstavlja pomemben člen v okviru SOZD ABC Pomurka. Potrošnik bo še naprej razvijal svoje prodajne zmogljivosti z novogradnjami in z obnavljanjem že obstoječih poslovnih prostorov. Nadalje bo utrjeval samoupravne in poslovne odnose v SOZD ABC Pomurka in se bo zavzemal za čim doslednejšo in racionalnejšo delitev dela v tej skupnosti.

MAJA LETOS JE PREJELA VELETRGOVINA POTROŠNIK MURSKA SOBOTA SREBRNO PLAKETO SPLOŠNEGA ZDRUŽENJA TRGOVINE SLOVENIJE, ZA DOSEŽENE USPEHE NA PODROČJU MODERNIZACIJE TRGOVINE. TO JE OB TRIDESETLETNICI POTROŠNIKA POMEMBNO PRIZNANJE, KI DAJE KOLEKTIVU NOVIH MOČI ZA DOSEGANJE NADALJNIH, ŠE VEČJIH USPEHOV!

Pomurski gledališki studio

Že skorajda tri leta je preteklo, kar se je Rajku Stuparju (znanemu kulturnemu delavcu iz Lendave, sicer pa diplomiranemu igralcu, ki se ljubiteljsko ukvarja tudi z režijo) porodila ideja o snovanju gledališkega studia. Izhajal je iz ugotovitve, da, kljub organiziranosti in nekaterih dosežkih, gledališko področje kulturnih dejavnosti pri nas stagnira. Temu je vzrok prevelika oddaljenost od gledaliških centrov, s tem pa dražji pogoji in manjše možnosti mentorskega dela ter dražja gostovanja. Poleg tega so slabe prostorske zmogljivosti tiste, ki onemogočajo lastno kvalitetno ustvarjalnost in gostovanja večjih ansamblov, ter nenazadnje pomanjkanje kadrov — zlasti režiserjev. Neizprosna zahteva po kvaliteti tudi na ljubiteljskem področju pa poleg že naštetih vzrokov v dokajšnji meri vpliva, da se amaterske skupine vse bolj poredko in s strahom lotevajo dela. Tega je namreč veliko več kot nekoč, saj so vedno bolj prisotne težnje, da se naj amaterske predstave ne bi kaj dosti ločevale od profesionalnih.

Prav zato so pglavni cilji ustanovitve Pomurskega gledališkega studia usposobitev primerne števila režiserjev in igralcev, zapolnitev tako imenovanih belih lis gledališke dejavnosti in uprizoritev v pokrajini ob Muri ter posredovanje dosežkov širšemu prostoru.

Da je ideja dobra in cilji Pomurskega gledališkega studia jasni, se je izkazalo takoj, da pa je za realizacijo moralo preteči mnogo časa, pričajo dolgi meseci, ki so pretekli. Pred kratkim je medobčinski svet zveze kulturnih organizacij v Pomurju, ki je edina povezava na kulturnem področju v regiji, obravnaval predlog o ustanovitvi, organizaciji, financiranju in delovanju Pomurskega gledališkega studia, samoupravni sporazum pa bodo štiri pomurske in lenarška občinska zveza kulturnih organizacij dobile v podpis takoj, ko bo natipkan čistopis. Formalna plat bo tako urejena, zdaj ostaja še stvarna: kdaj bo že dalj časa pričakovani in potrebni gledališki studio zaživel. Čas pred počitnicami in bližnjimi dopusti mu prav gotovo ni najbolj naklonjen, vendar tudi zgodnja jesen ne bo predaleč, če bo snovanje studia sovpadalo s pričetkom šolskega leta, ko bo pravi trenutek za to. Jesensko-zimska gledališka sezona pa bo lahko že popestrjena s kakšno izvirno uprizoritvijo.

Brigita Bavčar

PREJELI SMO:

Poskus odkrivanja tančic, ki to niso

V okviru prireditev, katerih organizator v Tednu srednješolcev je občinska konferenca zveze socialistične mladine Murska Sobota, se je zvrstila tudi napovedani literarni večer v soboški grajski dvorani, oziroma točneje rečeno glasbeno-literarni večer, kjer se je posebej v drugem delu prireditve teža glasbenih prispevkov vidno prevesila v prid tistim, ki še vedno uživajo ob hrupni glasbi.

Na glasbenem področju že uveljavljena vokalno-instrumentalna skupina Zasilni izhod iz Murske Sobote, ki je nudila ozvočenje, je prispevala tudi k temu, da so mladi do zadnjega kotička napolnili grajsko dvorano, z mislijo, da bodo tudi sami v določenih trenutkih, katerih žal ni manjkalo, postali izživljajoči se individui, katerim le s tenkočutno interpretacijo estetskih, vsebinsko bogatih literarnih tekstov, katerih je bila le peščica, žal ni moglo biti prizanešeno.

Kljub temu, da so po vzdušju sodeč, predstavljali svoja ali literarna dela drugih ustvarjalcev, že večini znani izvajalci, pa bi kazalo vsaj v uvodni napovedi, katere ni bilo, nakazati nekaj osnovnih smernic, ki bi izklesale bistveno podobo prireditve.

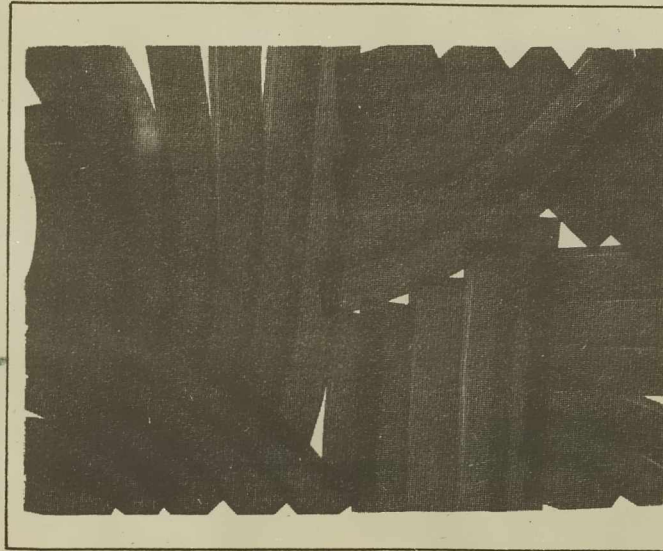
Morda pa bo prav ta »mešanica«, kjer je bilo nadrobiljeno z nekaterimi otono-razmišljujočimi literarnimi teksti, katerim so poslušalci posvetili premalo pozornosti, ki bi jim olajšala razumljivost, pa do nastopov kantavtorjev, ki so poželi ravno tako buren aplavz kot fantje z udarno glasbo, vlija mladim nove moči za odkrivanje tančic, ki to niso, za ločevanje plevla od ... tudi na kulturnem področju.

Matjaž Farič, dijak 1. letnika gimnazije, kjer je predsednik MKUD, je na koncu, ko so z reflektorji spreminjajoče raznobarne palete intimno delujočih snopov svetlobe zamenjale prižigajoče se luči, strnil svoja razmišljanja: »Mladi si želijo še več kulturnih prireditev, kajti zanimanja ne manjka. Treba jim je dati le možnost, ne da stari režiserji delajo po svojih kalupih. Mladina se tudi nauči delati!« Nakar je pokaran o »mešanici«, ki se je izcimila na tej prireditvi, pristavil: »Preseneča me, da takrat, ko prideš na oder, lahko scenarij takorekoč spremeniš ... tik pred nastopom začne dobivati šele svojo pravo obliko.«

Tako kot mački okrog vrele kaše, je bilo videti vse skupaj, bi lahko rekli malo za šalo, več pa zares, če pomislimo na nekajtedenske priprave, veliko glasbenih točk, ki so v principu negirale zamišljeni literarni večer, ter (ne)resnost nekaterih izvajalcev, kot tudi mladih poslušalcev, od katerih je večina prav gotovo pričakovala prireditev na zavidljivejšem nivoju. Morda pa jo bomo dočakali kdaj drugič.

Seveda pa bo željene sadove obrodilo le nadaljnje zagnano, trdo delo na tem področju, do katerega se še vedno mačehovsko obnašamo. Iz malega raste veliko, v upanju, da ne bo vrtičkarstvo ampak skupno polje, kjer bo klila naša celotna dejavnost, ki ne sme ostati zamrežena le v okvirih posameznikov.

M. SKLEDAR

DUŠAN DŽAMONJA: RISBA

Risbe, med njimi tudi gornja, so prav gotovo ena od posebnosti letošnjega jubilejnega bienala jugoslovanske male plastike v Murski Soboti. Označuje ga peta zaporedna številka, zajeten katalog in predstavitev vseh odkupnih nagrad malih plastik na dosedanjih bienalih ter sodelovanje številnih umetnikov iz naše dežele. Slovesna otvoritev razstave v Galeriji pri soboškem kulturnem centru bo 5. junija ob 18. uri, razstavljene male plastike in risbe bodo na ogled skozi vso poletje, na jesen pa bo 5. bienale jugoslovanske male plastike prenešen v Ingolstadt in za tem predvidoma še v Zagreb. bb

ZGODOVINA SE OHRANJA

Narodni muzej iz Ljubljane si je zastavil težko in odgovorno nalogo. Predstaviti taborsko gibanje v šestdesetih letih preteklega stoletja je zamotan proces, še posebej ker tu ne gre le za predstavitev nekega obdobja, ampak za nekaj več.

Po ljutomerskem so organizirali tabore povsod po Sloveniji, toda nobeden ni bil tako napreden, s tako bogatim programom kot ravno ljutomerski. In prav to mora Narodni muzej iz Ljubljane predstaviti v muzejski zbirki Taborska

Raziskovanje te dobe zahteva veliko dela. Še več pa samo urejanje. Muzej bo po predvidevanjih urejen v treh fazah. V prvi, ta bo končana že te dni, bo zajeta evidenca novejših literature o taborih, s posebnim ozirom na navajanje virov, zbiranje fotografij in razglednic, značk, lepakov, železniških listkov in potrdil. Te materiale bodo odstopili vsi podpisniki samoupravnega sporazuma o ustanovitvi ljutomerskega muzeja. Podpisniki pa so v glavnem skupščine občin, v katerih so tabori bili, tako da bo sedaj to gradivo skupno predstavljeno.

V muzeju bo na voljo najmodernejša tehnika za predstavitev zbirke. Z diapropjektorji, magnetofoni in videokasetofoni bodo poskušali prikazati takratno vzdušje in dogodki kar najbolj plastično.

Čeprav je Narodni muzej iz Ljubljane imel na voljo zelo malo časa, bo prva faza pravočasno nared. V nedeljo, 7. junija, pa bo po velikem množičnem zborovanju v čast jubilejnega 25. občinskega praznika občine Ljutomer, muzej tudi uradno odprt.

Oddelek Narodnega muzeja iz Ljubljane bo nosil ime po največjem borcu za samoupravljanje Edvardu Kardelju, ki je bil v Ljutomeru tudi takrat, ko je mesto proslavljalo stoletnico prvega slovenskega tabora. Tako se mu bo mesto skromno oddolžilo za njegovo veliko delo.

Dušan Loparnik

Stara mestna hiša bo spremenjena v muzej Taborska gibanja na Slovenskem, ki bo dobil ime po Edvardu Kardelju. Spadal pa bo v sklop kulturnega centra Ljutomer, ki ga istočasno ustanovljajo.

Konec prve polovice preteklega stoletja je v Evropi zagorel plamen revolucionarnih in naprednih idej. Kaj kmalu se je prenesel tudi na naša slovenska tla. Čeprav so si Slovenci že kmalu po revoluciji 1848. leta postavili svoj veliki program »zedinjene Slovenije«, niso za to idejo naredili skoraj ničesar vse do šestdesetih let 19. stoletja. V čitalnicah, na zborih in končno taborih, so Slovenci zahtevali slovensko govorico, slovenske šole in enakost. In ravno v tem je vodil trd štajerski kmet.

9. avgusta 1868. leta so se v Ljutomeru na velikem zborovanju zbrali Slovenci in zahtevali svoje pravice. Zakaj ravno v Ljutomeru? Ravno v tem delu je bila narodnostna zavest že dokaj prebujena.

gibanja na Slovenskem, ki bo v Ljutomeru.

Sam muzej bo v prostorih nekdanje mestne hiše v centru mesta, torej dostopen vsem. V prvem nadstropju bo v štirih prostorih (oz. petih, če avlo štejemo za prostor) celovito in kronološko predstavljeno celotno gibanje z vsemi dokumenti, ohranjenimi slikami, zapiski, pesmimi in vsem ostalim materialom, ki je danes trenutno na razpolagao.

2. SOBOŠKI KULTURNI TEDEN

POPESTRITEV DOMAČE USTVARJALNOSTI

Lani smo zapisali, da pomeni organiziranje tedna kulture v Murski Soboti pogumno dejanje, letos pa naj to le še potrdimo. Še zlasti, ker se tokrat — od 29. junija do 3. julija — obeta pod oboki soboškega gradu svojevrstna popestritev domače, zvečne ljubiteljske ustvarjalnosti in poustvarjalnosti, s stvaritvami kulturnikov iz Kranja, pobratene srbske občine Paračina in madžarskega Körmanda. Letos je Murska Sobota tudi nosilec medobčinskega srečanja pihalnih orekstro — prišli bodo iz Ljutomera, Bakovec, Gornje Radgone in seve iz Murske Sobote — ki se bodo že prvi večer predstavili, organizatorji se nadejajo, da prav tako številnemu občinstvu kot lani.

Na 2. soboškem tednu kulture se bodo predstavili tudi člani Prešernovega gledališča iz Kranja, kar je pravzaprav plod že utečene kulturne izmenjave tega gorenjskega središča s pomurskim. Tretji večer bo minil v znamenju vokalno-instrumentalne ustvarjalnosti mladih, saj bo v gosteh mladinski pevski zbor iz Körmanda, ki se mu bodo pridružili domači vrstniki iz soboškega mladinskega pevskega zbora, že uveljavljena skupina mladih glasbenih entuziastov Zasilni izhod in nemara še kateri od nadobudnih kantavtorjev.

Posebna zanimivost se obeta v sklepnem večeru, ko naj bi se na grajskem dvorišču — kot načrtujejo prizadevni organizatorji — predstavila gledališka skupina iz Paračina z živopisno, folklorno obarvano ljudsko igro avtorja Stankoviča Ivkova Slava.

V okviru soboškega kulturnega tedna pa se bo zvrstilo še več drugih prireditev, lutkovne predstave za najmlajše v popoldanskem času in še nekatere druge.

Br. Žunec

15 let otroške likovne ustvarjalnosti

Vsako leto ob tem času obiskovalci Galerije Lendava lahko občudujejo otroško likovno ustvarjalnost, v katero je vtakano veliko delo likovnih pedagogov z vseh osnovnih šol lendavske občine. Več kot 15 let mladi iz osnovnih šol s svojo razstavo praznujejo tudi mesec mladosti. Lepota in vrednost otroškega likovnega izraza sta v iskrenosti, preprostosti in prisrčnosti in prav zaradi tega je to ustvarjanje zmeraj deležno velike pozornosti. Tako je tudi z letošnjo razstavo, ki bo odprta do 15. junija.

Jani D.

V Vidmu ob Ščavnici bi premogli veliko pevcev, a so le pri kulturno-prosvetnem društvu Videm uspeli ustanoviti pevski kvintet, ki ga vodi Janez Kraner. Kvintet je nastopil tudi na nedavni pevski reviji v Negovi.

L. K.

kulturni koledar

PETEK, 5. JUNIJA

MURSKA SOBOTA — Ob 18 uri bo v Galeriji pri soboškem kulturnem centru otvoritev razstave 5. jugoslovanske bienala male plastike. Na otvoritvi bo s krajšim programom sodeloval gimnazijski — mladinski komorni zbor.

SOBOTA, 6. JUNIJA

LJUTOMER — V okviru praznika ljutomerske občine bo ob 19. uri otvoritev galerije in retrospektivne razstave Antona Trstenjaka, likovnega umetnika po katerem se bo nova galerija, ki je prizidek kulturnega doma imenovala.

Ob 20. uri pa bo v dvorani ljutomerskega kulturnega doma gostovalo narodno gledališče iz pobratene srbskega mesta Titovo Užice, s predstavo Izposojeno stanovanje.

NEDELJA, 7. JUNIJA

BLAGUŠ — Zveza kulturnih organizacij občine Gornja Radgona je v počastitev dneva planincev pripravila program v katerem sodeluje mladinski zbor iz Vidma ob Ščavnici, gasilski oktet iz Gornje Radgone, folklorna skupina iz Apač in gornjeradgonski recitatorji. Pričetek prireditve bo ob 10. uri.

LJUTOMER — Prav tako ob 10. uri bo na Glavnem trgu slavnostno zborovanje, ob tej priliki pa bodo odprli muzejsko zbirko taborskih gibanj, ki nosi naslov po znanem revolucionarju Edvardu Kardelju.

RADENCI — Ob 10.30 bo v glasbenem paviljonu radenskega parka nastopila tamburaška skupina iz Črenšovec.

PONEDELJEK, 8. JUNIJA

LENDAVA — V dvorani Nafta gostuje otroško gledališče iz Šubotice, ki se bo predstavilo s ČAROVNIKOM IZ OZA. Predstave bodo ob 10.30, 13. uri in 15.30.

Isto gledališče bo v naslednjih dveh dneh, torej v torek in sredo, gostovalo tudi v Genterovcih in Domanjševcih.

razstave

MURSKA SOBOTA — V muzeju pri soboškem kulturnem centru je vsak dan (razen ponedeljka) od 9.30 do 12.30 na ogled stalna zbirka. V Pokrajinski in študijski knjižnici pa si še vedno lahko ogledate razstavo pod naslovom Izročilo o Titu.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin je odprta razstava otroških risb, ki so jo pripravili učenci okoliških osnovnih šol.

LENDAVA — V Galeriji Lendava je poleg stalne zbirke v teh dneh na ogled razstava otroške likovne ustvarjalnosti.

SLIKI FRANA LEVSTIKA

Prešernova družba je pred letošnjo 150-letnico rojstva pisatelja Frana Levstika izdala dve sliki z njegovim portretom in faksimilom podpisa. Primerni sta za opremo slehernega prostora v katerem se bo odvijala proslava ob zabeleži obletnice. Sliki sta različnih dimenzij (35 x 50 centimetrov in 25 x 60 centimetrov) obe sta tiskani na kartonski papir, z rahlim barvnim odtenkom. Naročila sprejema Prešernova družba, Borsetova 27, Ljubljana.

V novi vsebinski in oblikovni preobleki

Pred vami je Vestnik — tednik v dokaj spremenjeni vsebinski in oblikovni preobleki. Ponujamo vam ga v branje in presojo, saj je prav zdaj priložnost, da se — kot že nekolikokrat — odzovete in vključite v dograjevanje zasnove lista, ki že 32. leto obiskuje domačije širom Pomurja. Spričo tega — predvsem pa, da bo lažje vam in nam — tudi nekoliko obširnejše razgrinjamo načrte, ki jih kanimo ob vaši pomoči tudi urednišči.

Da bi bilo naše pisanje jasno, jedrnat, zanesljivo in koncizno, skorajda ni zgolj lepa želja, temveč prizadevanje, za kar se uredništvo trudi že vrsto let. Začelo pa se je — da nekoliko posežemo v preteklost — 18. februarja 1949. leta, ko so pomurski bralci dobili v roko prvo številko Ljudskega glasa. Natisnili so jo na skromnih štirih straneh in v 12 tisoč izvodih v mariborski tiskarni. Pobuda takratnih odborov OF v pomurskih občinah za ustanovitev pomurskega tednika je v zelo kratkem času obrodila sadove. Ljudski glas si je hitro pridobil številne zveste bralce. Že po nekaj mesecih izhajanja ga je bralo nad 2000 rednih naročnikov.

Ceprav sta v tistem času v Sloveniji kar dva dnevnika — Ljudska pravica in Slovenski poročevalec — je Ljudski glas lokalni časopis zapolnil precejšnjo vzel v informiranju v pokrajini ob Muri. Ob slabih prometnih in telefonskih zvezah z drugimi območji in občinami je ljudem primanjkovala predvsem lokalna informacija, ki jo je bralcem v Pomurju ponudil prav Ljudski glas. Tudi zato je bila med bralci poleg športnih vesti še najbolj dobrodošla rubrika o vesteh iz obmurskih krajev.

Ljudski glas, pozneje Obmurski tednik in nazadnje Pomurski vestnik oziroma samo Vestnik, je z imeni in leti spreminjal in dopolnjeval vsebino. Novinarji in uredniki smo ob pomoči številnih sodelavcev oblikovali časopis, ki je v povojnem času in tudi kasneje prispeval k prosvetljenosti pomurskega človeka in k vsestranskemu razvoju štirih občin na levem in desnem bregu Mure.

OHRANJANJE IN RAZVIJANJE DEDIŠČINE

Sicer pa se za nekaj časa še pomudimo v preteklosti.

SEJA UREDNIŠTVA — Najmanj enkrat tedensko se uredniki in novinarji domačega tednika sestanejo na seji uredniškega odbora, kjer se pogovorijo o vsebini naslednje številke Vestnika. Foto: A. A.

Casnik je namreč vsa leta izhajal v prepričanju, da je treba ohraniti in razvijati kulturno dediščino, s tem da je treba ohraniti in negovati vse značilnosti narodopisnega bogastva in izročila v pokrajini. Tako je leta 1952 začela pri Ljudskem glasu izhajati Književna priloga, ki so ji kasneje v Obmurskem tedniku leta 1956 sledili Topoli in pozneje literarna revija Svet ob Muri. Ta je izhajala dobra štiri leta, da bi nato povsem usahnila.

V uredništvu nam je še posebej dragocena izkušnja iz leta 1973, ko smo začeli pripravljati samostojno prilogo tednika, imenovano Delavec. Z njo smo želeli prodreti v življenje vseh po-

murskih delovnih kolektivov. Žal ni šlo vse po načrtih. Saj ne, da v delovnih organizacijah ne bi bilo razumevanja za tovrstno informiranje, je pa dejstvo, da smo pri tem ostajali vse preveč površinski, hkrati pa se je izkazalo, da je pot do samostojne in kvalitetne informacije sila težka in zapletena. Tako je priloga izhajala samostojno slabo leto, za tem dve leti kot priloga Vestnika in nato dokončno zamrla.

Vseh mogočih Scil in Karibid je bilo torej več kot preveč, toda navzlic temu smo vendarle — vsaj v osnovi — izpolnjevali svoje poslanstvo. V jubilejnih 1979. letu smo tudi v vseh štirih občinah središčih dokončno oblikovali dopisništva — obenem še za poročanje preko radia Murska Sobota — in s tem obveščanje še približali potrebam delovnih ljudi in občanov.

S prvim januarjem lani je Vestnik prešel na tedensko dvakratno izhajanje, podobno kot tudi nekateri drugi pokrajinski listi v naši republiki (Primorske novice in že pred leti Kranjski Glas). Takrat smo se odločili predvsem za naslednje: V letih 1981—1985 bo Vestnik še naprej izhajal kot poltednik ob torkih in petkih, vsa prizadevanja pa bodo usmerjena v ustvarjanje kvalitetnejše informacije. Zato v teh letih ne bomo bistveno povečevali obsega časopisa, pač pa morajo najti v njem več prostora komentirani prispevki in predhodne informacije, pomembne za delegatsko odločanje ter več analitičnih prispevkov, ki bodo opozarjali na probleme in nakazovali rešitve. V tem srednjeročnem obdobju bo dan poseben poudarek kvalitetni rasti že obstoječih rubrik in uvajanju nekaterih novih. Posebna pozornost bo veljala področju kmetijstva, kjer je treba spodbujati k preobrazbi naše vasi (združevanje dela, sredstev in zemlje) ter pri-

kazovati uspehe in napredne rešitve, k sodelovanju pa tudi pritegniti kmetijske strokovnjake. Na področju gospodarstva bomo še naprej dajali poudarek prizadevanjem za stabilizacijo gospodarstva in prikazovanju dosežkov na tem področju, v kulturi bomo spodbujali k razvoju amaterske kulturne ustvarjalnosti, v športu k razvoju množičnosti, v šolstvu pa k uveljavljanju usmerjenega izobraževanja. Posebna skrb bo še naprej veljala razvoju dopisniške mreže in pridobivanju novih unanjih sodelavcev. Pri našem delu bomo iskali nove pristope in takšne načine dela, da se bomo čim bolj približali delovnim lju-

dem in občanom. Omenimo naj rubrike Aktualna tema, Uredništvo na obisku in Okrogla miza. Vestnik mora postati razlagalec in zrcalo naših pomurskih razmer ter kot glasilo socialistične zveze usmerjevalec socialističnega javnega mnenja. Z angažiranimi prispevki moramo rušiti lokalizme in podjetniško zaprtost.

S POLTEDNIKA NA TEDNIK

Po letu in pol, kolikor je Vestnik izhajal kot poltednik, si je uredništvo nabralo veliko dragocenih izkušenj in spoznanj. Ves čas tesno povezano s soustanovitelji (občinskimi konferencami

V IBM ODELKU — Članki, komentarji, reportaže... vse to, kar napišemo, odpošljemo v IBM odtelke ČGP Večer v Maribor, kjer vse to »prepišejo« na posebne liste papirja, nato pa v montaži oblikujejo strani časopisa.

socialistične zveze) in tudi vami se je slednjič odločilo, da osnovne usmeritve — kvalitetna rast lista, ustvarjalna — kritičnost in odprtost — ne bo spreminjalo, ampak jo kvečjemu dograjalo in krepilo. Se več: list naj bi postal tribuna vseh delovnih ljudi in občanov v pokrajini ob Muri, s tem da s tvorno združitvijo torkove in petkove številke v četrtkovo zastavi veliko bolj zanesljivo traso nadaljnjega razvoja Vestnika. Tokrat se ne bi poglobljali v materialne zagate, ki jih — kot je vsem vam dobro znano — nikjer ne manjka, temveč nam gre bolj za to, da spoznate, kaj vse vam kanimo ponuditi.

Uredniški odbor se je na svoji zadnji seji zavzel za vsebinsko zasnovo, ki naj bi v prvi vrsti omogočala, da se tudi sami ustvarjalno vključite v — da tako rečemo — izgradnjo pokrajinskega glasila. Če razgrnete pred sabo torkovo in petkovo številko, potlej naj bi bil tednik kvalitetna sinteza obeh. Že na oko privlačen videz z ustreznimi tehničnimi prijemi, najaktualnejšimi prispevki in naslovi iz vsebine, uvodnik kot barometer tedenskega dogajanja v Pomurju — vse to in še kaj bi bilo poslej stalnica lista. Večji maneverski prostor bo odmerjem notranjemu in zunanemu družbenopolitičnemu in gospodarskemu dogajanju. Tako bi imeli ogledalo časa in razmer v določenem tednu. Če naj namreč podružbimo tudi zunanjo politiko bi bilo zelo prav, če bi se urejanja teh rubrik od časa do časa lotil tudi kdo »od zunaj«, vzemimo profesionalni ali neprofesionalni družbenopolitični delavci, pravijo tisti, ki rubrike sicer urejajo. Hkrati naj bi se na teh straneh zrcalili stiki s pobratnimi občinami iz drugih republik in pokrajin, vendar ne zgolj obrobno, mimogrede, marveč zlasti z namenom razreševanja določene skupne problematike. Dalje vam bodo na voljo telegrami, fotografije in kakšna sposojena angaži-

rana karikatura — ni izključeno, da tudi kakšna iz domače redakcije — in ne nazadnje že kar stalno Beograjsko pismo. Če se bo izšlo s prostorom, utegnemo kdaj pa kdaj ponatisniti zanimiv feljton bodi z notranjega ali zunanega političnega ali gospodarskega dogajanja.

Da bi ohranili logično zaporedje, bomo skušali, vsaj kronološko, zabeležiti dogodke tekočega tedna v regiji, saj nas pri tem vodi spoznanje, da o podobnih ali istih stvareh često razglablajo na več ravneh. V primeru, da pa bo potrebna temeljitejša informacija, bo o tem moč kaj več prebrati v daljših poročilih in zlasti poglobljenih, udarnih ko-

mentiranih prispevkih. Na že utečenih Kulturnih obzorjih, ki jih bo treba še poglobljati in dograjevati, naj bi se tudi v prihodnje našli sestavki, ki ne bi le pojasnjevali in beležili, ampak še posebej presojali in komentirano tehtali premike na kulturnem prizorišču.

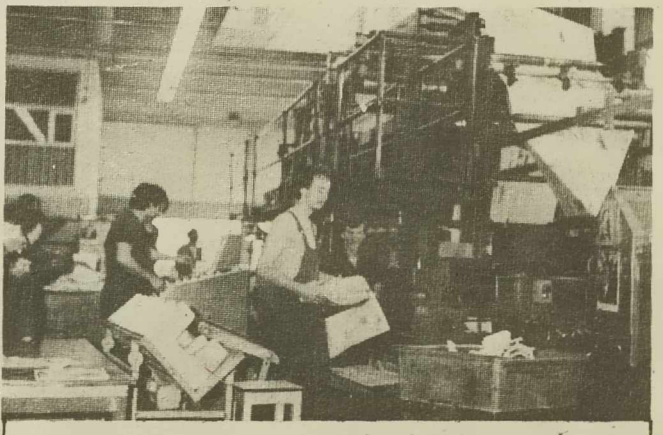
POUDAREK KONTAKT-NIM STRANEM

Z izostrenim, čutom za čas in razmere bodo morale biti oblikovane tako imenovane kontaktne strani. To so strani, kjer se bo kazal neposreden stik z vami, vašimi uspehi in neuspehi, stališči, vrednotami, spoznanji. Gre za Aktualno temo, Okroglo mizo in že uveljavljeno Uredništvo na obisku. Razlog zanje je preprosto: biti v središču dogajanja, naporov in prizadevanj vseh delovnih ljudi in občanov. Vrstili se bodo obiski v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, povabili vas bomo na razgovor v uredništvo, sedli z vami za okroglo mizo in z angažiranim, nepristranskim poročanjem skušali soroševati nekatere odprte dileme in vprašanja.

Vsega tega — kot sami dobro veste — ne manjka. Naj omenimo le napore pri uveljavljanju stabilizacijskih prizadevanj, boj proti razražanju administracije in družbene režije, zagotavljanje ustreznega standarda, cenovne zagate in še bi se dalo naštevati.

V reportažnih zapisih s terena nam bo šlo predvsem za to, da zabeležimo utrip v posameznih okoljih, pa naj gre za kraje ob meji ali v notranosti, problematiko, denimo razvitosti in pospeševanje enakomernejšega razvoja, skratka vse tisto, kar žuli ljudi v neposrednem življenjskem okolju.

Velik del tednika bomo namenili kmetijski problematiki. Temeljni poudarek bo na pisanju o družbeni preobrazbi na vasi, prizadevanjih, da bi ohranili in za-

V TISKARNI — Potem ko plošče postavijo na valje, kmalu steče rotacija. Vestnik natiskajo v dobrih dveh urah, nakar v posebnem oddelku natisnejo naslove, potem pa ga dostavijo pošti. Foto: S. S.

ščitili plodne površine, ki se — kot vemo — vse bolj načrtno poseljujejo, agrarnih operacijah (melioracije, komasacije, regulacije) in — če hočete — tudi odnosih do zemlje in hrane kot strateške usmeritve nadaljnega razvoja tega dela severovzhodne Slovenije.

Pri zanimivostih računamo na vašo pomoč in iznajdljivost. Radi bi se namreč dokopali do pristnih, domačih šal in anekdot, sicer pa smo prepričani, da je med vami veliko takih, ki znate razdreti prenekatero pikro in žalstvo. Skratka, čimveč satire in humorja iz domačih logov. Ob tem bomo razgrinjali zanimive izkušnje in usode ljudi doma in po svetu in — da ne obljubljam preveč — nemara se bo kdaj našel tako imenovan originalen nosilni prispevek, ki bo zadel v živo, v samo jedro problema s hoteno ostrino in sarkazmom.

ŠE PREMALO SE POZNA-MO

Stike z našimi zunanji sodelavci in dopisniki nameravamo še okrepiti. Zavedamo se namreč, da so prav oni — vsaj nekateri med njimi — tisti, ki nam lahko v veliki meri pomagajo pri vsebinskem oblikovanju časopisa. Na dopisniški strani pa se bodo našli tudi prispevki iz glasil združenega dela, s čimer bo vez le še bolj čvrsta.

Da bi na nek način našli pot do ostalih kolegov v regijskih glasilih širom Slovenije, a tudi v drugih redakcijah, začnemo z rubriko Po Sloveniji. Dejstvo, ki ga ne moremo zanikati, je, da se z njimi še odločno premalo poznamo, saj tudi nekajkratne skupne priloge niso rodile zelenih sadov. Obenem bo to priložnost, da se odpremo navzven, v širši slovenski prostor in tako presežemo še prisotne lokalizme in primere zapiranja v občinske oziroma regijske okvire.

V besedi in sliki po Pomurju bo nosilni naslov zadnje

manjkalo še drugega razvedrila (križanke, bodice in podobno) in seveda vsakovrstnih nasvetov. Kot rečimo Naredi si sam, kuharski, modni, pravni, zdravniški in še kakšni nasveti. Seveda je vsaka vaša sugestija, kako bi še popostrili Vestnik, sila dobrodošla. No in da ne pozabimo na skorajda nepogrešljiv roman in seveda pionirsko stran Križemkrazem po solah.

ODPRTO ZA USTVARJALNOST

Jasno, da vam bo Vestnik na voljo tudi z malimi oglasi, osmrtnicami, zahvalami in podobnimi storitvami, ki smo jih že doslej opravljali. Tudi RTV spored vam bo zagotovo prišel prav in seveda reklame, razpisi in še veliko tega.

Skratka, pri Vestniku smo odprti za ustvarjalnost, ki nam bo zlasti poslej, ko bomo intenzivno dograjevali zasnovo časopisa, še kako potrebna. Naj ob tej priložnosti spomnimo na eno od variant, za katero smo se opredeljevali, ko smo še pri poltedniku načrtovali dotok novinarskih kadrov. Namesto jo navajamo, saj bi bila taka rešitev prav gotovo idealna. Po njej bi namreč samo pri Vestniku potrebovali 11 novinarjev, in sicer 4 dopisnike iz vseh štirih pomurskih občin (zdaj jih tudi imamo), 2 novinarja-reporterja za pokrivanje celotnega pomurskega prostora, specializirane novinarje: 2 za spremljanje gospodarske problematike s poudarkom na kmetijstvu, enega za spremljanje političnega sistema in enega za spremljanje kulturne problematike, ob tem pa še novinarja, ki bi skrbel za stike s sodelavci in javnostjo nasplo. To bi — naj še enkrat naglasimo — bilo idealno, v resnici pa se bomo še nekaj časa ubadali s kadrovsko problematiko. Vse to — in navsezadnje tudi težave materialnega in finančnega značaja — so nam prenekaterokrat onemogočile, da bi se katerega od pe-

KONTROLA — Ko so strani Vestnika oblikovane, jih preslikajo na film, nato pa korektor izvrši pregled. Če je vse v redu (slike na pravem mestu, pravilni naslovi itd.) gre film v kopirnico, kjer naredijo plošče. Foto: S. S.

strani Vestnika. Prizadevali si bomo, da bo kolikor mogoče pestra, zanimiva in predvsem privlačna. Ne dogajanje bomo namreč pokukali skozi oko fotoaparata in tudi po tehnični plati naj bi bila zadnja, zunanja stran nekaj posebnega. V vsaki številki ne bo

rečih problemov v Pomurju lotili bolj smelo, načrtno in predvsem poglobljeno. Pa naj ne zveni kot opravičilo, temveč kot pojasnilo, da je za to preprosto zmanjkalo časa, tu in tam pa tudi prostora.

Pripravil: Branko ŽUNEC
Foto: A. Albert

V ROVINJU ODDIH ZA DELAVCE PO LANSKIH CENAH

Pomurje se predvsem ponaša s tremi letoviškimi naselji ob morju, kjer lahko delavci in njihove družine poceni in udobno izkoristijo svoje letne dopuste in počitnice. Gre za letoviško naselje v Monseni pri Rovinju, ki ga upravlja počitniška skupnost Murska Sobota in je največje, za letovišče počitniške skupnosti Gornja Radgona v Lovrečici pri Umagu in otroško letovišče v Baški na otoku Krku, kjer že vrsto let letujejo pomurski otroci, zlasti tisti, ki so iz zdravstvenih ali drugih razlogov potrebni letovanja. Poleg tega pa pomurske delovne organizacije in skupnosti še razpolagajo z manjšimi kapacitetami v nekaterih drugih letoviških krajih ob morju.

V ROVINJU NA VOLJO 620 LEŽIŠČ

Počitniška skupnost Murska Sobota ima torej v Monseni pri Rovinju največje pomursko letoviško naselje, ki razpolaga s 620 ležišči. Naselje je bilo zgrajeno z združevanjem sredstev 43 delovnih organizacij iz pomurskih občin in iz občine Maribor. V tem naselju vsako leto preživlja svoj letni dopust okrog pet tisoč delavcev in njihovih družin. Letovišče v Monseni pri Rovinju je že pripravljeno za sprejem prvih letošnjih dopustnikov. Uradno bo letovišče odprto od 10. junija pa do 18. septembra, s tem da bo glavna sezona trajala do 30. junija do 29. avgusta. Izmene bodo desetdnevne, tako kot prejšnje leta. Za delavce in njihove družine, ki bodo letos preživljali svoj dopust v Monseni pri Rovinju, je prav gotovo zanimivo to, da je skupščina počitniške skupnosti Murska Sobota sprejela sklep, da se cene letovanja ne bodo spremenile in bodo enake lanskim. To je ob letošnjih podražitvah najbrž redki ali edinstveni primer, kar pa hkrati pomeni veliko skrb za čim cenejša letovanja delavcev. Tako bo v glavni sezoni dnevna cena bivanja za člane počitniške skupnosti Murska Sobota 67 dinarjev po osebi, za nečlane pa 100 dinarjev. V predsezoni in posezoni pa bo cena letovanja enotna za člane in nečlane počitniške skupnosti in sicer 50 dinarjev po osebi. Da je taka odločitev članov skupščine pravilna, potrjuje tudi število nočitev zunaj glavne sezo-

ne, ki se iz leta v leto povečuje. To je tudi eden od vzrokov, da ni prišlo do zvišanja cene letovanja. Zaradi dobre zasedenosti letovišča zunaj sezone, ki je občutno nad predvidevanji in je znašala v lanskem letu čez 82 dni, je počitniška skupnost Murska Sobota ustvarila ostanek dohodka. Po sklepu skupščine je bil ta ostanek dohodka prenešen v letošnje leto. Drugi vzrok za to, da se cene za letovanje v Monseni pri Rovinju letos niso zvišale od lanskih, pa je varčno gospodarjenje in trošenje sredstev, saj se je večina stroškov gibala izpod planiranih. K uspešnemu poslovanju pa so prav gotovo veliko pripomogli sami gostje, od katerih se velika večina zaveda, da je to njihovo letovišče, ki je bilo zgrajeno z njihovimi sredstvi in temu primerno tudi čuvajo objekte in inventar.

ZUNAJ SEZONE ŠE NEKAJ PROSTIH KAPACITET

Zbiranje prijav za letošnje letovanje delavcev in njihovih družin v Monseni pri Rovinju je sicer že končano. Interes za letovanja v glavni sezoni je izredno velik, kar je tudi razumljivo, saj gre za poceni letovanje. Prav zato nastajajo težave, kako omogočiti letovanje vsem, ki bi to želeli v glavni sezoni. Nasprotno pa ostajajo v juniju in septembru kapacitete neizkoriščene. Delno je temu pripisati neugodne vremenske razmere v tem času v zadnjih letih. Glavni vzrok pa je vsekakor čas solskih počitnic, saj družine s šoloobveznimi otroki ne

morejo na dopust v juniju in septembru. Zunaj sezone je torej v Monseni pri Rovinju še letos nekaj prostih kapacitet. Zato se interesi še lahko prijavijo, za letovanje po nižji ceni ne glede na to, če so člani počitniške skupnosti Murska Sobota ali ne.

PRIZADEVANJA ZA NOVO LETOVIŠKO NASELJE OB MORJU

Ker razpoložljive kapacitete za letovanje ne zadostujejo potrebam, si počitniška skupnost Murska So-

Počitniški dom Gornja Radgona v Lovrečici pri Umagu.

bota že dalj časa prizadeva in išče možnosti za pridobitev novih kapacitet na novi lokaciji v srednjem Jadranu.

V zvezi s tem so že navezali stike z občino Biograd na moru, kjer so že tudi našli primerno lokacijo. Sedaj se dogovarjajo o odkupu zemljišča, na katerem naj bi zgradili novo letoviško naselje po vzorcu letoviškega naselja v Monseni pri Rovinju. Na pobudo občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti je bila konec lanskega leta sklicana problemska konferenca, katere namen je bil ugotoviti, kakšne so dejanske potrebe zaposlenih delavcev in njihovih družin za letovanja. Na osnovi izdelanih analiz o potrebah letovanja delavcev, ki so jih izdelale delovne organizacije — članice po-

Otroško letovišče v Baški na otoku Krku.

čitniške skupnosti Murska Sobota, so ugotovili, da bi rabili še eno tako letovišče kot je v Monseni pri Rovinju.

Na tej problemski konferenci pa so tudi sklenili, da je potrebno usposobiti počitniški dom Jelka na Pohorju, ki sedaj ne rabi svojemu namenu, za potrebe tistih delavcev, ki iz kakršnihkoli razlogov ne morejo ali pa ne

še nekatere druge koristnike kapacitet, kot so društva upokojencev in nekaj inozemcev, ki so zainteresirani predvsem za izmenjavo tako imenovanega delavskega turizma. Tako bodo nekateri delavci iz delovnih organizacij radgonske občine tudi odšli na letovanja v druge letoviške kraje, delavci iz drugih okolij pa bodo letovali v Lovrečici. Na ta način bodo bolje izkoristili kapacitete počitniškega naselja v predsezoni in posezoni, s tem pa tudi dosegli boljši komercialni učinek in pokrili stroške, ki nastajajo v glavni sezoni in jih ni mogoče v celoti pokriti, če želijo obdržati nizko ceno letovanja.

V počitniškem naselju v Lovrečici je letos sicer cena letovanja nekoliko višja od lanske, vendar kljub temu za trenutne razmere dokaj skromna, saj del stroškov, ki jih morali pokrivati delavci, ki letujejo, zbirajo člani počitniške skupnosti Gornja Radgona posebej. Letošnja cena dnevne penziona znaša za člane skupnosti 230 dinarjev, za otroke do 10 let starosti pa 170 dinarjev. Počitniška skupnost Gornja Radgona se je letos tudi prvič dogovorila za izmenjavo počitniških kapacitet s pobrateno občino Mladenovac v Srbiji. Ta jim bo odstopila nekaj kapacitet v letovišču pri Splitu, v naslednjih letih pa računajo, da bodo izmenjavo letovanj še razširili. V to izmenjavo pa bi morali bolj vključiti poleg Lovrečice tudi druge razpoložljive kapacitete delovnih organizacij radgonske občine.

PREOBLIKOVALI BODO POČITNIŠKO SKUPNOST

V radgonski občini si prizadevajo, da bi preoblikovali sedanjo počitniško skupnost, ki naj bi dobila bolj gospodarno obeležje. To naj bi dosegli z ustanovitvijo samoupravne interesne skupnosti, ki bi pokrivala to področje, seveda z izraženim interesom vseh sodelujočih. Tako bi bilo tudi lažje reševati vprašanje izgradnje novih počitniških kapacitet, hkrati pa ta ne bi bila odvisna od dveh ali treh prizadevnih delavcev. Po besedah predsednika skupščine počitniške skupnosti Gornja Radgona Petra Fridaua imajo čas do konca leta, da se dogovarjajo za realizacijo zastavljenih nalog na področju preoblikovanja počitniške skupnosti in s tem možnost doseči tudi boljšo kvaliteto. Z izvolitvijo novih organov počitniške skupnosti Gornja Radgona je dana možnost, da se v prihodnje uveljavijo nekatere nove oblike dela, seveda v korist delavcev in njihovih družin, ki bodo koristili letni oddih ob morju.

V LOVREČICI NI MOGOČE ŠIRITI KAPACITET

O razširitvi kapacitet počitniške skupnosti Gornja

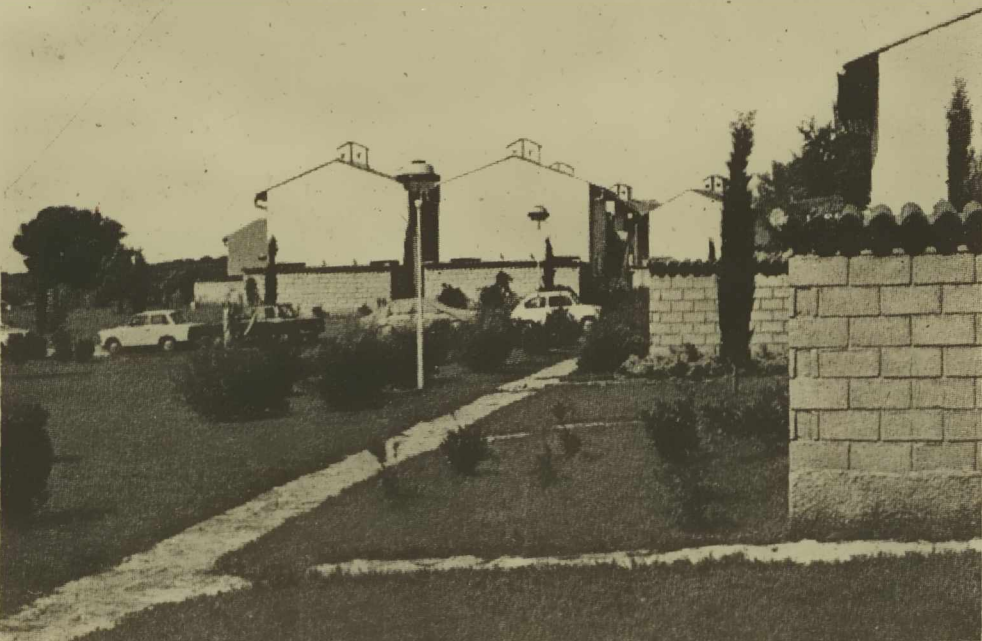
Radgona je danes še težko govoriti, čeprav si za to nenehno prizadevajo. Razširitev kapacitet bo namreč odvisna od razpoložljivih sredstev delovnih organizacij, hkrati pa tudi od danih možnosti razširitve ob morju. Radgonska počitniška skupnost ima namreč velike težave z občino Buje, ki nikakor ne dovoli širitev kapacitet v Lovrečici. Zato bi kazalo proučiti, kakšne so možnosti razširitve kapacitet v nekaterih drugih letoviških krajih ob morju, kjer že imajo nekatere delovne organizacije radgonske občine postavljene svoje počitniške hišice ali prikolice. Zadeva bo vsekakor bolj jasna prihodnje leto, ko bodo razčistili, kakšen je interes delavcev samih za razširitev počitniških kapacitet in koliko sredstev so pripravljeno vložiti v ta namen.

V BAŠKI LETOS LETUJE 2.250 OTROK

V otroškem letovišču v Baški na otoku Krku bo letos v devetih izmenah letovalo okrog 2.250 otrok, s tem da bosta prvi dve in zadnji dve izmeni namenjeni šoli v naravi. V prvi izmeni, ki se začne 13. junija bodo letovali otroci iz Ljutomer, Cezarnjevec, Križevac, Stročje vasi in Razkrižja. Druga izmena šole v naravi je namenjena otrokom iz Murske Sobotne in Fokovec. V tretji izmeni letujejo otroci iz občine Murska Sobota, v četrthi občine Lendava, v peti pa mladi Ljutomerčani. Sedma izmena je mednarodna, kjer gre za izmenjavo otrok, letovali pa bodo otroci iz Murske Sobotne, Ingolstadta iz ZR Nemčije, Madžarske in Avstrije. Osmo izmena je zopet namenjena šoli v naravi za otroke iz Murske Sobotne, Beltince, Bogojine in Bakovec. Zadnja izmena pa šolam od Grada, iz Petrovec, s Tišine, Cankove in iz Puconec. V Baški je organizirano letovanje za otroke v starosti od četrtega do petnajstega leta. Iz soboške občine pa bo poleg Baške letovalo še 36 otrok ob Balatonu na Madžarskem in 20 učencev srednjih šol v Ingolstadtu v ZR Nemčiji.

Dnevna oskrba za enega otroka v Baški znaša 122 dinarjev, za 12-dnevno izmeno pa znaša prispevek skupaj s stroški prevoza, turistično takso in delnimi stroški za vzgojo 2.000 dinarjev. Stari bodo prispevali določeni delež k celotni oskrbni glede na socialno-ekonomsko stanje družine. O višini prispevka odloča komisija za letovanje pri skupnosti otroškega varstva. Prednost letovanja imajo socialno in zdravstveno ogroženi otroci, otroci brez staršev ali z enim staršem. Počitniški dom Daneta Šumenjaka v Baški na otoku Krku tako že vrsto let omogoča poceni letovanje otrok iz vseh štirih pomurskih občin.

Feri Maučec

Monsena pri Rovinju — letovišče počitniške skupnosti Murska Sobota

Z delovno akcijo do vodovoda

Najprej sem zavil v gostilno. Pa ne da bi si naročil kakšen dober »špricar« (čeprav bi mi tistega vročega majskega dne prav prijal kakšen požirek mrzle pijače), ampak da bi povprašal, kje bi lahko dobil kakšnega »funkcionarja«, ki bi mi za časopis povedal kaj o Razkrižju. Prijazna gostilničarka me je prav hitro napotila na krajevni urad (enega od treh v Ljutomerski občini) in tam sem sredi dela zmotil tajnika krajevne skupnosti Razkrižje Stanka Ivanušiča. Kar pričela sva s tistimi splošnimi podatki, ki so nujno potrebni, da bi lahko predstavil kraj.

Tovariš Ivanušič je začel: „Pravzaprav ne bi mogli govoriti samo o kraju Razkrižje. Sicer ta vas obstaja, vendar pa se tesno povezuje z Gibino, Veščico in Safarskim. Če že hočemo, moramo nujno govoriti o teh treh krajih. Glejte, središče in vsi pomembnejši objekti so tu v Safarskem. Tu imamo osnovno šolo, zdravstveno postajo, krajevni urad, trgovino... Vse te vasi so tako povezane, da resnično težko govorim samo o Razkrižju. Sicer pa že omenjene vasi skupaj štejejo približno 1000 prebivalcev. Skozi vsa naselja imamo lepo asfaltno cesto in ob njej že omenjene ustanove. Pozabil sem omeniti tudi vzgojno-varstveni zavod.“

Pravzaprav bi sprva pomislili, da imajo vaščani vse kar potrebujejo.

„No, tako prijetno pa tudi ni,“ je nadaljeval tovariš Stanko. „Glejte, letos meseca avgusta pripravljamo veliko lokalno delovno akcijo. V teh naseljih nimamo primerne vodovoda. Pogovarjali smo se že z OK SZDL Ljutomer in SIS za komunalne zadeve in kaže, da nam bo letos poleti uspelo uresničiti naše načrte. Potem bi bil vsaj nekaj časa mir. No, to niso naše edine želje. Uredili bi radi avtobusna postajališča, na pokopališču nam manjka nekaj zbiralnik za smeti in tudi v vseh naseljih bi radi uredili centralno odlagalništvo za smeti. To vse nas še čaka.“

Zanimalo me je, kdo je iniciator vseh teh akcij. „V glavnem je to krajevna konferenca SZDL Razkrižje. Moram priznati, da je ta organizacija precej aktivna. Pri tem

bi moral poudariti in pohvaliti sekcijo za kmetijstvo. Verjetno se spomnite, ko so nastale težave pri živinorejcih. Ljudje so vozili živino raje na sosednjo Hrvaško, saj so bile tam odkupne cene dosti višje kot pa pri nas v Sloveniji. Pa še meja je blizu. Takrat pa se je sekcija za kmetijstvo usedla skupaj s kmeti, Kmetijsko zadrugo Ljutomer in Emono. Stvar so pregledali, se pogovorili, uskladili cene, tako da so bile zadovoljne organizacije s področja kmetijstva in kmetje tudi. Menim, da je to ena pomembnejših akcij te sekcije. Seveda pa so pomagali tudi pri razvoju pospe-

Stanko Ivanušič (tajnik KS Razkrižje): »Najpomembnejša bo letos lokalna delovna akcija, v kateri bomo vaščani sami uredili vaški vodovod. Verjamem, da bomo solidarnostno uspeli narediti in uresničiti naše želje.«

Nova zdravstvena postaja, ki je tik ob novi osnovni šoli, nudi vaščanom tisto minimalno zdravstveno zaščito, ki jo potrebujejo. To je toliko bolj pomembno, kajti Razkrižje je precej oddaljeno od Ljutomera.

ševalne službe, saj imamo v naši krajevni skupnosti približno 15 zaščitnih kmetij in precej združenih kmetov.“

Kaj pa ostale družbenopolitične organizacije?

„Pri nas imamo ustanovljeno tudi OO ZK, ki je glavni usmerjevalec in gibalo političnega življenja na vasi. Vsaka stvar gre najprej skozi naše roke (Stanko je tudi sekretar OO ZK). Tam analiziramo in predlagamo tudi možne rešitve.“

Aktivni so tudi mladinci. Ustanovljeni imamo dve OO ZSMS. Prva je za področje teh štirih vasi, druga pa za vasi Šprinc, Globoka ter Koprive. Ta predel, kjer so zadnje tri vasi, je precej hribovit, mladi nimajo dovolj prostega časa, zato je to OO ZSMS malo manj aktivna. Toliko bolj pa je aktivna ta na Razkrižju. Mladi so ustanovili foto-kino klub, razvejana pa je tudi športna dejavnost. Pomagajo pa tudi pri naših delovnih akcijah. Letos so pomagali uredjevati okolico nove

šole. Prišlo jih je nekaj čez trideset.“

Mimogrede sem na plakatih videl, da moški pevski zbor KUD Razkrižje vabi na letni koncert. Kako je razvita kultura pri vas?

„Čeprav smo majhni in odročni, pa imamo zelo razvito kulturno življenje. Delujejo moški pevski zbor, ki sodeluje na revijah in srečanjih pevskega zborov, tamburaški orkester, ki je lansko leto navdušil naše rojake in delavce na začasnem delu v Avstriji na Dunaju, folklorna skupina skrbi, da se ohranjajo naši stari ljudski običaji in plesi, in še bi lahko našteval. Nekoliko manj aktivna pa je naša dramska skupina, vendar pa jo bomo še letos ponovno aktivirali.“

Prav hitro se je ob obilici podatkov napolnila novinarska beležnica. Prijetno je imeti takšne sogovornike. Sicer pa se tudi zaradi tega rad vračam v te kraje, kjer so ljudje zelo prijazni. Pojdite še vi!

Dušan Loparnik

OD BOREČE DO ŠULINEC

Pot nas vodi proti krajem, ki ležijo skrajno na severu Goričkoga. Lep dan je in ceste so večinoma prazne. Ljudje delajo na poljih. Treba je okopati krompir, koruzo... V najlepšem mesecu maju, kot ga nekateri imenujejo, je ponavadi tudi največ dela na kmetijah. Le če je vreme ugodno, sicer se zavleče v junij.

SKROMNE MOŽNOSTI, PA VENDOR...

Prvi postanek je v Boreči. Pozanimamo se, kako živijo in kaj delajo tamkajšnji domačini ter kaj je značilno za razvoj samega kraja.

Manjša vas je to. Le okrog 40 hiš stoji — večina na Fickovem bregu in v Šebjanovem dolu. Vsem je osnovni vir za preživljanje poljedelstvo. Ker pa je zemlja preskopa, da bi zrased dovolj velik kos kruha za vse, morajo nekateri za zaslužkom drugam. Treba je obnoviti hiše, zgraditi nova gospodarska poslopja in zaslužiti še za stroje, potem pa se bo večina najvrž vrnila. Če ni suše, zemlja rodi še kar bogat pridelek. Kmetije pa razpolagajo poprečno od 8 do 12 hektarjev posesti.

V razvoju kraja v zadnjih letih sicer na prvi pogled ni videti bistvenih sprememb. Kljub skromnim možnostim pa so pred dvema letoma uspeli prizidati h gasilskemu domu garažo in manjšo dvorano, tako da zdaj ni več problemov prostorov, kadar imajo sektorske gasilske vaje. Letos nameravajo narediti še fasado. Vsa leta imajo veliko dela tudi z zavažanjem vaških poti. Skoraj povsod so rešili tudi problem pomanjkanja pitne vode, tako da so si uredili lastne vodovode.

Eni pravijo, da je trgovina v Trdkovi, na tabli pa piše, da je v Martinju. Najbrž pa to ni pomembno, v katerem kraju je, glavno da jo imajo, in to dokaj lepo urejeno. (Foto: J. G.)

Prostovoljna delovna akcija v Šulincih.

KAJ BO Z NEKDANJO ŠOLO!

Napotimo se dalje in se ustavimo pri trgovini v Martinju. Tako namreč piše na tabli, sicer pa nam nekdo dpoveduje, da je trgovina v Trdkovi. Najbrž pa to niti ni pomembno, v katerem kraju je, glavno da jo imajo, in to dokaj lepo urejeno. Le zaprta je bila tisto sredensko popoldne; takšen je pač odpiralni čas. Pa pojdimo malo naprej v gostilno! A glej ga, šmenta, tudi ta je zaprta; pa to nikjer nič ne piše. Mimogrede se zastrmimo še v poslopje nekdanje osnovne šole. Kako lepa stavba je bila nekoč, zdaj pa, kot vse kaže, zapuščena propada. Skoraj vsa okna so namreč polomljena in tudi sicer ni videti, da bi staro učilno zidano kdo vzdrževal. Škoda je to, ali ne?

ŽIVAHNO NA DELOVIŠČU

Za daljši postanek v Martinju ni časa, kajti v Šulincih imajo prostovoljno delovno akcijo in tam nas morda že pričakujejo, čeprav nam tega niso sporočili. Zato „preskočimo“ tudi Ženavlje.

Okrog treh popoldan prispemo na delovišče. Tako živahno je videti, kot da bi bila tam kakšna večja delovna brigada. Sem ter tja vozijo traktorji, domačini pa razkapajo gramoz, planirajo cesto in kopajo obcestne jarke, kjer je to še potrebno. Z njimi je kajpak tudi predsednik vaškega odbora Karel Bohar, ki skupaj z ostalimi člani predsedstva odbora uspešno vodi akcijo.

„No, kot vidite, naši domačini so se v lepem številu odzvali akcije. Okrog 35 jih je danes prišlo, med njimi tudi 10 lastnikov traktorjev, ki dovažajo gramoz. Zadali smo si nalogo, da ta odsek ceste, ki meri blizu 4 kilometre, uredimo tako, da bo prevozen ob vsakem vremenu in da ga bo lahko prevzela v upravljanje občinska cestna skupnost. Delali bomo predvidoma še jutri in pojutrišnjem, če nas ne bo vreme kaj zadržalo.“

Zakaj takšen interes, nas je zanimalo. Že lani so namreč tukaj opravili okrog tisoč prostovoljnih delovnih ur, zdaj pa so spet družno zunaj. Povedo nam, da pač hočejo imeti lepo cesto, po kateri jih večina nosi mleko, in to je hkrati tudi bližnjica — za okrog 7 kilometrov — za mejni prehod v Kuzmi. Podoben interes imajo tudi Ženaveljčani, ki so organizirali delovno akcijo nekaj dni prej.

Ko takole opazujemo ljudi pri delu, vidimo, da jih pomaga tudi kar precej starejših in med njimi navedemo pogovor z Marijo Kisilak. „Da da, kar precej v letih sem že. Stirinosemdeset bom kmalu stara.“

Pa vam najbrž ne bi bilo treba priti sem, smo ji dejali. „Ne, nihče me ni silil, toda zakaj ne bi tudi jaz pomagala. Ni težko, jaz še vse delam. Tudi kruh spečem. Le da bo lepša cesta, da bom lažje po njej nosila mleko...“

Takih, kot je Kisilakova Marija, je najbrž malo. Šulincani so lahko, tako kot na svoje prizadevne funkcionarje, ponosni nanjo.

JOŽE GRAJ

V KOŠAROVCIH NE PLETEJO KOŠAR(IC)

imajo tudi največ zaslug pri izgradnji doma. V njem prirejajo zaenkrat le zabavne prireditve, veseli pa bi bili, če bi jih kdaj obiskala tudi kakšna dramska ali druga kulturna skupina, saj je dvorana primerna tudi za kaj drugega

kot veselice. Njih je premalo, da bi sami kaj naštudirali.

NA ASFALT NITI NE UPAJO POMISLITI

Veliko dela in skrbi pa delajo Košarovčarjem tudi slabe

Pogled na ta del Košarovec je kar idiličen. (Foto: J. G.)

Polja so na gričevnatem območju in še najbolj primerna za krmne rastline za živino. Kmetovalci se sicer skoraj vsi ukvarjajo s prirajo mleka. Žal pa je precej zemlje tudi neobdelane. (Foto: J. G.)

ceste. Sami morajo vzdrževati skoraj 7 kilometrov vaških poti. Da bi jih asfaltirali, na to niti ne upajo pomisliti. Kako neki le? Pač pa skoraj vsako leto zavijajo rokave in jih zavažajo z gramozom. Letos so organizirali 3-dnevno prostovoljno delovno akcijo. Kljub temu je pozimi cesta, ki pelje proti Moščancem, večkrat neprevozna z osebnimi avtomobili. Sami tega problema najbrž ne bodo mogli rešiti.

TEŽKO DO ZDRAVNIKA

Zaradi oddaljenosti in povrhu še slabih prometnih zvez mladi neradi ostajajo doma. Še bolj pa so zaradi tega prizadeti starejši, obnemogli ljudje, kadar jim je potrebna zdravniška pomoč. Najbrž ni primerno, da bi se vozili v Gornje Petrovce, kjer je zanje zdravstvena ambulanta, skupaj s šolskimi otroki. In tudi z Mursko Soboto so slabe zveze. Želeli bi si, če bi vsaj dvakrat dopolne imeli avtobus. No, upajo, da se bodo razmere izboljšale vsaj takrat, ko bo avtobus vozil skozi Kukeč, kjer v ta namen urejajo cesto.

KAJ BO Z NEOBDELANO ZEMLJO?

In kaj vendar zadržuje ljudi doma? Starejši so pač preveč navezani na svojo zemljo, da bi jo zapustili, nekateri mlajši pa se sicer zaposlijo, vendar se ukvarjajo tudi s kmetijstvom. Zlasti ugodni pogoji so za prirajo mleka. Le še primernejšo zbiralnico bo treba urediti pri gasilskem domu. Žal pa je precej zemlje tudi neobdelane. Ostareli kmetovalci je ne morejo obdelovati, mlajši pa pravijo, da se je ne spleča vzeti v najem. Gnojila so predraga, cene pridelkov pa prenizke. Najbrž je res tako.

J. Graj

Te dni smo obiskali tudi Košarovce, vasico nedaleč od Križevca na Goričkem. Sodeč po nazivu kraja, le-ta izhaja iz košare, čeprav tega z gotovostjo ne moremo trditi, kajti nihče se ne spominja, da je bila tamkaj kdaj kakšna posebna tradicija pletenja košar. Okoličani pa jih v šali vendarle radi zbadajo: Vi, Košarovčarje, vi ste košare pletli. Upajmo, da nam tega ne zamerijo, če smo to zapisali. Saj so si nekateri prizadevali, da bi res pletli košare in košarice pa še razne druge izdelke. O tem so se predlani dogovarjali celo s kulturno skupnostjo v Murski Soboti in nameravali so ustanoviti posebno društvo. Vse je kazalo, da bo pozimi delo steklo, vendar zanimiva pobuda je zaenkrat ostala le pobuda. Morda pa jo bodo kdaj vendarle tudi uresničili. Zdaj pa je v Košarovcih tako, da le tu in tam še kdo spleta kakšno košaro, in to le zase, tako kot je to še marsikje drugod v naših krajih.

DOM V PONOS

Košarovčarji pa so lahko ponosni na nekaj drugega. Čeprav je v vasi le 21 domačij, pa še med temi je nekaj praznih, so uspeli zgraditi gasilsko-vaški dom, kot ga imajo le malokje drugod. V njem so uredili večjo dvorano z odrom, sejno sobo, kuhinjo, garažo in še ostale potrebne prostore. Kako jim je to uspelo? Zemljišče so lastniki odstopili zastoj in brezplačno so opravili tudi vsa gradbena dela pa še material (les) so nekateri prispevali. Tako jim res ne smemo zavidati, da imajo takšen dom. Zdaj imajo v načrtu, da bodo naredili tudi fasado in napeljali v dom vodovod.

Edina (samostojna) organizacija na vasi je gasilsko društvo, katerega člani — predvsem iz 9 domačij —

strokovnjaki svetujejo

Siva plesen in ronilan

Plesni so v glavnem gniloživke. Včasih pa se odpovedo saprofitskemu življenju in se obnašajo kakor pristne zajedalke. Svoje škodljivo delovanje opravijo zlasti na oslabiljenih, bolnih in hirajočih rastlinah. Pomembno pri tem je, da so življenjski pogoji ugodni za glivico in hkrati neugodni za zeleno rastlino.

Kot primer navajamo povsod (vsaj s trosi) navzočo sivo plesen (*Botrytis cinerea*). Sicer nedolžna glivica je v slabo zračenih in nezadostno osvetljenih rastlinjakih lahko nevarna zajedalka. V podobnih mikroklimatskih razmerah je nevarna celo sobnim lončnicam, zlasti še fuksijam. Glivica je nadležna, ker se pojavlja v zelo odpornih slojih, za katere še ne poznamo povsem učinkovitih sredstev. Seveda mislimo le na sredstva, ki ne škodujejo gostiteljski rastlini (s paležem, ožigom).

Siva plesen je posebno nevarna grozdju zlahtne vinske trte. V deževni ali vlažni jeseni povzroča »surovo« gnilobo jagod; če pa je jesen lepa in sončna, je lahko ista plesen koristna, ker omogoča »plemenito« plesen in boljše kakovost vina. V rastlinjaku je posebno škodljiva, ker povzroča številne zelo neprijetne gnilobe. Tako izzove pri siljenih kumarah gnilobo mladih plodov, za siljeno solato je posebno nevarna, ker lahko zgornje ves nasad. Tudi na paradižnikih povzroča gnilobo plodov (koprivka). Plesni so izpostavljeni tudi cvetni popki vrtnic; pojavi se na prostem in tudi v silnicah. V vlažnem ozračju rastlinjakov se pojavi na cvetnih popkih, cvet spleni in segnije, še preden se odpre.

Nekaj podobnega opazimo na krizantemah, ki so na prostem izpostavljene deževju in hladni rosi. Če jih pravočasno ne prekrijemo in zavarujemo pred vlago, propade cvet. Ta plesen je zelo nevarna tudi za mlad tulipanov cvet, ki ga vzgajamo v silnici. Plesen se pojavlja še na mnogih drugih rastlinah kot pogojni parazit, vendar nikjer tako nevarna kot na mladih fuksijah; največ trpijo v zarodišču mladi podtaknjenci.

Doslej smo proti sivi plesni bolj ali manj uspešno uporabljali orthocid, na krizantemah tudi B 500 in TMTD sredstva, morebiti še benomyl in euparen. Žal so za omenjena sredstva nekatere krizanteme zelo občutljive! Nemški vinogradniki uporabljajo proti grozdnim plesni ronilan (BASF). Ker se je to sredstvo nenavadno dobro obneslo proti plesni na vinski trti, mora biti uspešno tudi za druge rastline. Poskusi so se nanašali predvsem na plesen na fuksijah. Uspeh je bil presenetljiv, naravnost prodoren. Na fuksijah in tudi na ostalih lončnicah ne poznamo več plesni, ker redno škropimo z ronilonom.

Proti tej bolezni škropijo 28 dni pred trgatvijo v štirikratnih presledkih v koncentraciji 0,1 % (100 g/100 l vode). V legah pa, kjer se plesen redno pojavlja, škropijo prvič že sredi julija, drugič sredi avgusta, tretjič in četrtič pa v septembru, toda zadnjičkrat 28 dni pred trgatvijo, kajti karenčna doba je približno 4 tedne. Sredstvo ne škodi čebelam, pač pa človeku, če med škropljenjem vdihava razpršek. Na prostem, kjer škropilni curek tako usmerimo od sebe, pride le težko do zlih posledic, nevarnejše pa je to sredstvo v rastlinjakih. Ronilan ne pušča vidnih lis, zato je uporaben v cvetličarstvu, predvsem mislim na krizanteme, ki jih gojimo na prostem. Kakor smo že omenili, je na fuksijah uspeh presenetljiv. Sprva jih škropimo vsakih 14 dni (0,1 %), pozneje, ko boleznj že ni več, pa še redkeje.

OB LETOŠNJI SETVI KORUZE

VZROK V SLABEM SEMENU

Kooperanti kmetijske zadruge Panonka v soboški občini so tudi letos ugotovili zelo slabo kvaliteto koruznih posevkov. Ker ugotavljamo, da je problem slabe kvalitete semenske koruze star toliko, kolikor je stara domača proizvodnja semena hibridne koruze, menim, da je potrebno o njem zapisati nekaj več, saj je v njem tudi glavni vzrok za nizke pridelke. Čeprav smo kmetje na ta problem mnogokrat opozarjali, smo vselej naleteli na gluha ušesa. Ker je vse kazalo, da bo tudi letos tako, sem v ponedeljek, 18. maja, s tem problemom seznanil predsednika IS SR Slovenije Janeza Zemljariča. Obvestil sem ga o problemu in ga zaprosil, naj pomaga, da ugotovimo vzrok in krivca. Zahvaliti se moramo njegovemu hitremu posredovanju, saj smo že isti dan zvedeli, da bodo že v sredo, 20. maja, prišli v M. Soboto predstavniki osiješkega združenja proizvajalcev semen. Precej težje pa je bilo isti dan dobiti v Soboto predstavnika slovenskega kmetijskega inštituta. Tudi sam sem prisostvoval ogledu. Reči moram, da so predstavniki iz Osijeka iskali vse možnosti, da bi dokazali, da je vse drugo krivo za slabe

posevke, samo seme ne. Sprsti so brskali po zemlji, da bi dokazali slabo agrotehniko in slabo opravljeno setev. Dodati moram, da so ta čas že mnogi kmetje ponovno posejali koruzo, kar je delo še otežkočalo. Ne pretiram, če ugotovim, da je prav vztrajnost kmetov in pa dejstvo, da je o tem seznanjena slovenska vlada, pripisati, da so proizvajalci semena priznali, da je seme nekaliteto in bili pripravljene prevzeti odgovornost za nastalo škodo nase. Ponudili so 23.000 kg semenske koruze letošnje proizvodnje in stroške ponovne setve na 950 ha (800 din po ha). Vendar vsa škoda, ki jo bo utrpelo kmetijstvo, s tem še ne bo poravnana.

Več kot povrnjena škoda pa za kmete pomeni to, da so ovrženi očitki, češ ne znate pripraviti zemlje, varčujete z gnojili, ne znate delati s sejalicami in še kaj. Soboški primer bo šola za marsikoga. Proizvajalci bodo premislili, kakšno seme bodo proizvajali in dali v prodajo. Kmetje slabega semena nočemo, če nam bo podtaknjeno, pa bomo zahtevali povrnitev nastale škode.

Karel Franko, kmet Puconci

Obojestranski interes

Ko sem zvedel, da je 60-letna Ana Roškar s Spodnje Ščavnice predala svoje 13-hektarsko posestvo zakoncema Vladu in Alojziji Lazar, četudi ji nista v sorodu, sem bil nekoliko presenečen. Kdo bi pa ne bil, ko pa smo na podželju pričr pravemu stiskaštvu starejših ljudi; nočejo in nočejo se ločiti od zemlje, četudi je ne morejo več obdelovati.

»Zakaj sem predala njive, travnike in gozd prav njima, me sprašujete. Le čemu bi mi bilo vse to, ko pa sem že stara in sama ne morem več obdelovati.« je dejala Ana Roškar, ko sem jo obiskal na domu. Kmetija se razteza na desni strani ceste Radgona—Maribor. Vse zemlja je okrog hiše in jo je tako lahko obdelovati.

Izkušnje kmetovalcev

Besedo je povzel 39-letni Vlado Lazar. Povedal je, da je v Nemčiji v Stuttgartu srečal Alojzijo z Zagajskega vrha in se z njo poročil. V tujini je sicer delal v gradbeništvu, vendar ga po vrnitvi v domovino to ni pritegnilo; vse bolj si je želel na kmetijo. Kako tudi ne, ko pa je kmečki sin, rojen sicer v Vinici v Hrvaškem Zagorju. Na kmetijo ga je vleklo, četudi sta z ženo zgradila lepo stanovanjsko hišo v Rogozi pri Mariboru in je zdaj tako poslopje, sicer še ne povsem urejeno, prazno.

»Tu, na zemlji, kjer je vse zeleno, kjer diha pravo prvobitno življenje, se počutim srečnega.« je povedal Vlado.

»Z darilno pogodbo, s katero je prešlo lastništvo grunta na Vlada in Alojzijo, sem si izgovorila dosmrtno streho in nekaj malo denarja, ki ga bom imela zase, za svoje drobne nakupe, sicer pa gospodarimo skupaj in vsak dela kolikor more in lahko. Skratka: smo prava družina, dasiravno nismo sorodniki.«

Besedam Ane sem seveda verjel. Potrdili so jih tudi sosedje. To pa je pravzaprav lep primer, kaj je moč doseči, ko pridejo na površje obojestranski interesi. V team primeru pa so seveda bili.

Ana Roškar se ni nikoli poročila. Tako tudi ne njena sestra, ki je umrla pred štirimi leti. Ostala je torej sama in

NOVA DRUŽINA (z leve proti desni) Alojzija, sin Robert, Ana Roškar (ki je predala posestvo), neka sorodnica in Vlado Lazar.

hudo jo je skrbelo, kaj bo z njo, ko pride še višja starost, bolezen. In tedaj je zvedela, da se Lazarjeva zanimata za nakup kmečkega posestva. Prišlo je do dogovorov in naposled do izročilne pogodbe. Ana je namreč Alojzijo dobro poznala, saj sta Spodnja Ščavnica in Zagajski vrh pravzaprav sosednji vasi.

»Želja po lastni kmetiji se mi je torej z velikodušnostjo Ane uresničila. Seveda pa s tem ni rečeno, da sem zdaj »na konju«, saj je treba še veliko postoriti. Tako bom še rekonstruiral gospodarsko poslopje, v katerem je že zdaj 13 glav goveda, pozneje pa ga bo več kot 20. Veste, odločil sem se za živinorejo. Moje izkušnje so zaenkrat še slabe, ker se pač ponovno privajam na kmetijstvo, toda menim, da bo šlo. Iz Nemčije sem se z ženo in otrokom vrnil pred dvema letoma in si tako nabiram prve izkušnje. Medtem sem že kupil nov traktor, postavil pa sem tudi 48-kubični silos za živinsko krmo. 13-hektarsko posestvo se sestoji iz štirih hektarjev gozda, treh hektarjev travnikov, šest hektarjev pa je obdelovalne zemlje. Na njej bom sejal, predvsem koruzo za zrnje in silažo, nekaj malega pa tudi ječmena in rži.«

Taki so torej načrti mladega prevzemnika posestva. Njegovim odločitvam seveda prejšnja lastnica nič ne nasprotuje. Nasprotno! Celo ponosna je na to, da je poslej zemlja boljše obdelana, da je pri hiši poleg njenega starega traktorja nov delovni stroj, da mladi gospodar obnavlja hlev, postavlja silose, se pripravlja na preureditev stanovanjske hiše... Srečna pa je tudi zaradi Lazarjevega sina, Roberta kajti tudi on, sicer učenec osemletke, se je dobro ujel z babico oziroma teto. Na Roškarjevi domačiji, ki je nekoliko na samotnem mestu, je torej zavladalo novo življenje, ki je prineslo vsem nov elan za delo, zato si upam trditi, da bo ta kmetija čez kako leto na dokaj trdnih temeljih in bo pomemben producent govejega mesa. Nič pa ne bi bilo seveda narobe, ko bi se pri novem gospodarju kdaj pa kdaj oglašil tudi pospeševalec iz kmetijske zadruge. Nasvet, priporočilo bi Vlado Lazar prav gotovo rad sprejel, zanimanje zanj bi najbrž izrazila tudi Alojzija, gospodarjeva žena, s katero pa se tokrat nisem pogovarjal, ker je bila zdoma.

Š. SOBOČAN

IZOBRAŽEVANJE KMETIJCEV

V preteklosti je bilo žal tako: učenec, ki je končal obvezno šolanje in ni naredil vseh razredov, je ostal doma. »Za kmeta bo dober!« smo slišali praviti marsikaterega od staršev.

Tako mnenje pa je seveda hudo zmotno, kajti poklic kmetijca sploh ni enostaven, saj njegovo delo ni ozko »profilirano« in terja široko izobrazbo. Ni namen tega pisanja, da bi razglabljali, kaj vse mora dandanašnji znati sodoben kmetovalec, le podkrepi hočemo spoznanje, da brez izobraževanja tudi v kmetijstvu ne gre več. V okviru usmerjenega izobraževanja je dobil Kmetijski šolski center v Rakičanu nalogo izobraževanja nekaterih poklicev v kmetijstvu. V novem šolskem letu 1981/82 bodo izobraževali tele programe: **program kmetijca**, ki je namenjen predvsem fantom in dekletom, ki bodo ostali doma na kmetiji in jo bodo kdaj pozneje prevzeli, traja 3 šolska leta in je manj zahteven. Tisti, ki pa bodo želeli postati **kmetijski tehnik**, se bodo usposabljali 4 leta. Po končani šoli je moč nadaljevati študij na Biotehnični fakulteti, Visoki temeljni organizaciji združenega dela za agronomijo, VTOZD za živinorejo ali pa na Višji agronomski šoli v Mariboru. Kmetijski šolski center pa je v novem šolskem letu oblikoval še program **veterinarskega tehnika**. V to obliko usposabljanja se je prijavilo z občina Pomurja in drugih regij 31 učencev. V Rakičanu se bodo izobraževali dve šolski leti, tretje in četrto leto pa na živinorejski veterinarski šoli v Ljubljani. Seveda bo moč študij nadaljevati na višjih in visokih šolah. V Rakičanu pa v tem šolskem letu še ne bo nič z izobraževanjem **programa živilcev**, kajti prijavi se samo štirje, ki pa so jih zdaj napotili na drugo šolsko ustanovo.

V razgovoru z ravnateljico Kmetijskega šolskega centra v Rakičanu dipl. inž. Marijo Skledarjevo smo zvedeli, da

se je še vedno moč vpisati na njihovo šolo, zlasti pa za usposabljanje po programu, ki izobražuje poklic kmetijca.

Ta oblika šolanja je kot nalašč za bodoče zasebne kmetijce, saj je program izobraževanja zelo pester in tako omogoča, da se učenci dodobra spoznajo s kmetijsko panogo. Ko apeliramo, naj bi se v ta program vključilo čimveč kmečke mladine, delamo to z dobrim namenom. Res je sicer, da kmetijcem življenje ni vselej lahko (le v katerem poklicu pa je?), toda upoštevati je treba, da ta poklic vse bolj dobiva na ugledu. Pridelovanje hrane je namreč še kako pomembna dejavnost in je vse bolj primerno plačana. V naši republici stremimo za tem, da bi v tem srednjoročnem obdobju 85 odstotkov hrane pokrili s pridelki, priprave in proizvodnjo v Sloveniji, pri čemer naj bi bil delež Pomurja 30 odstotkov, zato dela bodočim kmetijcem res ne bo manjkalo. Tudi to, zagotovljena zaposlitev, pa je v sedanjem obdobju, ko je z zaposlovanjem bolj težko, lahko marsikomu spodbuda, da se bo oprijel šolanja za poklic kmetijca, morda celo kmetijskega tehnika in oprijel na domači kmetiji. Možnost izobraževanja pa se ponuja tudi tistim, ki osnovnega šolanja niso sklenili v osmem razredu, le na Kmetijskem šolskem centru v Rakičanu naj se oglašijo. V jeseni bo namreč startala tudi izobraževalna oblika, namenjena prav takim. Pa ne le »najstnikom«, ampak tudi mladini do 24. leta.

Pa še en vzrok je, ki govori v prid izobraževanju. Po 1985. letu menda, če bo seveda sprejet predlog zakona, ne bo mogel prevzeti kmetije tak, ki nima vsaj poklicne kmetijske šole. Kmet torej ne bo mogel postati (posestva prevzeti) kdorkoli. Tudi zaradi tega ne, ker vsi stremimo za tem, da bi iz zemlje iztisnili kar največ, to pa lahko stori le tisti, ki je teoretično podkovan in ima delovne izkušnje

Š. SOBOČAN

ZANIMIVA VEST Z NOVOSADSKEGA KMETIJSKEGA SEJMA

VISOKA PRIZNANJA POMURSKIM ORGANIZACIJAM

Na letošnjem mednarodnem in osrednjem kmetijskem sejmu v Jugoslaviji, ki je bil v Novem Sadu, so tudi letos podelili najvišja priznanja za kvaliteto nekaterih razstavljalcev.

Med pomurskimi sta jih letos prejeli Tovarna mlečnega prahu iz Murske Sobotice za odlično kvaliteto svojih izdelkov in že drugič tukajšnji živinorejsko-veterinarski zavod za razstavljeno govedo. Obe organizaciji sta prejeli naslov absolutnega šampiona in kristalne pokale.

B. Hegeduš

POGLED NA SOBOŠKO TRŽNICO

PESTRA IZBIRA

Prvi junijski dan in prvi ponedeljek v tem mesecu je na soboški tržnici minil v znamenju raznovrstne zelenjave in sadja, prav tako pa ni manjkalo (in bržčas, kot so zatrdili, še tudi ne bo) cvetlic in drugih okrasnih rastlin za sajenje. Prodajali pa so še sadike paprike, in sicer po 2 dinarja za komad.

Najcenejša je bila tokrat čebula (20,40 dinarjev), za kilogram zelja so morali kupci odšteti 24 dinarjev, za solato pa 31 dinarjev. Krompir (letošnji) so prodajali po 35 dinarjev in 40 par. Seveda pa ni manjkalo vitaminsko bogate špinače po 40 dinarjev, prav toliko pa stanejo česen in kumarice.

Seveda tudi sadja ni manjkalo. Največ je bilo jagod, za katere so morali kupci odšteti okrog 40 dinarjev. Stojnice pa so polnile tudi češnje, ki so stale od 40 do 56 dinarjev. Nekaj je bilo tudi jabolk, katerih kilogram je stal 27 dinarjev.

(M. Skledar)

SNOV ZA PUSTOLOVSKI ROMAN

POMURCI SO BILI ŽE OD NEKDAJ

V videmsko kroniko je dr. Lovro Vogrin tik pred sredino prejšnjega stoletja zapisal mnenje takratnega deželnega glavarja: Videmčani in okoličani sodijo med najbolj brihtne glave dežele Štajerske! Nihče ni ugotvil kaj bi utegnili biti temu vzrok; morda slatinska voda, ki so jo že od pamtveka pili pomešano s tistim, kar je zrastle »V Parizu« in okoliških vrhovih.

Takšen brihtnež je moral biti tudi Jakob Svetonja iz Brezja pri Vidmu, rojen leta 1823. Pokopan je bil leta 1892 na radgonskem pokopališču kjer si je dal postaviti nagrobnik z napisom: Herrn dr. Jakobovits. Leta 1868 si je namreč spremenil svoj prejšnji priimek Svetonja v Jakobovič — po imenu Jakob. V Črešnjevcih pri Radgoni je bil nekaj časa lastnik vile, ki se je po njem poimenovala Jakobshof...

Jakob Svetonja — takrat je bil pač še to — je leta 1834 odšel v varaždinsko gimnazijo, nato pa je nekaj časa študiral pravo v Zagrebu, še pred tem pa menda v Pescu in Budimpešti na Madžarskem. Na varaždinski gimnaziji je bil Svetonji sošolec Tomo Trstenjak, doma prav tako iz Brezja, kasnejši pravnik, ki pa je okrog leta 1850 tragično končal: zaradi madžarofilstva so ga menda obesili.

Po neki verziji si je Svetonja doktorat kupil v Heidelbergu, po drugi pa ga je »prinesel« iz Carigrada. Toda, to je bilo že potem.

Z videmskim trgovcem Krambergerjem naj bi nekaj pred letom 1848 ponarejala denar ali listino. Za to je bil nekaj časa zaprt.

Po enem viru naj bi bival med leti 1845—48 v Zagrebu, po drugem pa naj bi bil med leti 1846 do 1853 na Dunaju, kjer naj bi se posvetil učenju turškega, francoskega in italijanskega jezika. Potem je bil v petdesetih ali šestdesetih letih v Turčiji konzularni uslužbenec. Ali si je v dvanajstih letih svoje diplomatske kariere prislužil veliko denarja, ali šele potem, ko je sodeloval pri gradnji neke železnice v Bukovini, ali pa takrat, ko je živel nekaj časa v Bolgariji, ni točno znano. Domačin dr. Fran Ilešič je menil, da so bila zanj najbolj »donosna« leta, ko je živel v Bolgariji. Bival pa je nekaj časa tudi v Rusiji in Romuniji, torej pravi svetovni potnik, doma iz našega blizuvidemskega Brezja. Denarja pa je moral imeti precej, saj je kupil celotok Lokrum pred Dubrovnikom (0,8 km²), ki ga je pozneje prodal avstrijskemu cesarjeviču. Kdaj neki se je že zgodilo, da bi kakšen Pomurec prodal članu cesarske hiše kakšen košček zemlje!

Poročil se je Svetonja leta 1860. Po vrnitvi iz Carigrada se je naselil na Dunaju, nato pa je bival nekaj časa v Gradcu. Odšel je iz Turčije, ker njegovi ženi ni odgovarjalo tamkajšnje podnebje. Na Dunaju je imel dve hiši. Eno je pustil svoji ženi, ko se je ločil. Menda v svojih dunajskih letih je bil nekaj časa lastnik nekega rudnika grafita na Moravskem.

Rad ali nerad je Svetonja, in kasnejši Jakobovič, pisal s svojim življenjem pustolovski roman... Za nas je dovolj, da je bil naše gore list. Pa še to: v svoji oporoki je šoli pri Vidmu in na Stari gori zapustil 300 fl, kar takrat ni bil majhen denar.

-jm

Bila je prava senzacija, ko je svet 28. maja 1934 zvedel, da so se v majhnem mestu Callander v Kanadi rodile petorke. Vseh pet skupaj je ob porodu tehtalo le 4672 gramov, najmlajša Mary je tehtala vsega skupaj 680 gramov. Casopisi so ugotovili, da se je v 500 letih zgodilo kaj takega le 33-krat in da nobeden od teh petorčkov ni živel več kot teden dni. Pri Anette, Marie, Cecile, Yvonne, in Emilie je bilo drugače. Emilie je umrla malo po svojem 21. rojstnem dnevu, leta 1970 Marie, Yvonne je končala v samostanu, Anette in Cecile pa sta se poročili.

Kot čudo so deklice veliko zaslužile, samo do svojega 21. rojstnega dneva 1,5 milijona dolarjev.

MEDICINA

Leta 1971 so kitajski zdravniki povabili novinarje z vsega sveta, da bi na lastne oči videli tisto, o čemer so toliko slišali. Znani ameriški novinar James Reston je ob obisku na Kitajskem dobil vnetje slepiča. Operirali so ga brez anestezije, ki jo poznamo drugod po svetu. Kitajci so to opravili z akupunkturo in zelo radi so pokazali strmečim novinarjem svoje znanje na človeku, ki se je znašel na operacijski mizi.

Ko je pacient dobil pomirjevalno sredstvo, so mu v zapestje zabodli iglo, dolgo pet centimetrov. Naslednje ure je ostal pri polni zavesti, medtem pa so kirurgi opravljali svoje občutljivo delo.

Akupunktura pa je seveda nekaj več kot samo navadno nadomestilo za anestezijo, na primer naravno. Akupunktura je temelj vse kitajske medicine, ki se je razvijala drugače kot v Evropi. Specialisti za akupunkturo zatrjujejo, da

ZDRAVILNE IGLE

lahko pozdravijo več bolezni brez kirurškega posega, ali kakega zdravila. Ravnajo se po zdravljenju, ki so ga poznali njihovi predniki že pred tisočletji.

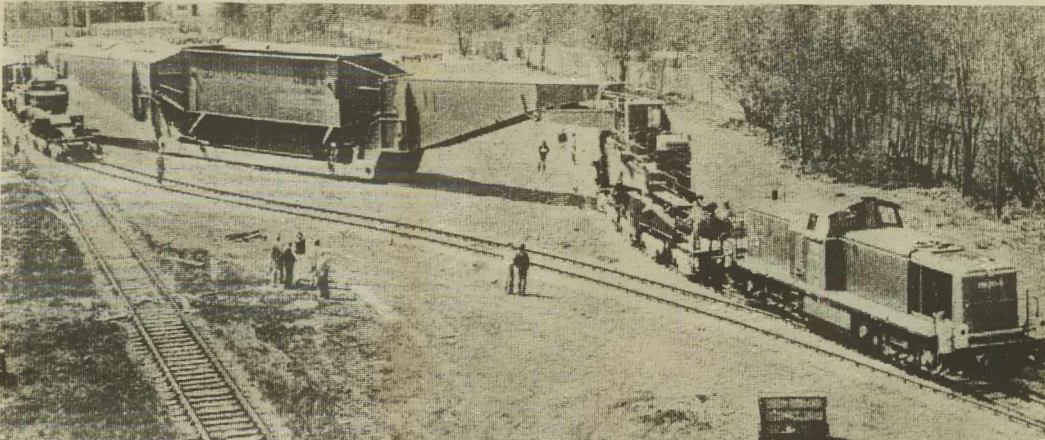
Kitajski zdravniki so prepričani, da je v človeškem telesu mnogo posebnih kanalov, po katerih se pretaka energija, ki pa je ne smemo zamenjati z živčnim sistemom. Če kateri koli del telesa oboli, se prekine tok energije v kanalu, ki je povezan s tem delom telesa. Zato bolnik občuti bolečino ali neugodje, in to ne zmerja v obolelem delu telesa.

Ob energetskih kanalih pa je tudi 365 površinskih točk, od katerih steče, če jih prebodemo s tanko in zmeraj dolgo iglo, energetski naboj do možganov in nazaj do obolelega mesta. S tem se spet vzpostavi energetsko ravnotežje.

Kitajci že dolgo poznajo skico, na kateri so označene te površin-

ske točke. Vendar je ta skica samo grobi vodnik. Zdravnik mora najti pravo točko, ki pa je komaj toliko velika kot konica igle. Zdi se, da je za to potreben šesti čut, zato akupunktura tudi ni kaj prida napredovala v Evropi. Nemški zdravnik Weike, ki je proučeval homeopatijo (teorija, da se podobno zdravi s podobnim) je v začetku minulega stoletja objavil nekaj zanimivih odkritij. Sestavljal je sistem točk na koži, ki so povezane s homeopatskim zdravljenjem; pozneje pa se je pokazalo, da skoraj docela ustrezajo kitajskim skicam za akupunkturo, čeprav Weike ni nikoli slišal za kitajski način zdravljenja.

Celo možganske operacije je mogoče opraviti z akupunkturo. Njena prednost je v tem, ker je uporabljiva pri vseh kirurških posegih in ker je pri operaciji manj krvavitvev in bolečin.

Zmaj — tako pravijo temu nestvoru iz jekla, ki se pomika na 36 oseh in je dolg 92 metrov. Vleče — oziroma kakor je to razvidno iz naše slike nosi — lahko tovor do 800 ton. Izdelali so tega »zmaja« v zahodnonemških Krupp-ovih tovarnah, naročnik pa je bila firma Combustion Engineering Inc. Winsor iz zahodnoameriške države Connecticut.

LJUDJE MED SEBOJ

Sodeč po ugotovitvah študije, ki jo je opravila neka raziskovalna skupina v Washingtonu, je po ameriških pisarnah in drugod, kjer so zaposleni skupaj moški in ženske, kar živahno. Seveda pa je vprašanje, ali so te živahnosti bolj veseli možakarji ali ženske. Študija namreč ugotavlja, da je ameriška zaposlena ženska pogosto tarča spolnega nadlegovanja na delovnem mestu, ugotavlja pa tudi, da šefi s čisto poslovnimi obljubami o višji plači, boljšem delovnem mestu ipd. pogosto uspevajo pri iskanju čutnega užitka med svojimi podrejenimi. Kakih 18 milijonov zaposlenih Američank naj bi vsako leto doživljalo bolj ali manj učinkovito spolno nadlegovanje.

Femi-nistični zbor je seveda planil kvišku in zagnal vik in krik. Voditeljice feminističnega gibanja so celo zahtevale, naj kongres sprejme ustrezne zakone, s katerimi bi bile zaposlene varovane pred nasilnimi šefi.

Odgovor je prišel z nepričakovane strani. Anti feministka Phyllis Schlafly je pred senatno komisijo razložila ugotovitve študije na drugačen način. Trdi, da se vse dogajajo po volji žensk. »Krepostnih žensk na delu nihče spolno ne nadleguje. Malo je verjetno, da bo moški iskal kaj od ženske, za katero dobro ve, da bo rekla: ne.«

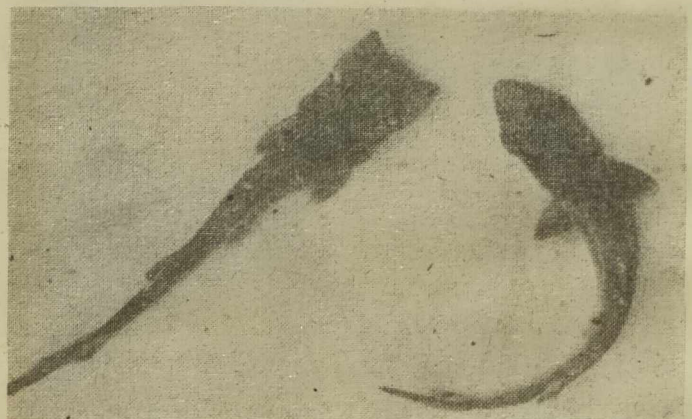
Tudi to je skrajno gledišče. Resnica je najbrž nekje v sredini.

ŠEFI IZKORIŠČAJO SVOJ POLOŽAJ?

Vsekakor pa je vprašanje spolnega nadlegovanja podrejenih začelo razgibavati javnost. Do vsega tega najbrž ne bi prišlo, če bi bili vsi

udeleženci tega početja zadovoljni, nar ne?

V Pomurju še nimamo podobne raziskovalne skupine...

MORSKI PES Z DVEMA GLAVAMA — V tednu pred prvomajskimi prazniki sta ribiški ladji Intermaris 1 in 2 kot običajno vlekli lebdečo kočo blizu Novigrada. Med ulovljenimi sardelami je bilo tudi nekaj manjših morskih psov, ki jim domačini pravijo asi.

V trebuhu ene od samic, dolge približno 110 cm in težke okoli 4 kg, je posadka kapitana Silva Pesterlja med ostalimi mladiči normalnega videza našla tudi enega z dvema glavama. Ribiči so nenavadno najdbo spravili v hladilnik in obvestili Morski raziskovalni in izobraževalni center Piran. Strokovnjaki so žival pregledali in ugotovili, da gre za vrsto *Acanthias vulgaris* oz. morskega psa koščaka.

Mladič ima dve normalno razviti glavi, razširjen prehodni del, kjer so škržne reže in normalno razvit trup. Po izkottitvi bi mladič zelo težko preživel, ker bi bil zaradi deformiranega prednjega dela v bistveno podrejenem položaju glede na svoje normalno razvite sorodnike.

Omenjena vrsta morskega psa je razširjena v celem Jadranu, cenjena pri sladokuscih, človeku nenevarna in doseže največjo dolžino okrog 125 cm. (po Primorskih novicah)

Vse kaže, da bodo koprive ostale. Tako je tudi prav. Če pa komu ni povšeči, naj se oglasi. Da bi se sam v sebi čemeril na nas — sploh, če so ga tu in tam oplazile — namreč ni zdravo, kajti menda so si strokovnjaki soglasni, da vse mogoče tihe jezice in zagrenjenosti prej povzročijo čir na želodcu kot glasen izbruh in pridušanje.

Naj vam postrežemo eno iz pomurskih logov v letu 1958. Do te letnice smo namreč prišli v zadnjih koprivah.

V nekem podeželskem središču pride veterinar k zdravniku.

Veterinar: »Boli me...«
Zdravnik: »Pokaži no vendar, kje te boli...«

stare koprive najbolj pečejo

Veterinar: »Saj tega ne stori niti živina...«

Po pregledu napiše zdravnik recept, v katerem je med oklepaji dodal še posebno kavzulo: Če predpisane tablete ne bodo zalegle, naj gre v prisilni zakol. Kako je bilo pozneje, ko je veterinar, ne vedoč za to dodatno klavzulo, oddal recept v

bližnji lekarni, pa si lahko samo mislite.

Če ni tale dovolj debela, je pa ta »zagvisno« za lase privlečena. Delavec Pišta iz Bakovec je moral nazaj v podjetje. Ker se je ponoči predolgo zadržal pri svojem dekletu, je v Soboti zamudil prvi jutranji vlak.

In veste, kaj je potem storil? Stekel je po polju ob železniški progi za vlakom, mimogrede ujel še dva zajca in dohitel vlak v Dokležovju. Ni kaj! Pišta je zares moral biti pravi »mojster«. Najmanj pa tak, kot so še recimo dandanes, ko vam znajo priti zamudniki v fabriko tako, da ga še vratar težko opazi. In o zamudah vlakov sploh ne kaže zgubljati besed.

-brž-

MI IN VESOLJE

Vsak dan 100 ton vesoljskih izstrelkov

Ob jasnih nočeh se na zvezdnem nebu zarisujejo ognjene črte; pravimo, da se utrinjajo zvezde, in če smo še malce vrazeverni, si na hitro nekaj zaželimo. Zvezdni utrinki pa so v obeh znanstvenikov vse kaj drugega kot lep prizor.

Zanje so delci snovi, ki ognjeno zažare v ozračju, glasniki pradavnih časov, ko so se rojevale zvezde, in kot taki navdse dragocene za proučevanje zgodovine vesolja.

Delci snovi, ki preživijo ognjeno srečanje z Zemljinim ozračjem in padejo na tla — pravi se jim meteorit — so lahko različne velikosti: od komaj še vidnega drobca do nekaj ton težkih orjakov. Vsebujejo snovi, ki se milijarde let niso spremenile, zato znanstveniki upravičeno pričakujejo, da bodo v njih našli ključ za razumevanje nastanka življenja v vesolju.

Znanost se v zadnjem času vse bolj zanima za meteorite. Ne nazadnje lahko na njih proučujejo vesolje tudi tisti, ki niso dovolj bogati, da bi pošiljali satelite, raziskovalne sonde ali človeške posadke v vesolje; z meteoriti vesolje samo pride k njim. Seveda tudi visokorazvite države dajejo veliko denarja za proučevanje meteoritov. Najbogatejše ležišče meteoritov je na Antarktiki, kjer so v večnem ledu shranjeni meteoriti, katerih starost cenijo na 4,5 milijarde let.

Strokovnjaki so izračunali, da je naš planet pod močnim vesoljskim obstreljevanjem. Vsak dan prileti v ozračje okoli 100 ton vesoljskih snovi. Večina je zgori zaradi trenja z zrakom in pade na tla kot prah. Le kakih 150 meteoritov pade na Zemljo v razdobju enega leta, od tega pa jih najdejo samo kakšnih dvajset. Na vsem svetu je zbranih kakšnih 2000 meteoritov, kar polovico pa jih hranijo v newyorskem naravoslovnem muzeju.

Med najznamenitejšimi je gotovo meteorit Allende. Dve toni težki vesoljski izstrelak je leta 1969 padel na ozemlje severne Mehike.

Ta nenavadni kamniti kos je pomagal astronomom, da so razvili novo teorijo o tem, kako se iz zvezdne meglice razvijajo osončja. V njem so odkrili velike količine magnezija, ki nastaja iz radioaktivnega aluminija, le-ta pa je proizvod eksplodiranih zvezd. Ker aluminij hitro razpada, lahko pride v drugo snov le, če se ta nahaja na prizorišču kmalu po eksploziji zvezde.

Še bolj vznemirljiva so nekatera odkritja, ki naravnost dražijo domišljijo. Raziskovalci so v nekaterih meteoritih našli ogljikove spojine, ki so zelo podobne primitivnim molekulam, iz katerih naj bi se razvilo življenje na Zemlji. Prav lahko torej, da je klica življenja prišla na Zemljo iz vesolja. In če je res tako, potem to pomeni, da je zanesljivo še drugje v vesolju klica življenja padla na plodna tla.

NAPRAVITE SAMI

Les, ki ga v zadnjem času spet vse bolj uporabljamo kot gradbeni material, lahko daje toplino in udobje v vašem domu le, če ohrani čim bolj naravno obliko in lepoto. Zato z najrazličnejšimi barvami (laki) nikar ne sku-

KAKO ZAŠČITIMO LESNE POVRŠINE?

pisali, pa moramo biti previdni, da les ne bi s tem izgubil svojih naravnih lepote in čarov.

Posebej previdni moramo biti pri svežem lesu, ki ga uporabljamo prvič, saj je ta podvržen najrazličnejšim

ZAŠČITA NOTRANJH POVRŠIN

Les, ki ga uporabljamo za obdelavo notranjih površin in ki enakomerno vpija tekočino, premažemo s SADOLINOM le enkrat ali največ dvakrat.

Trdi in eksotični les ter les, ki vsebuje veliko smole, slabše vpija tekočino, zato je tudi premaz manj obstojen in ga je treba večkrat ponoviti.

Tudi lepilo na furniranih lesenih površinah preprečuje prodiranje SADOLINA v globino, zato je treba takšno zaščito večkrat obnoviti.

Les, ki ga uporabljamo za notranjo obdelavo zaščitimo z brezbarvnim SADOLINOM ali z eno izmed 12 barvnih nians, zaključna zaščita t. i. TOP COAT pa pri tem ni potrebna.

ZAŠČITA IZPOSTAVLJENIH POVRŠIN

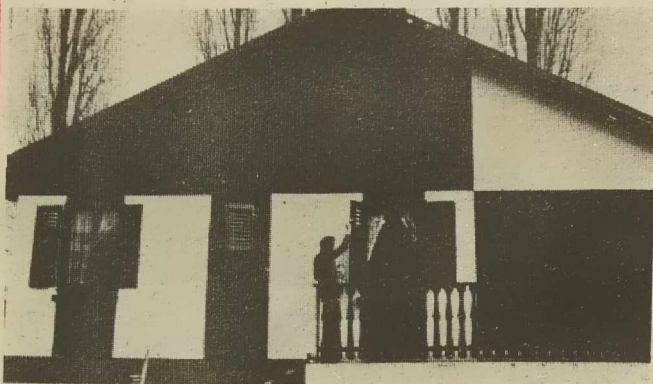
Lesene površine, ki so izpostavljene vremenskim nepravilnostim, zaščitimo z dvema ali tremi premazi SADOLINA, da pa povečamo njegovo obstojnost, za zaključni premaz uporabimo TOP COAT, saj le ta daje dobro zunanjo zaščito. Najboljšo zunanjo zaščito dosežemo, če pripravimo mešanico 15 do 20 odstotkov SADOLINA in 85 do 80 odstotkov TOP COATA.

Vse lesene površine, impregnirane s SADOLINOM, so zaščitene za približno pet let, po tem času pa je treba zaščito obnoviti.

RECEPT ZA VAS

Žolica

Dve ali tri osnažene svinjske noge razsekajte po dolgem, dodajte malo telečje glave, svinjske kože in svežo slanino ter vse skupaj dajte v lonec z vodo. Pridajte še pol čebule, malo česna, peteršilja, celega popra in lovrov list. Kuhajte toliko časa, da se meso skuha, nato pa ga primerno posolite. Ko je meso kuhano, precedite juho v drug lonec, snemite mast, ki plava na vrhu, meso pa ločite od kosti in ga zrežite na manjše kose. Juho nalijte v skodelice ali steklene skodelice in dajte v vsako posodico nekaj koščkov mesa. Lahko dodate tudi nekaj koščkov prekajene kuhane klobase in četrtino trdo kuhanega jajca, nato pa postavite na hladno, da se žolica strdi. Lahko jo jeste kar takšno, lahko pa tudi s čebulo, kisom in oljem.

Naravni les daje vašemu stanovanju prijetno toplino in udobje.

šajmo prebarvati tistega, kar ni potrebno.

Zelo uspešno zaščitno sredstvo za les je SADOLIN, ki ga lahko dobite v 12 barvnih tonih, podobnih naravnemu lesu, njegova prednost pa je v tem, da daje lesu tudi globinsko zaščito. Ker je prav zdaj čas najrazličnejših gradenj in obnov, pri katerih se poslužujemo tudi lesa, je prav, da zapišemo nekaj nasvetov.

Vemo, da ima različni les različno dolgo življenjsko dobo, s primerno zaščito pa mu lahko življenjsko dobo podaljšamo. Kot smo že za-

vremenskim nepravilnostim. Lesena obloga v vikendici ali stanovanju je prijetna za oko in počutje, vendar četudi je iz najkvalitetnejšega materiala, prirodno ni odporna proti trohnenju. To še toliko bolj, ker vpija vlago, ki razpada nje še pospešuje. Zato je treba les takoj po zaključnih delih (včasih pa tudi prej) zaščititi. Da vam za zaščito lesa priporočamo SADOLIN, sta dva razloga. Ker prodre SADOLIN do 2 centimetra v globino lesa, mu poleg površinske nudi tudi globinsko zaščito, ohrani pa še njegovo naravno lepoto in izgled.

ZA LJUBITELJE CVETJA

Cebulnice, ki so zelo dragocen pomladni okras vrtov, so odcvetele in zdaj bo čas, da čebulice izkopljemo ter jih shranimo do jesenske saditve. Čebulice dozorejo običajno v osmih tednih po cvetenju, torej od srede do konca junija, ne-

DA BODO CVETOVI ŠE LEPŠI

katere vrste pa v začetku julija. Zelo pomembno je, da čebulice izkopljemo ob pravem času, torej ne prezgodaj in ne prepozno. Če bomo čakali, da se bo listje povsem osušilo, bodo cvetovi prihodnje leto manjši. Nekaj časa pred izkopavanjem moramo zmanjšati zalivanje, da bi čebulica lahko popolnoma dozorela in formirala podmladek.

Nadzemne dele, ki so začeli rumeneti in polegati po tleh, odrežemo s škarpami, čebulice pa izkopljemo z lopato, pri čemer pazimo, da jih ne poškodujemo. Izkopane čebulice spravimo v suh in zračen prostor, da se osušijo, po sedmih do desetih dneh pa z njih odstranimo še zemljo. Najidealnejša temperatura za sušenje je 20 do 25 stopinj, ob čiš-

čenju pa pazimo, da čebulice ne poškodujemo. Bolne čebulice odstranimo in jih skupaj z ostalimi odpadki uničimo, preostale pa sortiramo po velikosti in jih ponovno vskladimo.

Če se bomo držali teh nasvetov, bomo prihodnje pomlad občudovali prelepe cvetove, ki nam bodo v pravo zadovoljstvo.

MODA

Moda je družbeni pojav, vezan na socialne karakteristike družbe v določenem obdobju. Med splošnim razvojem človeštva, predvsem kulture, je prešla nekaj faz svojega statusa znotraj tega razvoja. Nekoč se je spreminjala počasi, iz stoletja v stoletje, skladno s spremembami posameznih umetnostnih slogov, ki so nastali v določenem družbenem okolju, v določenih zgodovinskih, kulturnih in ekonomskih okoliščinah. Vendar je bila takrat moda privilegij vladajočih razredov. Kultura, tako materialna kot duhovna, tudi kultura oblačenja, ima osnovni smisel v humanističnem, kar naj pomaga človeku k napredku in vključevanju v sodobni način življenja. Seže naš čas, v skladu z razvojem družbe in proizvodnih sil, omogoča to možnost masovnega vključevanja. Žal se velikokrat srečujemo z deformacijami tudi na tem področju, vzrok sta predvsem potrošniška miselnost in varljivost reklam. Vendar so prav potrošniška miselnost, reklame in razvoj komunikacijskega sistema tisto glavno

PRED POLETJEM

gibalo, zaradi česar se moda ne prestopa spreminja. Današnja družba še vedno nima pravega odnosa do kulture oblačenja. Tako se v težnji po prestižu avtomatično postavlja fenomen mode v vlogi nekakšne diktature. Evropski modni oblikovalci v industriji vedo, da moda ne sme biti diktat, ohraniti pa mora svoje osnovne karakteristike: privlačnost, svežino in očarljivost. Navsezadnje so z njo povezane in od nje odvisne mnoge veje tekstilne in konfekcijske industrije ter trgovina kot posrednik med proizvajalci in potrošniki.

Zato moda letošnjega poletja ponuja toliko različnih, že znanih, nekoliko obnovljenih tem. Naivni šarm dekliških oblek je izhodišče ROMANTIKE: volani, vezanine, plise, čipkasta spodnja krila, vezani ovratniki, okrasni trakovi in draperije. Romantične barve so mirni, vendar sveži pasteli — turkizna, nežno rumena, blede zelena, marelična in predvsem bela barva. Bombažni batisti, svila, vse tkanine so mehko padajoče in po-

tiskane z enostavnimi cvetličnimi deženi, šopki rož in japonskimi cvetovi ali pokrajinskimi motivi.

Džungelska flora in favna ter oblačila narodov obmorskih dežel in Karibskih otokov so združeni v TROPSKI EKSOTIKI, kjer so najpomembnejši tiski: orjaški eksotični cvetovi, afriški geometrijski dezeni, tropske listje, sadje in živali — v tisku ali le kot aplikacija na bombažnih majicah. Tropske barve so temne in izrazite v močnih barvnih kontrastih: rjava, indigo, ognjeno oranžna, lipo-vo zelena in oker.

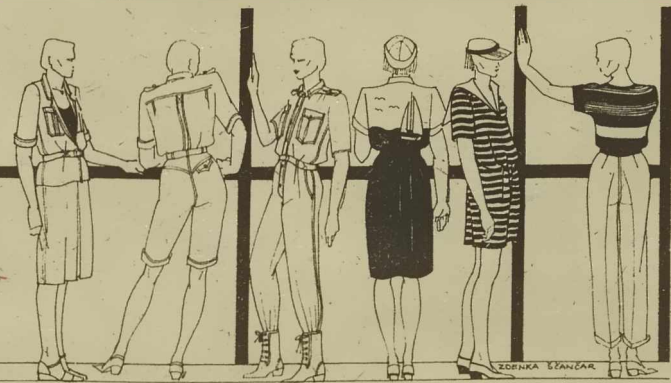
SAFARI je z nekaj spremembami ponovno aktualen. Poleg značilnih kaki odtenkov je tokrat tudi v beli barvi, kombiniran z zlatimi paspuli, pasovi in našitki. Še vedno pa je izrazito športen, z našitimi žepi in epoletami. Hlače so različnih dolžin, kratke, bermuda in dolge, stisnjene v gležnjih, kombinezoni za mlade in kompleti s krili za zaposleno žensko.

Največ klasike in enostavnih kombinacij nudi MORNARSKI STIL, ki se zgleduje po mornar-

skih uniformah. Bela, modra in rdeča barva se lahko poljubno kombinirajo v enobarvnih tkaninah ali v progah. Osnovo še vedno predstavljajo klasičen blazer z zlatimi gumbi, bluzon in obleka z mornarskim ovratnikom in spodaj široke, nekoliko skrajšane hlače. Tipični so detajli — tiskani, našiti ali pripeti kot okras: sidro, krmilo, jadrnica, kontrastni paspuli in trakovi.

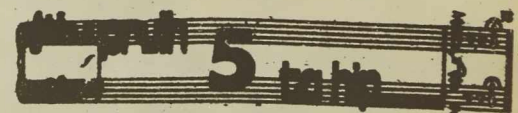
Z nekaj občutka za skladnost in estetiko, z veliko mero osebne kritične presoje, se lahko tudi z drobnimi detajli ustvari videz novega, svežega in modnega. Vse to smo že nosili in nam je znano, v sami modi za poletje 81 ni nič revolucionarnega. Morda je največje presenečenje dolžina — mini, ki so se ga lani vsi otepal in mu prerokovali polom. Namenjen je mladim, prostemu času in počitnicam. Se vedno pa prevladuje dolžina okrog kolen, ravna krila in obleke nekaj centimetrov nad koleno, široki zvonasti modeli, podaljšani do meč.

Zdenka Ščančar

radio murska sobota

radijski disco klub

PRVIH PET TA HIP

1. WOMAN — JOHN LENNON
2. WHAT YOUR'E PROPOSING — STATUS QUO
3. EASY — COMMODORES
4. ON THE RADIO — DONNA SUMMER
5. CHILDREN OF PARADISE — BONNEY M

NOVA GLASBENA UGANKA

GLASUJEM ZA:

IME IN PRIIMEK:

NASLOV:

Izmed pisem naših številnih poslušalcev smo izžrebali Vlasto Popovič iz Stefaneca. Čestitamo. Izpolnjene kupone pošljite do petka 12. junija, na naslov Radio M. Sobota, Titova 29, M. Sobota.

Rešitev glasbene uganke: Cry like Baby — Box Tops

VESTNIKOV VLAK LETOS PRVO SOBOTO V SEPTEMBRU

	Čutna zaznavnost, rahlost, občutnost	Beethova 3. simfonija	Kovaško delo, kovanje	Poklic, socialni položaj	Največje jezero v Južni Ameriki	Gospodarnost	Gogoljev junak Bulbja
Zur šestih pevcev							
Ljubzensko pesništvo							
Kdor uvede kaj novega							
Zorman lvo			Cankarjeva povest Izumrlji Slovan				
Mlada kravica				Cosinus Mera za ritem			
Boksarska kategorija							Pregrijano za sejno mizo
Avtomobilska oznaka Italije		Rimski zgodovinar Družbena plast					
Letalski klub			Nevaren plazilec Španski srebrnik				
Zgornji del stopala				Nikolaj Pirnat Latinska nikanlica			
Žuželke, ki boleče pikajo				Biblijski ocaj Renij			
Pozna življenjska doba							
Nadarjenost							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: ravnalo, evropij, planota, Rita, VC, oda, Mae, Darko, V, U, Anka, kristal, cent, Rn, Istrati, jokavec, Arat, La.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Pouleg vse puno novin imamo najrajši domače, kak domači kriji, si je dober. Talou je bilou pred nekaj meseci tak na pravlenu, ka je testnik dvakrat na tveden vó odo, ka so te tiidi novice bole friike. Preminouče zadnje dni je pa quisó befel, ka naj se testnik pa samo idmouke na tveden druka. Znamkar se bojífo, ka bi lidífe kaj greveč zvedili pa prehitro. Tou pa te več nebi bilou moderno.

dopisniki so zabeležili

BRALNA ZNAČKA V VELIKI POLANI

Na osnovni šoli v Veliki Polani je tekmovalo 167 učencev za Kranjčev bralno značko.

Slovesnosti ob podelitvi bralnih značk in pohval sta se udeležila naš rojak pisatelj Miško Kranjec in pesnik Manko Golar.

Vabljeni gosti sta po kratkem kulturnem programu z učenci prijetno kramljala in jih vzpodbujala k ljubezni do kulturnih vrednot, ki v današnjem času človeku morajo veliko pomeniti. 300 učencev je navdušeno ploskalo in prislunilo obema gostoma, ki sta bila pripravljena odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja in tako je bila potešana radovednost mladih literatov, recitatorjev in drugih, ki jih pritegne lepa slovenska beseda.

Po končani prireditvi sta se pisatelj Miško Kranjec in pesnik Manko Golar srečala s pedagoškim zborom šole. Vsi skupaj smo ugotovili, da prinašajo taka srečanja prijetno kulturno doživetje.

TI — KA

Telefonska govorilnica

Telefonske govorilnice so v pokrajini prava redkost, posebno v manjših krajih, v Benediktu pa so jo vendarle postavili in ni jim žal. Pridobitve so posebno veseli domačini, ki pogosto rabijo takšno ali drugačno pomoč, tistim, ki potujejo skozi ta kraj, pa bo tudi dragocena. L. K.

Mladi še naprej aktivni

Mladi iz osnovne organizacije ZSMS Velika Polana so pred kratkim na volilni konferenci izvolili novo vodstvo in za predsednika Štefana Matjašca, ki je o nadaljnjih nalogah te mladinske organizacije povedal, da si bodo še naprej prizadevali nadaljevati aktivnost mladih. Sodelovali bodo z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi v vasi in krajevni skupnosti, posebno pa bodo utrjevali sodelovanje z okoliškimi mladinskimi organizacijami in občinsko konferenco ZSMS Lendava. Nekaj o nalogah: pomoč pri izgradnji nogometnega igrišča v Veliki Polani in zasaditev okrasnih dreves v vasi, med drugim pa bodo nenehno skrbeli za čistočo že urejenih križišč. V juniju bodo organizirali kolesarski trim, v počitnicah, ko je največ mladih doma, pa bodo naštvudirali veseli večer. Posebno pa so mladi aktivni na športnem področju. Imajo dve ženski in eno moško

rokometno ekipo ter nogometno moštvo.

Štefan Prša

LENART V SLOV. GORICAH

Mladinski klubi premalo izkoriščeni

Pomembno obliko dela in življenja mladih v krajevnih skupnostih pomenijo prav gotovo mladinski klubi. Žal o njih v Lenartu in v lenarski občini ne moremo preveč pohvalno govoriti. Zakaj ne, je znano. Predvsem zaradi prostorov, ki jih ponekod še nimajo ali pa jih imajo in niso urejeni. Tudi za zagotavljanje materialnih in administrativno-tehničnih pogojev za delo mladih v krajevnih skupnostih je precej slabo poskrbljeno. V občini opažajo, da bo treba mlade bolj odločno vključevati v idejnopolično usposabljanje in družbeno izobraževanje. Nekaj podobnih izobraževanj je občinska konferenca ZSMS Lenart že imela. V krajevnih skupnostih pa tega ni. Primanjkuje marksističnih krožkov, pa tudi drugih oblik delovanja, s katerimi bi zagotovili, da bodo mladi najširše usposobljeni za svoje delo in za družbeno samoupravno socialistično stvarnost. Janez Lorber

GRADIŠČE V SLOV. GORICAH

Zapuščeno jezero

Bilo je leta 1968, ko so iz močvirnatga terena spremenili bivšo gmajno v veliko jezero, ki leži pod vzhodjem Gradišča. Takrat je tudi turistično društvo Gradišče takoj po končanih zemeljskih delih uredilo velik lesen bazen, ki so ga tri leta uporabljali domačini za kopanje in osnovna šola za plavalne tečaje. Jezero, ki je še vedno brez vzdrževalcev, je zapuščeno in zaraslo z gosto travo. Škoda, da ni nikogar, da ni pravega lastnika, Ribiška družina, ki je seveda med največjimi uporabniki, bi se morala nekoliko več zavzemati tudi za čiščenje jezera in ne samo za ribolov, gradiško turistično društvo pa je vsekakor premajhno, da bi se lahko lotilo večjih del.

Ob jezeru so nameravali še pred leti marsikaj narediti, tudi sanitarije, vendar jih še do danes niso. Vse je ostalo samo pri besedah. Ob jezeru je nameraval zgraditi lenarski Agrokombinat manjši lokal, ki naj bi bil odprt vsaj v poletni sezoni, a je tudi tu ostalo le pri obljubah. Če smo že pri turističnem razmišljanju, naj povem, da še vedno ni nikogar, ki bi tja vložil kakšen dinar za turizem. Janez Lorber

PUCONCI

Nove spodbude

Mladinska organizacija Pucenci doslej, predvsem zadnje čase, ni bila med aktivnejšimi. Vzrok za to je premajhna zainteresiranost mladih v tej KS, čeprav so pogoji za delo zelo dobri. Še posebej se je organizacija premalo povezovala s SZDL in s

svetom KS. Dobro sodelovanje pa je bilo in je še s TVD Partizan, saj je to zaživelo predvsem po njihovi zaslugi. Mladinci so se uspešno udeleževali tudi na kulturnem področju, saj že vrsto let prirejajo igre in sodelujejo pri organiziranju vseh centralnih proslav.

Problem pa je v tem, da so vsepovsod delavni le eni in isti, zato so si ob novi izvolitvi organov zadali tudi nalogo, da bodo vključili novo sprejete mladince in ostale, ki se v delo osnovne organizacije niso vključevali. Organizirali bodo tudi razna politična predavanja in za sprostitev plesne vaje, kar bo mogoče pritegnilo še več mladih.

Jana K.

JANŽEV VRH

Pričakujejo tisočega pohodnika

Mladi v OO ZSMS Janžev vrh se že dobra dva meseca aktivno pripravljajo na izvedbo tradicionalnega 7. pohoda ob mejnikih revolucije, ki bo 6. junija na Janževem vrhu in okolici. Ta pomembna mladinska manifestacija v gornjeradgonski občini, ki jo Janževrhovčani organizirajo skupaj z občinsko konferenco ZSMS že sedmo leto, je letos še posebej pomembna zaradi praznovanja vstaje jugoslovanskih narodov in ustanovitve OF slovenskega naroda. Poleg obiska pomnikov revolucije, srečanja z borci in pripadniki JLA bodo pohodniki deležni še pestrega obrambnega usposabljanja, saj so organizatorji pohod imenovali — izobraževalni. Pri tem bodo pod motom TITO — REVOLUCIJA — MLADINA — OBRAMBA — MIR izvajali še številne druge aktivnosti.

Letos pričakujejo tisočega pohodnika vseh do sedanjih akcij, s čimer se potrjuje pomembnost te manifestacije, katere glavne značilnosti so: negovanje revolucionarnih tradicij, krepitev patriotizma med mladimi in povezovanje mladih, negovanje revolucionarnih in domovinskih pesmi in usposabljanje s področja SLO in DS.

-saša-

PETANJCI

DELOVNA AKCIJA

Okrog petdeset vaščanov je v soboto sodelovalo na delovni akciji. V gornjem delu Petanjec so v sorazmerno kratkem času spet usposobili poljske ceste, ki so bile v slabem stanju. Nekateri, ki imajo traktorje, so pridno dovažali gramoz, precej pa je bilo tistih, ki so ga skrbno razgrnili. Medtem ko so nekateri obnavljali ceste, pa je bilo dovolj dela, zlasti za gasilce, pri pripravah za adaptacijo vaškega gasilskega doma.

frku

PISMO IZ BÖNNINGHEIMA

JUGOSLAVIJA, RADI TE IMAMO

Naši rojaki, večina jih je iz Pomurja, so v deželi Baden Würtemberg v mestu Bönningheim pri Stuttgartu v ZR Nemčiji v lanski jeseni ustanovili slovensko kulturno-prosvetno društvo MURA Bönningheim. Slovensko društvo smo ustanovili zato, da bi skrbelo za ohranjanje slovenstva in slovenščine, predvsem pri mladem rodu. To naj bi bilo središče našega povezovanja, družbenega, kulturnega, zabavnega in športnega življenja. Kdo bi mislil, da bomo v tako kratkem času zbrali toliko Slovencev? Zdaj jih je že okrog 150.

Število članov našega društva nenehno narašča, kar nas veseli in spodbuja hkrati. Delo je dobro organizirano, vsi delamo z veseljem. Otroci so nastopali na različnih proslavah, prvo proslavo pa smo imeli ob dnevu republike lani, letos pa še dve — ob dnevu žena in mesecu mladosti. Program so sestavile matere, zato je bil pester in zanimiv. Naši otroci so nastopili z recitacijami in glasbenimi točkami. Člani društva se sestajamo na manjših proslavah. Pogosto se zbere tudi do tristo ljudi. Med gosti imamo veliko Jugoslovancev vseh narodnosti. Zelo radi nas obiskujejo tudi Nemci. Do sedaj nismo imeli nobenih težav pri organizaciji proslav in delu kluba. Celotno pomagajo nam in naredijo kakšno uslugo.

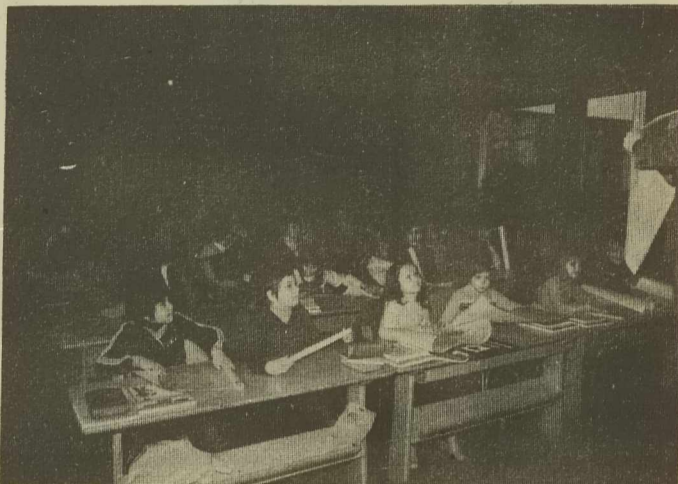
Po ustanovitvi slovenskega kulturno-prosvetnega društva Mura v Bönningheimu smo zaprosili delovno organizacijo tovarno oblačil in perila Mura iz Murske Sobotice za pokroviteljstvo. Ugodili so nam, ker nam želijo pomagati. Čeprav nas ločijo velike razdalje, se bomo srečevali, ko se bomo mudili na dopustu v domovini. Z njimi bomo sodelovali na kulturnem in telesnokulturnem področju. Z veseljem smo sprejeli njihovo ponudbo, da lahko damo svoje otroke v njihov center za

vzgojo kadrov, kjer usposabljujejo mlajše ljudi za poklic. Marsikateri naš otrok bo nekoč našel zaposlitev v njihovem kolektivu.

Po ustanovitvi slovenskega društva smo takoj začeli z organizacijo slovenskega dopolnilnega pouka za naše otroke. Do sedaj je zbranih okrog petdeset otrok od prvega do osmega razreda, ki so pripravljani obiskovati dopolnilni pouk. Število bo še naraslo. Vsako drugo soboto imajo otroci štiri ure pouka.

marsikaterega slovenskega otroka, če ne bo znal brati in pisati v slovenskem jeziku. Zaprosili smo našega pokrovitelja, naj nam pomaga pri naših prizadevanjih, da bomo lahko želje uresničili. Pomoč želimo še iz občin, iz katerih so doma naši člani. Veliko otrok imamo iz mariborske občine, ki še nimajo dopolnilnega pouka.

Slovinci in vsi drugi Jugoslovani smo v tujini priznani kot dobri delavci, zato nas, seveda ne samo zaradi delo-

Na naši šoli poučuje učitelj Franc Belec. Želimo, da bi ostal v šolskem letu 81/82 med nami in začel redni pouk. Triindvajset otrok obiskuje dopolnilni pouk, starši jih vozijo celo iz dvajset kilometrov oddaljenih krajev. Želeli bi organizirati še dva razreda dopolnilnega pouka. Škoda, da ni slovenskih učiteljev. Ostali Jugoslovani iz drugih republik imajo organiziran dopolnilni pouk v vsakem kraju, čeprav je v posamezni skupini le po deset otrok. Težko je otrokom, ker jim tako prikrajšamo še ti dve prosti soboti, ki jih imajo v nemški šoli. Tudi prevoz otrok pri sedanjih cenah bencina je težko izvedljiv. Tako bomo izgubili

vne prizadevnosti, spoštujejo. Med Nemci imamo zaupanje in spoštovanje. Naši otroci se pridno učijo. Nekateri so celo odlični učenci. Prav mi zdomci smo med našo domovino in ZR Nemčijo. Zato imamo na naših proslavah vedno več domačih gostov, ker se domačini radi družijo z nami, spoštujejo naše narode, našo kulturo in našo domovino. Tudi v prihodnje bomo dobri delavci in vzorni državljani, in tako bomo utrjevali vse večje zaupanje in spoštovanje do naše domovine.

Na sliki: otvoritev slovenske dopolnilne šole v Bönningheimu.

Brigita Hozjan

Ljubljanska banka

Pomurska banka
Murska Sobota

Obiskali smo ekspoziuro Ljubljanske banke v Črenšovcih. Ugotovili smo, da je bila bančna ustanova v tem velikem naselju zares potrebna.

OBISK V ČRENŠOVCIH

Ljubljanska banka, Pomurska banka Murska Sobota, je odprla svojo ekspoziuro v Črenšovcih 13. aprila 1966. leta. To je bilo istočasno, ko je pričela z delom ekspoziura v Turnišču.

Sprva je delala vsak drugi dan, potrebe pa so narekivale vsakodnevno poslovanje, s katerim so pričeli jeseni istega leta.

V Črenšovski ekspoziuri so zaposleni trije in sicer vodja Štefan Lutar in uslužbenki Gizele Zizek ter Marija Horvat. V prvem letošnjem tromesečju so imeli 911 dinarskih in 1.075 deviznih vlog. Preko tekočih računov prejema osebne dohodke 230 delavcev, žiro račune pa ima 156 občanov. V prvem tromesečju so vsi privarčevali 43.106.464 dinarjev. Od tega zneska je največ deviznih sredstev in sicer za 31 milijonov 102.340 dinarjev.

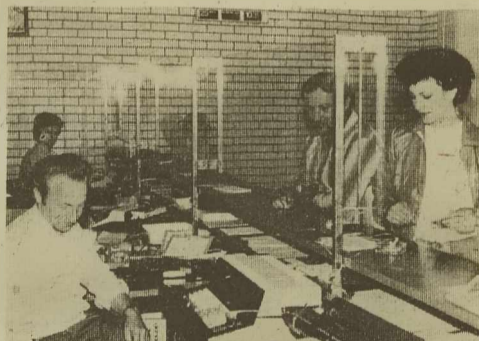
Banka deluje na območju štirih krajevnih skupnosti, kjer živi kakih deset tisoč prebivalcev. Na ugodno poslovanje vpliva pestra založenost tukajšnjih trgovin, nova zdravstvena postaja z lekarno, šole, obrat Toko Žički in drugo. Med varčevalci je veliko kmečkih proizvajalcev in predvsem zdomcev. Poleg njih je iz tega območja precej izseljencev, ki vse bolj prihajajo na daljše obiske k svojcem v staro domovino in tako tudi pripomorejo k večji menjavi in s tem dotoku denarja v črenšovsko ekspoziuro. Izseljenci prihajajo sem skoraj iz vseh kontinentov in se tukaj obrača veliko konvertabilnih valut. Tako je na primer zanimiv podatek z lanskega leta, ko so imeli neki dan opravka kar z enajstimi različnimi konvertabilnimi valutami. To zahteva precejšnje napore pri delu v ekspoziuri.

Pred letom dni se je preselila banka v nove prostore. Pogoji dela so sedaj veliko boljši, kot v starem in utesnjenem prostoru.

V Črenšovcih imajo bogato bančno tradicijo, saj je bila tukaj ustanovljena hranilnica že po prvi svetovni vojni.

Dela tukaj nikoli ne zmanjka. Tukaj je tudi vedno več upokojevcev, ki se odločajo za prejemanje pokojnine preko njihove ekspo-

Pomurska banka vedno bliže občanom

V ekspoziuri Ljubljanske banke v Črenšovcih je vedno živahno.

V tem lepem posloplju sredi Črenšovcev ima svoje prostore Ljubljanska banka.

ziture. Občani lahko opravijo v svojem kraju vse bančne storitve razen stanovanjskega in gospodarskega kreditiranja. Dobijo pa tudi potrebne napotke za vse oblike varčevanja in kreditiranja. EP

Svojevrsno maščevanje V internaciji na Rabu so nas strašno žrle uši. So bili primeri, da kvadratni centimeter kože za pokrivanje ni bil brez te požrešne golazni.

Neki italijanski oficir, komandant enega oddelka taborišča, je bil izredno sovražno razpoložen nasproti lačnim trpinom. In mi smo mu zagodli. Napolnili smo vžigalico škatlico z živimi ušmi. Nismo posebej izbirali uši, niti nismo ugotavljali, katere so manj in katere bolj požrešne. Zbrati takšno količino te odurne živali ni bila seveda nobena težava. »Blaga« je bilo na pretek.

Polno škatlico uši smo nastavili italijanskemu oficirju pod njegovo pisalno mizo. Poskrbeli smo seveda za to, da so imele živalice prosti izhod iz škatlice. Kako se je počutil Italijan po tem svojevrsnem masovnem napadu uši, nismo mogli ugotoviti.

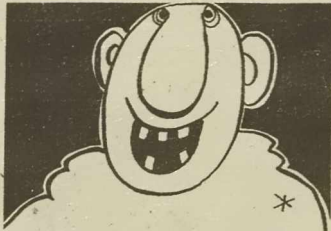
Preiskava krivcev seveda ni mogla najti.

Ljubitelj stražarstva in žganja V mrzlih nočeh prav gotovo ni bilo prijetno stati pred hišo na straži. V Prlekiji pa smo imeli primere, da se je partizan Kosi Ferdinand -Miha skoraj vedno in edini javil prostovoljno za opravljanje te dolžnosti. Po daljšem času smo vendarle odkrili skrivnost. Prepovedali smo namreč uživanje žganja. Veliki ljubitelj stražarske službe je skrbel, da je bilo v njegovi »čutarici« vedno nekaj te prepovedane pijače. In ko je bil sam na straži, mu je odlično teknila.

Zakaj bi odšla na »drugi svet« oba Partizan Ferdinand Kosi-Miha iz Prlekije je bil zelo iznajdljiv. Po temeljitem proučevanju, kako najbolje zavarovati svojo kožo na cestnih križiščih, kjer so postavljali dostikrat švabi svoje straže, se je odločil, da bo v nočnih urah metal v križišča svoj nahrbtnik. Tako se je tudi v bodoče ravnal. Če so bili švabi na preži, je zaradi težkih »ran« izdihnil le nahrbtnik, on pa je le ostal na dobri prleški zemlji.

Hitro ali počasi skozi cestna križišča? — Partizan Štefan Joha me je prepričeval, da ni pravilna moja taktika, češ da je treba prihajati na cestna križišča zelo previdno in seveda počasi. Trdil je, da prihajajo na križišča na ta način tudi sovražniki, zavoljo česar ni čudno, da pride večkrat na teh mestih do spopadov. Predlagal je, da moramo prihajati partizani na križišča s čim hitrejšimi koraki, da na ta način prehitimo nasprotnika ter se izognemo nepredvidenim borbam.

(ZAPISAL RADO PUŠENJAK)

BREZ DLAKE NA JEZIKU

— Stric, za vami je dolga pot. Zagotovo ste lačni in žejni.
— Sit nisem, žejen pa.

DELITEV DELA

— Tonček, tole matematično nalogo ti je naredila sošolka. Po pisavi sem ugotovila.
— Veste, tovarišica, jaz bi rad po končanem usmerjenem izobraževanju postal šef v kakšni komercialni službi, Vanja pa je vsa nora za računanjem in pisanjem...

REKLAMACIJ NE SPREJEMAMO

— Tovarišica, pred eno uro sem za podjetje kupil večjo količino znamk, vendar je nekaj...

— Reklamacij ne upoštevamo. To bi morali vedeti!

— Upošteval bom to pravilo. Na svidenje! Samo še to: dali ste mi za trideset tisočakov znamk več, kot smo jih naročili.

— Oh, oprostite, tudi reklamacije včasih, seveda izjemoma, upoštevamo.

MASČEVANJE JE SLADKO

— Pomisli, Stefan, do štiri-desetih let sem Jožija nagovarjal, spodbujal, naj se poroči, vendar mi je na račun poročenih vedno stresal kakšne zlobne.

— Pa se je vseeno poročil?
— Da, včeraj. Zaradi golega

maščevanja okrog tistega, kar sem mu pri nagovarjanjih povedal, sem moral biti priča na poročnem obredu. Prepričan sem, da okrog tistih, ki so se poročili, več ne bo stresal neumnosti. Maščevanje je sladko, čeprav včasih precej stane...

POZABLJIVOST

— Franc, pojdi malo v družbo s kolektivom.
— Saj bi šel, vendar sem se spomnil, da to popoldne žena praznuje obletnico poroke...

PRELOŽENA MATURA

— Mojca, vaš letnik je tik pred maturo.
— Letnik je, jaz pa bom raje počakala do prihodnjega leta. Profesorji so mi svetovali. Oni že vedo.

NOGAVIČNI HRANILNIK

— Vedno sem mislil, da je najbolje, če prihranjeni denar hranim v nogavicah.

— To je slabo. Ostanete brez obresti.

— Se nekaj hujšega se je zgodilo: nekdo mi je ukradel nogavice z denarjem vred, zato me z obrestmi ne gnjavite.

Vabilo

k sodelovanju

Ste slišali kakšno dobro šalo ali anekdoto? Gotovo ste, zato je nikar ne čuvajte zase. Smeh spravlja človeka v dobro voljo, zato privoščite tudi drugim, da se bodo smejali.

Če se vam zdi, da je šala dobra, jo zabeležite na papir in nam jo pošljite, mi pa jo bomo objavili. Vse šaljivce vabimo k sodelovanju, saj bo le tako naša rubrika kar se da pestra in zabavna.

anekdote

SABOTAŽA

Arhitekt Novak je bil po vojni tako zaposlen, da je včasih pozabil na kakšno osebno zadevo. Hitro je hotel uresničiti vse, kar so mu naročili. Zaradi naglice si je jutraj, v času informbirojevske vročice, obul čevlje narobe. Prijatelji so ga opozorili, vendar je ostal miren in dejal: »To je sabotaža.«

O PRIJATELJSTVU

Ko si ranjeni vojak več ni mogel pomagati, je šel njegov prijatelj, kljub častnikovi prepovedi, ponj. Vrnil se je težko poškodovan z mrtvim tovarišem. Častnik ga je seveda nahruli: »Saj sem vam prepovedal to tveganje!« Umirajoči pa je v agoniji izdaval: »Splačalo se je. Jim, tako mi je rekel, vedel sem, da boš prišel.«

MED VOJNO

Japonski poveljnik taborišča v Hongkongu je ujetim višjim častnikom zapovedal naj opišejo vzdušje v začasnih kletki. Mornariški častnik je domneval, da bodo vse dobro uporabili za japonsko propagando, zato je napisal: »Oskrba je primerna, prebivališča so čista in prijetna, pa tudi straže so prijazne in uvidene.« Opis vzdušja je končal s stavkom: »To lahko poveš svoji stari mami!«

anekdote

MIŠKO KRANJEC

Strici so mi povedali

Siro-maški narod, Miškec, pa ne more biti brez vere — saj ne ve, zakaj živi, je tak kot živinče in bi tudi podivjal. Samo žandarji, Miškec, za siromaškega človeka niso dovolj, tudi vojska ne. Poleg vsega še mora biti dober veren pop s katekizmušem, pa še tako vsi radi norimo liblenoga boga, kjer ga le kdo more.«

Nakar se mi spet zasmeje in me vleče dalje, rekši mi: »Pogledava ga, Steveka. Mogoče se je že poslovil od sveta in mu bom le vzel mero za drvo. Ne pije več in ne kadil. To pa je znamenje, da s človekom ni vse v redu. Dobro, da mu je še pamet ostala. Ker hudo je, če se komu na starost pamet zblodi in ne pozna več ne svoje žene ne svoje dece. Daj bog, da bi tudi tebi služila do zadnjega. To je največ vredno, ker le pamet je tisto, kar nas napravi, da smo ljudje. — Lahko pa spet rečem — kako lepo bi bilo, da si nam bil postal popič in bi te jaz zdaj tako lepo vodil k svojemu bratu — lepo bi pregnil pred teboj bel prt na mizi, ti pa bi se lepo pogolčal z njim. In odvezo bi mu dal. Ker ti ga dobro poznaš — Picka. Tako pa — Mankica nama je rekla, da ne veruješ v boga. Se ti ne zdi, da človek mora v nekaj verovati, he?«

»Mora, stric.«

»Nu — tak, vidiš, v kaj pa naj veruje naš poljanski človek, tev prašam, razen v boga? Kaj mi je ostalo od življenja? Mi soromaki — samo trpljenje, siromaščina, Miškec. Nas tudi zemlja ni odrešila. — Kaj pa je zdaj ostalo našemu Steveku, mojemu bratu? Kaj drugim? Vidiš — pop bi nam lahko kazal v nebo. Zdjaj pa — tvoja mati nama je rekla: — Verjamem mu, kar mi pravi, da ni boga. — Ona pa ti je po naše poljansko prav povedala, rekši nama: — Verjamem mu, kar mi je povedal, a jaz sem tako živela vse življenje in bom tako umrla. — Amen, Miškec. Tu ni kaj: živiš skoraj osemdeset let v tej močvari, med žandarji in finančarji, ki te vsi preganajajo, le bog ti še kdaj pa kdaj pride na obisk, da se kaj pogolčiš z njim. Pa ti pravim — pusti nam boga, naj ostane z nami, kakršen je bil na veke. Ti povem — ni gosposki. Ker gospodje imajo najbrž svojega boga, bolj gosposkega, mogoče bolj strogega. Naš pa se je že privadil tej naši močvari in nam preprostim poljanskim ljudem. Ker mi ne moremo kar tako živeti, v človeku je vse prazno. Vidiš — nu, hudo je, če si lačen, hudo, če si žejen, hudo, če nimaš v žepu nikoli denarja, da bi si kaj kupil. Najhuje pa je, če je dušica prazna, lačna, žejna — mislim srce. Pa te vprašam: ali sploh lahko živiš s praznim srcem?«

»Ne živim, stric.«

Zamislil se, me pogleda, vpraša: »V kaj pa sploh verjameš?«

»V človeka, v življenje, v človekovo prihodnost...«

Stric obstane, zamežika, za rokav me ujame, zaustavi tudi mene, vpraša: »V človeka — praviš?« Prikimam mu. On pa: »A kakšnega človeka, te vprašam? Pa menda ne v tega našega poljanskega, ki je poln samih piskovnin?«

»V takega, stric, ki noče nikomur nič hudega, dela pa samo dobro, le če more. V poštenega, velikega po duhu in po srcu, plemenitega v dejanju. Tudi v našega poljanskega, stric, tistega, ki zna biti dober, pošten...«

Kinka stričeva kehnica, ko da nekaj posebnega tehta, se odloča pa mi reče: »Nu — to je že nekaj, če veruješ vsaj v človeka: velikega po duhu ali vsaj po srcu, plemenitega v dejanju, poštenega... In misliš, da tak človek sploh je, da sploh lahko je? In kje naj bi bil — te vprašam?«

»Mogoče, stric, mogoče, da je. Ne popoln. A nekaj tega ima skoraj vsak človek v sebi, ali vsaj mnogi imajo. Mogoče bodo nekoč to imeli vsi, čeprav ne vsega tega, ali mnogi bodo imeli in mnogo... Nič ne de, če ni vse tako, kakor bi želeli, živeti vendar moramo drug poleg drugega. Če že ne moremo, da bi bili popolni, plemeniti v vsakem pogledu, ni treba, da bi bili hudobni, da bi drug drugemu delali škodo in drug drugemu grenili življenje.«

Spet kinka z glavo, gleda predse, potlej pa reče: »Nu — razumel sem te... vsakdo ima kaj svojega, poglavito pa se mi zdi, da sploh ima, in to, da ima kaj lepega, če naj bo človek — kaj praviš?«

Preseneti me: stric Števan sloni pri mizi nad cimbalami, ves siv v kozav obraz. Vendar v rokah ne drži paličic, s katerimi bi udarjal po strunah; s prsti prebira strune na cimbalah, tiho, ko da ne bi hotel nikogar vznemirjati, čeprav je soba čisto prazna. Z rokami, ki je z njimi prebiral strune, jih zdaj utiša, zaduši eno od tistih svojih pesmi, ki jih je toliko nosil v svojem srcu, vsaktero zaigral le enkrat, nakar je zatonila v pozabo. Zatonila tudi zanj. A kaj, ko je njegovo srce porajalo vedno novih morda še lepših, še primernejših za sleherni priloznost.

»Miškec,« vzklikne tiho, prsteni, kozavi obraz mu nekoliko zasije. »Si prišel, da me pogledaš pred smrtjo? Ker že prihajajo... ženske. Pa pri vsaki pogledam, če je z njo stopila v sobo tudi naša poljanska smrt.« Poskuša se zasmejati, a mu ne uspe razen samo z obrazom, a še to le bežno, sunkovito. »Sedi, golobek dragi — še ne umiram,« spet poskuša s smehom. Pa še sam poskušam s smehom, rekši mu:

»Strica Marka sem srečal. Mi je rekel: — Pridi, greva ga dražit.«

»Dražit — kanžor, hihhi. To ni več njegov nekdanji razkošni smeh, dolg, ki se je kar stresal iz njega, ko da bi

V tej vročini nas mučijo v šolskih klopek, potem nam pa še pravijo, da smo lahko veseli, ker so to naša najlepša leta.

stresal iz košare orehe po mizi in bi se ti trkljali na vse strani. »Dražit!« ponovi. »Prihaja vsak dan, včasih tudi po dvakrat. 'Si še živ?' pravi. 'Dajde, vdihni, da vidim, koliko sape še zajameš vase,' pravi. 'Ko boš zajel le še za kavino žlico — od tega, golobek moj, braček dragi, človek ne more živeti, to sam dobro veš.' Pa sirotek kavine žlice še nikdar v življenju ni videl! On pa dalje: 'Ko boš zajel le še za kavino žlico sape, Števek, ti bom šel delat drvo.' Naj se uležem, me sili, da me bo zmeril s colami. Komaj čaka, klantše, da že cvoknem. Sem mu grdo napoti.«

»Le kaj mi boš napoti, braček libleni, pišče zlato. Le dihati ne moreš več — pravim: vsak čas boš zajel vase le še za kavino žličko sape. Od tega pa, golobek moj, ne moreš živeti, to sam predobro veš. Ni mogel bratranček Marko, pa tudi ti ne boš mogel. Le da je v njem hroplo ko v praznem petakovnjeku. V tebi pa samo poje: ziiik, ziiik. Poslušam te. Ko bo djalo: zik, ziiik, zik, zik — vidiš, to bo sapice za kavino žličko. Merim svojo sapo, za malo zajemalko je še potegnem vase, hja — a to ni nič. Miškec,« se obrne k meni, »včasih pa sem jo vlekel vase, da je nekdo dejal: — Križ božji, saj nam bo ves zrak pojedel. — Za Števanovo sem pa vsako leto stopil sem k Števeku, voščil za koledo dobro jutro; in na žganjičico. — Kriknem tako, Treza, da vam luč ugasne, sem rekel njegovi ženi. — Če imaš vžigalice, da nam jo potem prižgeš, pa krikni. — In kjer sem kriknil, povsod je luč ugasnila, ko da bi jo pihnil. — 'Prokleti Marček,' so rekli ljudje. 'Majhen je ko žaba, sape pa ima v sebi ko junec.' Nu — vidiš, zdaj je po potegnem vase le še za malo zajemalko. Pljuča se mi najbrž sušijo ko krpa na plotu, Števek pa zagotovo ima v sebi tiste baciluške, ki razjedajo pljuča. Nu — in tako tudi jaz nekega dne pojdem za njim, pa bom rekel: — Zbogom ti, poljanska dušica. Pojdi si iskat bogca. Le to je: kje ga boš našla, ko pa Mankin Miškec pravi, da je vse okrog nas sama neskončnost, nebes pa nikjer. Saj tako lahko milijardo let ne pride do kraja. Kje pa naj se potlej ustavi ta poljanska dušica, Miškec, te vprašam — ha?«

»Zakaj bi se ustavljala?« rečem izzivajoče, dražeč ju. »Prostor in čas nimata ne začetka ne konca. Ta poljanska, pickovska dušica bo lahko letala okoli, dokler se ne bo naveličala.«

»Hja — nu, kje pa se bo potlej srečala z bogcem? Sveto pismo pa pravi: vsi se bomo zbrali v dolini Jozafat, tam bo bog ločil pravične in poštene od pogubljenih. Pogubljene bo pogнал v pekel, zveličani pa pojdejo k njemu, kjer si bomo gledali iz oči v oči.«

»Videla bo, ta vaša dušica, neskončnost in večnost in ji bo vseeno, kje se bo zadržavala in kaj si bo ogledovala...«

Stric Marko razmišlja, razvozljava, pomežikuje. A že ga prehiti brat Števan, rekši nama: »Pustita to drobceno poljansko dušico.« Golči zame, razumem ga, čeprav me le redko pogleduje: »Dozdaj je bilo tako lepo, ta klantše pa zdaj o neskončnosti, o milijardah let... Ne čas ne prostor da nimata konca. Nu — potlej so nebesa lahko kjerkoli na onem svetu, dušica pa bo imela tudi dovolj časa, da jih

BOGASTVO FOLKLORE SVETA OB MURI

V VELIKI POLANI USPEŠNO IZVEDLI OBČINSKO IN OBMOČNO REVILJO FOLKLORNIH SKUPIN — BO PRIREDITEV POSLEJ VSAKO LETO?

pritegnejo ženitovanske šege in navade. Tako tudi pred kratkim v Veliki Polani, kjer so sicer pripravili prireditev, ki je imela uradni naslov »Občinska in območna folklorna revija« (kar je tudi sicer bila), vendar pa je marsikateri obiskovalec lahko na njej odkril več kot le plese. Recimo tole!

Vaški tkalski mojster Jože Pucko je mladeniču sikal platno in dal si je sešiti obleko. »Zdaj pa me bo zagotovo rada imela.« si je mislil mladenič — recimo mu Marko — in odšel k dekletovi hiši. Bila je noč in potrkal je na okence, upajoč, da se bo prikazala Micka. Pa se ni! Mladenič je potožil dekletovi materi. Na folklorni prireditvi v Polani so to storile pevke iz Turnišča, in sicer takole:

»Mati, vij, vij, ge vaša hči spi? Ge vaša hči spi, da je videti nej.«

Mickina mati je odprla okno na slamo kriti hišici in povedala:

»Odšla je na Štajersko, za kelnarco bou... Tam vince gor nosi, na smej se držij...«

»A, tako,« je presenečen Marko. V Polani so mu pomagali pevci iz Kobilja in zapeli:

»Po lougi san hodo, san rožice bral. En pušlec sem nabral, san ljubici dal. Ljubica moja, tou tvoje naj bou, či moja ti ne boš, nesrečna ti boš.«

Ali je »ljubica« srečna ali nesrečna, ne bomo ugotavljali, saj je to storila ona sama. Materi je potožila (spet pevke iz Turnišča):

»Mati, vij, vij, vse krivi ste vij. Vse krivi ste vij, ka z menoj se godij. Če sama bi spala, devojka bi ostala, ne bi bilo treba zibati cele nočij.«

Micka je torej povila dete. Zapustila je »Štajersko« in se vrnila domov. Tudi zdaj ni bila slaba, Marku je bila celo bolj všeč in ji je znova izpovedal ljubezen:

»Moja si bila, moja ti boš, vej zakonska žena mi sigdar boš.«

Lepe besede, za katere je Micka menila, da jih ne bo nikoli slišala. Razveselila pa se je tudi glinastega vrčka, ki ga je izdelal filovski lončar Felbar. Kmalu zatem so stekle tudi priprave na gostijo. Nanjo je vabil pozvačin in med drugim povedal:

»Svinjskega mesa bomo imeli tudi dosti za naše pozvane gosti. Klali smo enega prašička, tak debelega kot vrablička. Na njen je bila takša slanina, kak na vašoj posteli blazina. Tejsta pa je tak

zmetna bila, ka smo nej mogli, ka bi jo na ižo odnesli, da bi jo za sleme obesili. Te smo pa z vozom probali gor vleči. Vože se je frgnilo, pa je slanina skoz prosnice dol spadnola in na veliko srečo v kleti na paučini obisnila. Zato pa je kaj vredna tista deklina, štera nam paučino občuva.«

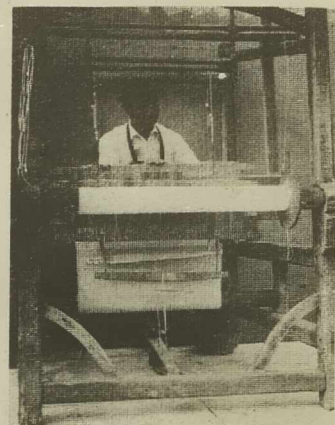
Kobiljski pozvačin je torej pohvalil Micko tudi zaradi skrbi za pajčevino.

Gostija je bila resnično lepa. Zvrstili so se plesalci. Prišli so iz Dobrovnika, Turnišča, Lendave, Velike Polane, Črenšovca, Apač, Maribora, Obreža in Cirkovec pri Ptujju, Veržeja, Motvarjevca in celo iz Madžarske. Od tam je prišla folklorna skupina »Kerka«. Bilo je seveda tudi precej godcev. Res je imel človek marsikaj videti in Marko je bil vesel. Tudi Micka je bila srečna, saj ji je fant ostal zvest, četudi mu ona vedno ni bila.

Tudi ta gostija pa ni minila brez članov velikopolanskega kmečkega okteta. Nekaj verzov iz pesmi, ki so jo zapeli Marku:

»... Pa glih na nageljček sem jo jaz kušnil... pa glih na srcece sem glavco djal...«

Vse se je torej srečno končalo in s takim koncem so bili zadovoljni

tudi obiskovalci velikopolanske nedeljske popoldanske prireditve. Tako tudi vaš poročevalec, ki je

srečanje nekoliko »po svoje« videl. Saj ni slabo? ŠTEFAN SOBOČAN

Eden izmed močnih »magnetov«, ki vleče turiste v Pomurje, je naša folklor. Obiskovalcem jo predstavljamo na vseh koncih pokrajine in marsikdo je navdušen nad oblačili, plesi, pesmimi pa različnimi običaji, od katerih najbolj

Strici so mi povedali

MIŠKO KLANJEC

najde, če je že angelci ne ponesejo pred božji tron. Lajkoš bi lahko bil postal plebanuš in bi zdaj lepo potolažil umirajočega človeka. — Pusti te svoje norosti, ki so poganske in bog naj se te usmili... vzami gosli ali trobento, kar hočeš. In če imaš kakšen dinar v žepu, naj Marcek stopi h Kelenčevim-Petrovim ali k Sitarjevim, kjer pač imajo kaj goričkenga vina... dušica mi je postala žejna.«

»Eh, ta vaša poljanska dušica, stric,« pravim. »To bodo imeli v nebesih z njo posla. In ko bi bila še kaj čista, sveta — Ravno takšne, zamazane pa so najbolj žejne... pečejo jih piskovine...«

»Šmrkljavec, tepeš — ne golči takšnih. Daj rajši denar

Igrava. Za čas sva sama v sobi. Stric Marko je stisnil kar dve steklenici pod suknič in se zgubil na kolnik prek jarka, očitno k Sitarjevim. Midva pa — »Trobento vzemi,« si spremisli stric Števan. »Le potihem boš igral... karkoli. Kaj svojega, vseeno —«

Kličem pred naju čase svojih otroških let, kličem čase, ko smo se skupaj vračali z gostivanja v Dolgoveških gorah in smo nazadnje posedli v otavo na širokih travnikih pred vasjo, na tistih prostranih senožetih, ki človeka vedno navdajo z občutkom neke zapuščenosti, osamelosti in otožnosti, kadar se na večer vrača domov. Iz nas se je kar sama od sebe trgala pesem, nikdar prej zapeta, nikdar ponovljiva. Občudoval sem to silo, ustvarjanja pri svojih stricih. Kadarkoli se je ponovilo v njihovih srcih, bilo je le potrebno, da sta se za čas odmaknila od vseh in od vsega.

Zdaj sva sama v še kar veliki sobi, kamor se skoz majhna okna trga svetloba poznega poletja. Prostor pred nama pa se širi, daleč na obzorju se nebo in zemlja zlivata v neločljiv objem in poljub. Igram tiho. Zdi se mi, da glas trobente prihaja od nekod k meni in se širi okrog mene. Stric s paličicami po svoje ubira pota za mano po cimbalah — vse se mu spreminja v žalost, ki jo vsiljuje tudi meni. Vedno je bil dober cimbalist, le da je moral igrati na druge instrumente, cimbele pa je prepuščal sinu Števeku. Zdj trobente ne bi več zmogel; ko pa zajame vase sape le še za kavino žličko, kot pravi njegov brat Marko. Tudi gosli bi ga najbrž prehitro utrudile, na cimbalah pa visi naslonjen, niti mu ni treba rok posebej visoko vzdigovati, jesenove z vato ovite paličice se nekako same od sebe sprehajajo po strunah, tekajo gor, dol, drobentijo in se odevajo v molovsko žalost.

In tako romava — kam, stric Števan? Kam romava s to nepotešljivo poljansko zamočvirjeno žalostjo, ki zdaj polni le še to veliko sobo stare blatnjače, kjer je potekalo njegovo utrudljivo revno življenje, ki ga ni in ni znal spremeniti niti tedaj, ko smo dobili agrarno zemljo.

V tej sobi mi je nekoč še otroku, ko se je po končani bojni brat Lojz pri njem učil igrati na bas in na trobento, odkrival skrivnosti molovske otožnosti, česar pa niti sam ni nikoli doumel, morda le v kakih trenutkih bežno, plaho zaslutil, da se namreč za temi duri in moli skriva nekaj, čemur ne le da ne bo nikoli kos, česar pravzaprav vse muzike na svetu ne bodo nikoli izčrpale. Ker hranijo v sebi pač tisočero vsakovrstnih možnosti in so prilagodljive človekovemu razpoloženju. Kako je vse to preprosto, stric Števan, in vendar — kakšna čarna sila je v vsem tem! Učil sem se skrivnosti not, če tečejo vzporedno, če se lovijo, če preskakujejo druga drugo, če hodijo vsaka svoja pota in se vendar v nečem zlagajo, učil sem se sozvočja, kontre, vloge in potrebe godrnjavega basa, ritma bobna, ki se po svoje — veliki boben — mogočno vključuje v nekaj posebnega, sam na sebi pa ne zmore kaj prida napeva, čeprav tudi boben, mali seve — da, že kot mali rihtar sem odkril poseben čar vaškega, občinskega bobna, ki sem udarjal nanj z dvema jesenovima betoma. Učil sem se skrivnosti čara posameznih instrumentov in naj je to bilo še tako močvirsko poljansko, učil sem se, nikdar pa do kraja odkril čara, prebujati v človeku vedrino, veselost, a ga spet zazibati v otožnost in žalost. Vzporedno s tem pa sem odkrival skrivnosti in čar besede, čar barve — vse se je mešalo v meni, spodirvalo drugo drugo. Zdj je bila silnejša pesem, zdaj beseda, zdaj spet barva — nedoumne sanje. In tako se človek lovi za čarom vsega tega do konca svojega življenja, dokler do kraja izčrpan ne obsloni nad cimbalami, nad besedo, nad nečim nedoumnim, kakor je zdaj obslonel moj stric.

Se opazil nisem, kdaj se je vrnil stric Marko z dvema steklenicama vina, kdaj je vse to postavil na klop pri peči, nato pa lepo prijel brata pod pazduho, reki mu dobrohotno: »Števek, picek dragi — dovolj je muzike. Saj ne moreš več, mar ne vidiš? Pa jutri spet, če se ti bo dalo in če bomo še živi. Zdj boš pa spil kupico vina, da se ti kri nekoliko vrne v lice.«

Sedimo na klopi pri peči, cimbele so obležale na mizi, na njih paličice, na njih je tudi trobenta, ko da vse to čaka, kliče. Mi pa — posežemo po vinu, zremo predse, bogve kam po tej starinski zapuščeni sobi, polni zamračenosti, ko se zunaj po vrtu in po starih jablanah razsipava žarko sonce.

»Ne bo dolgo,« mi reče mizarček stric Marko, ko odhajava. »Mu že kar delam drevo, skoraj za dve pedi daljše od mojega, tudi bolj prostorno. Lahko da se bo mrtev napihnil. Rajši pohitim, takrat že lahko pride vmes kaj drugega pa ne bi mogel napraviti dobro, on pa — brat mi je... In trd hrastov križ mu napravim. Le bogca nimam, da

bi mu ga zabil gor. Pa saj to ni najbolj pomembno — praviš: vse je neskončno in večno, Miškec? Mi tu pa — ostali bomo v tej poljanski močvari večno enaki, se ti ne zdi?«

»V močvari, stric,« se mu našmehnem. »Pa saj drugod ne bi znali živeti, a ne?«

»To je tisto, Miškec — Picki so lahko samo tu živeli; ti stari, nekdanji Picki, mlado pa se bo zgubilo po svetu...«

Jeseni je pokopal brata. Leto zatem ali kaj so pokopali še njega.

Ampak s tistim njegovim drévom, ki si ga je bil delal s tako ljubeznijo, preizkušal, je nazadnje bilo vse narobe. Za bratranca, za brata — in še za koliko drugih! — je vselej napravil dobro, lepo, s pobožno željo, »naj si v miru počivljejo v njem, da se bodo lahko obrnili tudi na drugo stran, kadar se na eni naveličajo«. Njegovo ga je čakalo več let, skoraj vsak dan je legal vanj, vsakomur ga je pokazal, ljudi celo silil vanj. Sosedovi fantje so se mu smejali — zanje zdrave, krepke je bilo pretesno. »Za vas pa bo, saj vas ni več kot vrabčka,« so se smejali.

Težave in narobežnosti pa so se začele, kakor je stric umrl: najprej se je čudno napihnil. »Tolikokrat je pred nami ležal v njem,« so mi pripovedovali sosedovi fantje, »in vedno je bilo dobro — dovolj dolgo in dovolj široko, lahko se je obrnil v njem.« Ko pa je bil mrtev, »smo ga komaj stlačili vanj.« Ležal je čisto stisnjen. »Pa saj se ne bo obrčal,« so si rekli. Nakdo pa je na srečo podvomil, da bi ga lahko pokrili, »ko pa ga je že zdaj polno koričece«, so se šalili. In tako so sklenili, da bo najbolje, »če ga kar v sobi pokrijemo in pokrov zabijemo z žebliji«. Ker bilo je preporno, da bi zdaj kdo delal zanj novo drévo, ko ga je že treba nesti na cintor. »Kar bo pa bo,« so si dejali fantje. »Sam si je delal in vedno je bilo dobro, kadar je legal vanj. In še iz dobrih desk si ga je napravil.« Toda tudi pokrova niso mogli zabiti. »Dečki, dva naj klečita na pokrovu... samo toliko, da zabijemo.« Ljudje so zunaj čakali, da bi se od mrtvega tam poslednjič poslovili, ta mrtvak pa je zdaj sosedovim fantom in moškim zadajal toliko skrbi. »Nič,« se je nekdo spomnil. »Pokrov na dveh koncih z žico privežimo k drévu, da ga prinesemo do groba.« Spotili so se pri tem delu in spili dve steklenici vina, obrisali so si spotena čela, ko so ga naposled le zvezali in zabili v drévo.

»Dečki,« so si rekli, »da ga ne bomo preveč stresali, ko ga bomo nesli na cintor, bo žica počila, pokrov bo odskočil, nazadnje nam stric še pade iz dréva. In nože visoko vzdiguemo, da se ne bi kateri med hojo spotaknil. Bo hudič.«

»Poglavitno, da ga spravimo v grob. Ko bo zasut, ne bo več mogel ven.«

»In kako se je siromak pred vsemi hvalil, kakšno drévo si je napravil, na — zdaj pa ima. In če se bo še napejal, nam zares pade ven.«

Nič žalosti, sama šegavost jih je bila pri tem delu, ko da ga posnemajo, ki je vse jemal s šegave strani.

VOLK SREDI KOSTANJEVICE

Teško je verjeti, toda resnica je, da se sredi dolenjske Kostanjevice ob belem dnevu spreha pravi sivi volk in ne tak, kot ga otroci poznajo iz Rdeče kapice. Colaričev Igor ga ima, prav na »Velikem placu« in velike denarce je moral odšteti zanj.

»Če pri vsaki hiši laja pes, bo pri nas tulil volk.« je opravičil svojo nenavadno odločitev, ko je v zagrebškem Večernem listu prebral oglas, da kmet iz Obrovca na Hrvaškem prodaja volka. Kupčija je bila sklenjena in leto dni star Vučko, eden od štirih, ki jih je gospodar našel v skupnem gnezdu, se je v udobnem naslonjaču osebnega avtomobila pripeljal v Kostanjevico. Vučko, tako mu je ime, je bil zadnji, ki ga je gospodar prodal, zato je imel že precej civilnih navad; seveda pa jih je bilo potrebno prenesti na novega gospodarja.

Kar štirinajst dni se je privajal in ni maral za ponudeno hrano. Pregarjal je kokoši, nič slabega čutečega

PORTRET Z VOLKOM — Kostanjevičan Igor Colarič in volk Vučko sta v dobrem mesecu postala prava prijatelja. Kako dolgo?

prašiča pa je ugriznil v rilec. Napravil je še več drobnih disciplinskih prekrškov.

Zdaj sta z Igorjem velika prijatelja. Ves prosti čas porabi zanj. Ne uči ga preskakovanja ovir in iskanja mamil, kot je v navadi za udomačenega daljnega sorodnika volčjaka, temveč se še vedno zadržujeta pri poglavju, kako se mirno hodi mimo takih poslastic, kot so kokoši. Jedilnik je zelo enostaven, čeprav ne poceni, in ga sestavlja kar se da sveže meso. Hrane se mu ne upa razen Igorja ponuditi še noben od domačih, zato krožnike in posode servirajo s pomočjo dolge palice, medtem ko Igorju je z roke.

Strah preganja prebivalce Kostanjevice, posebno taktat, ko se sprehajata po »Velikem placu«. Posebno tesnobni občutki pa nastopajo ponoči, ko se v ujetem Vučku prebujajo nagnosti strasti in prične po volčje zavijati, da postane živina v hlevu nemirna. Mogoče pa bomo o Vučku še kaj slišali in pisali, morda tudi drugače.

(Dolenjski list)

„Moj dom je pravo nasprotje z mojim drugim domom“

V planinskem vzgojnem zavodu praznujejo 30-letnico delovanja. Ta čas skriva velike napore zaposlenih, ki svoje strokovne in človeške moči posvečajo otrokom iz vse Slovenije

Spoštovana tovarišica!

Namenil sem se, da vam napišem nekaj vrstic, kajti danes sem se spomnil na vas, da ste bili moja učiteljica. Nisem se pozabil, kako ste se z mano v šoli trudili. Sedaj je tega že sedem let. Končal sem osemletko in se izučil za soboslikarja. Včasih je bilo »lušno«, sedaj ni več. Takrat sem bil otrok. Predno končam pisati, pa se vam moram zahvaliti za vaš trud, ko ste me učili. Upam, da se bomo še kaj srečali.

Lepo vas pozdravlja

Jože

Še veliko je takih pisem in misli, ki se vračajo v Planino, v tamkajšnji vzgojni zavod, kjer je marsikateri otrok, mladostnik, s pomočjo vzgojiteljev in učiteljev našel pot v življenje. V življenje, ki se ni začelo lepo, ko otroštvo ni bilo otroštvo.

»Moj dom je pravo nasprotje z mojim drugim domom. Mojega doma ne maram, zato ker je v njem vladal in še vlada alkohol. Prej, ko je živel še oče, je bilo najhujše. Večkrat sem bil poln modric, tako zelo me je premlatilo. Zato sem začel begati od doma in tako so se tudi začele moje prve kraje. Tudi mama se že počasi predaja alkoholu, otroci pa so prepuščeni sami sebi...«

Tako je zapisal eden od gojencev zavoda, ki nikakor ni

mogel preboleti, da ga mama ni prišla nikoli obiskat. Tudi na roditeljski sestanek je ni bilo.

Te vrstice piše življenje. Krute so, ker jih piše mlado življenje, brez krivde, da se je porajalo tam in ne drugod. Zato je razumljiva toplota, s katero delavci v zavodu govorijo o svojih otrocih, o tem, kako jim vsaj do neke mere skušajo nadomestiti dom, privzgojiti navade, ki jih terja življenje.

»Pri nas ni nič nenavadnega pobožati otroka, ga prijati za roko in mu tudi tako pomagati v težkih trenutkih,« pravi Jelka Antončič in podobno bi povedal vsakdo v zavodu. »In veliko zadovoljstvo je, ko vidiš, da si s svojim delom uspel, pa čeprav zahteva to veliko naporov in razdajanja.

V vzgojnem zavodu v Planini praznujejo 30-letnico ustanovitve. Maj 1951 in maj 1981 sta na videz nepomembna datuma, vendar označujeta obdobje velikih naporov 155 zaposlenih, ki so vse svoje strokovne in človeške moči posvetili otrokom, ki iz različnih razlogov v doma-

In vse to, kar jim dotedanje okolje ni dalo na pot, skušajo mladim dati v Planini. Za vsako skupino, kjer se odvija vzgojno-terapevtsko delo, skrbita vzgojiteljica in vzgojitelj, ki po načelu družinske vzgoje skušata s pristnimi stiki z otrokom odpravljati njegove pomanjkljivosti in odkrivati

V politehnični delavnici vzgojnega zavoda v Planini, ki sprejema gojence iz vse Slovenije, nastajajo zanimivi izdelki iz različnih materialov.

čem okolju niso bili deležni ustrezne pomoči.

Vzgojni zavod sprejema otroke in mladostnike, ki so vedenjsko in osebnostno moteni ter lažje umsko manj razviti. V zavodu lahko sprejmejo 72 otrok od devetih let starosti dalje. Razdeljeni so v šest skupin, od tega je ena skupina mladostnikov, ki se poklicno usposablja v lesarski, kovinsko-predelovalni in kuharski usmeritvi. Otroci prihajajo v zavod praviloma iz neugodnih življenjskih razmer ter nezdravega družinskega ozračja. Pri večini je opazna izrazita vzgojna zanemarjenost ter neuspešnost v šoli. Zaradi prikrajšanih osnovnih življenjskih potreb v prvih letih življenja so otroci hudo čustveno moteni, kar se kaže v agresivnosti, kaznivih dejanjih, šibki osvojenosti higienskih razmer in delovnih navad.

spodobnosti, ki v motečem domačem okolju niso prišle do izraza.

V zavodu imajo številne krožke, kjer razvijajo ročne in telesne spretnosti. In to uspešno, kar dokazuje razstava ročnih del ter diplom, medalj in pokalov s športnih tekmovanj.

Le majhen delček življenja v planinskem vzgojnem zavodu je zajet v tem zapisu. Le del naporov in prizadevanj vseh zaposlenih, misli in želja otrok, ki tu žive in si s pomočjo učiteljev, vzgojiteljev, socialne delavke, psihologinje in drugih oblikujejo svoj jutri. Številni od njih uspešno, saj spremljanje njihovega življenja po odpustu iz zavoda kaže, da se gojenci, ki so se v zavodu poklicno priučili, uspešno zaposlujejo.

(Primorske novice)

Pred pričetkom MDA

Zavihteli bodo krampe

V ŠENTVIDU SE BO ZVRSTILO 360 BRIGADIRJEV

6. junija bo Kozjansko spet oživilo. Prišli bodo brigadirji 1. izmene Zvezne mladinske delovne akcije Kozjansko 81. Priprave na prihod mladih so v šentjurski občini v polnem teku. Tudi letos bodo brigadirji odhajali na delovišča iz naselja v Šentvidu pri Planini.

Mladinske delovne brigade iz naselja Šentvid bodo delale predvsem na skupnem, največjem in osrednjem delovišču, in sicer na odseku ceste Slivnica—Sodna vas. Posodabljali bodo cesto Jezerce—Kalobje in po že pridobljeni projektni dokumentaciji reševali problem s pitno vodo v krajevni skupnosti Kalobje.

Poleg teh treh osrednjih delovišč pa v občini Šentjur predvidevajo še nekaj manjših udarniških akcij s sodelova-

njem mladine iz občine in ostalih krajanov. Tako naj bi dokončali vodovod na Žusmu, prevzeli dela pri elektrifikaciji na Planini, urejali bodo partizanska obeležja, poti in spomenike v krajevni skupnosti Šentvid. Skupno akcijo načrtujejo tudi pri gradnji ceste na Resevno.

V Šentvidu pri Planini se bo v treh izmenah zvrstilo okrog 360 brigadirjev iz vseh koncev naše domovine. Ena izmena bo ostala na Kozjanskem 28 dni. V teh dneh pa mladi ne bodo samo delali, ampak bodo svoje mlade moči usmerjali tudi v številne interesne dejavnosti. Posebno pozornost bodo letos namenili idejnopolitičnemu izobraževanju.

(Novi tednik)

Inovacijski dodatek spodbuda

V jeseniški Železarni so že pripravili obširno razpravo o spodbujanju inventivnega dela, ustvarjalnosti in iznajditeljstva, ki so jo vključili v priprave na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

Jeseniška Železarna ima bogate izkušnje na področju inovacijske dejavnosti, saj so prvi predlog registrirali že leta 1945. Do zdaj so prijavi 2.576 tehničnih izboljšav, da pa bi dosegli še večji razmah, so pred šestimi leti ustanovili oddelek za zaščito industrijske lastnine. Praksa je namreč pokazala, da brez dobro organizirane službe tudi ni ustreznih rezultatov.

Edino in osnovno merilo uspešnosti predlogov in celotne dejavnosti je inovacijski dohodek ter število vsakoletnih na novo prijavljenih predlogov. Lani je v Železarni 160 avtorjev prijavilo 69 novih predlogov, ki so skupaj s še aktualnimi starejšimi predlogi dali več kot 50 milijonov dinarjev inovacijskega dohodka.

Vendar pa ugotavljajo, da število novo prijavljenih predlogov stagnira, vendar so predlogi kvalitetnejši. Z dosedanjimi rezultati še niso zadovoljni, ker vedo, da se na tem področju skrivajo še neomejene rezerve. Predvsem naj bi v proizvodnji ugotovili vse nerešene probleme, ki še ovirajo razvoj poslovanja, dvig produktivnosti, večjo rentabilnosti poslovanja, ogrožajo varnost pri delu in povzročajo škodo v okolju.

Pri delu naletijo novatorji na ovire, ki so širše, družbene in tudi zakonodajne. Predvsem pravijo, da temeljne organizacije za pridobivanje inovacijskega dohodka nimajo dovolj spodbud. Inovacijski dohodek bi moral biti manj obremenjen del dohodka temeljne organizacije. Vodilni in vodstveni kadri naj bi se bolj zavzeli za iskanje ustreznih rešitev posameznih primerov, ideje pa naj bi črpali iz najširšega delovnega okolja. Inovacijski dohodek naj bi načrtno, smotrno in ekonomsko razdelili tako, da bi bil njegov učinek čimvečji, avtorji pa naj bi bili deležni večje pomoči strokovnih in upravno-administrativnih sodelavcev in služb.

Med drugim se jeseniški novatorji zavzemajo tudi za to, da bi zagotovili večjo delavsko kontrolo in preglednost nad uvozom in načinom kupoproučaje tujih licenc, znanja in tehnologije, množično razvojno raziskovalno delo pa ovira dolgotrajno in sporno sprejemanje novega patentnega zakona. Poslovanje patentnega zavoda pa je še vse preveč lagodno in počasno ter neučinkovito.

KRIŽEMKRAŽEM po naših šolah

UREJA JOŽE GRAJ

RASTEMO POD TITOVO ZASTAVO

Minilo je leto. Prvo leto brez velikega revolucionarja in voditelja TITA. S svojim duhom je še vedno prisoten, legenda o njem bo vedno živela v nas, ki smo ponosni, da smo se rodili in živeli pod okriljem njegove srečne zvezde miru, bratstva in enakopravnosti. Nikoli ni mislil nase. Vedno je bil pripravljen žrtvovati najdragocenejše za srečo svojega naroda. In daroval nam je svoje moči... srce. Začrtal nam je pot v boljše in lepše življenje, skrbel je za nas in še bedi nad nami v svojih mislih in besedah. Sedaj je vrsta na nas, Jugoslovanih, da se mu oddolžimo. Ho-dimo po njegovih poteh, stre-mimo za njegovimi cilji in se ve-

selimo vsega, česar bi se razve-selil tovariš Tito. Gradimo mo-stove prijateljstva, betonske... jeklene, ki jih ne uniči nobena rja, noben strup jim ne more do živega. Bratsko se bo-rimo proti nevidnemu zajcu, ki skuša spodjesti trdno in žilavo mladiko ljubezni in prijateljstva med našimi narodi. A ta še vedno stoji. Enako močno zasajena, na istem kraju, z vedno večjim žar-rom, ki se z besedami ne more izreči... pove se le z dejanji. Mi, mladi čuvarji zgodovinskih svetinj, podobno trpljenja in smrti preživite za nas, za naš vsakdan, se zavedamo velike žrtve, ne le teles, ampak tudi src prednikov in se zahvaljujemo

zanje. Toda zahvala ni dovolj. Tu je še obljuba, da bomo hodili po zeleni in sončni stezi miru. Ne bomo se dali premagati mišnim stranpotem ali se ustavili na privlačnih livadah. Naša cesta vodi le naprej... naprej... Kdo ve, kje se konča — kje se končajo smernice revolucije in Titovih idej? Vseeno kje.

Mi hodimo po Njihovi poti... bodoči rodovi bodo sledili našim potem... Razvijali se bomo kot cvetke spomladi, saj rastemo pod TI-TOVO zastavo.

Irena Košti
OŠ Križevci pri Ljutomeru

ČLOVEK — NARAVA TE OBTOŽUJE

Listam po knjigi, ki prikazuje naravo. Kakšne lepote! Pragozd v Afriki je poln življenja. Tudi drugod po svetu je polno naravnih lepote. Ko prelistam knjigo, se grem sprehajati v naravo. Kmalu me mine občutek lepote in užitka. Povsod je polno odpadkov, nekoč bistri potoki so prave smrdelce vode. In kdo je za vse to kriv? Odgovor je preprost. Človek! Če bi narava lahko obtoževala, bi bil že zdavnaj postavljen na zatožno klopi in bil spoznan za krivega. Saj že s tem, ko gradi tovarne, uničuje naravo z različnimi odpadnimi snovmi. V gozdovih vidi veliko bogastvo, zato neodgovorno seka drevesa, pri tem pa pozablja, da brez gozdov tudi sam ne bo mogel živeti, ker ne bo imel kisika. Še manj pa se zaveda, da z uničevanjem gozdnih površin uničuje življenjski prostor pticam. Pozablja na vlogo, ki jo imajo ptice v naravnem boju s škodljivci, ki človeku zmanjšujejo pridelek, in kako se bo počutil, ko zaradi njegovega neodgovornega ravnanja ne bomo več slišali pitčjega žvrgolenja in uživali ob lepotah njihovega perja.

Za svoje življenje potrebuje vedno več obdelovalni površin, zato izsušuje močvirja, s tem pa zmanjšuje življenjski prostor in možnost za prehranjevanje mnogim močvirskim živalim. Tudi simbol Prekmurja — štoklja je s tem prizadeta. Pretresel me je dogodek, ki se je zgodil na Nizozemskem. Hoteli so se znebiti nadležnih vran in grivarjev in so po poljih nastrosili strup. Rezultat je bil pošasten, saj so s tem usmrtili 27.000 ptic, ki so pripadala petinpetdesetim vrstam. Nekatere, že doslej redke ptice, so po tem popolnoma izumrle. Obtožile bi ga živali vseh vrst, ker jih povsod iztreblja zaradi želje, da bi si zagotovil materialne dobrine, pozablja pa, da je za srečno življenje potrebno tudi ugodje, ki nam ga nudijo živali in rastline.

Mnogo držav, med njimi tudi naša, je že spoznalo posledice takega človekovega neodgovornega poseganja v naravo. Z zakonom so zaščitile mnoge rastline in živali. Društvo za varstvo okolja v naši državi hoče napraviti red tudi pri onesnaževanju okolja. Vesel sem tega, vendar se sprašujem, če že ni prepozno.

V imenu ogrožene narave opazarjam človeka, naj misli na to, da bi mi radi živeli v zdravem okolju in uživali lepote narave. Mi pa obljublamo, da bomo pri tem pomagali.

Miran Frumen, 5. a
OŠ Dane Šumenjak
Murska Sobota

(P. S.: Tudi to je eden izmed nagrajenih prispevkov v natečaju Lovske zveze Prekmurja.)

IZBRANA RISBA: Prizor iz filma Maček pod šlemom — Narisala Gyöngyi Bali, OŠ Jože Kramar-Juš Lendava.

Letošnji jubileji

Pred kratkim smo imeli proslavo v počastitev letošnjih jubilejev. Zbrali smo se v telovadnici. Po govoru smo podelili priznanja OF zaslužnim družbenopolitičnim delavcem, potem pa nadaljevali s kulturnim programom. Med proslavo so mladinci prinesli štafeto. V programu so sodelovali učenci, mladinci in mešani pevski zbor KUD »SVOBODA« Kapela.

Proslavo smo zaključili s kolom, ki so ga zaplesali člani folklorne skupine, obeh pevskih zborov in vsi nastopajoči.

Melita Matko, 8. r.
OŠ Kapela

1. MAJ

Delavski praznik 1. maj se je rodil leta 1886 v ZDA. Takrat je v stavkah padlo veliko nedolžnih delavcev.

1. maja 1886 je bilo več kot 5000 stavk. Iz dneva v dan so postajale vse bolj številne, saj delavci niso več mogli prenašati zahtev kapitalistov. Začeli so stavkati in zahtevati boljše pogoje dela. Med stavkajoče so kapitalisti pošiljali policijo, ki je na ljudi streljala. Toda žrtve niso bile zaman. Že istega leta je 8-urni delavnik izbojevalo 185.000 delavcev. Leta 1889 so v Amsterdamu proglasili 1. maj za praznik vseh delavcev sveta. Naslednje leto so 1. maj praznovali že skoraj na vsej zemeljski obli, vendar naskrivaj.

Danes 1. maj slavimo povsem drugače. Po vaseh in mestih izobešamo zastave, prirejamo proslave in se veselimo delovnih uspehov. Naj živi 1. maj — praznik dela!

Simona Koren, 6. r.
OŠ Kapela

LENUH

Naš mucek pravi je lenuh,
le dremlje in mu ni do muh,
ki zadovoljno mimo letajo,
se včasih nanjga sedajo.

Pa naj še tole vam povem,
da nikar ga ne posnemajte,
saj kdor lenaril bo tako,
prišel on daleč res ne bo.

Mateja Hozjan, 6. c
OŠ 17. oktobar Beltinci

Potrditev bratstva in enotnosti

Bosanski Šamac, posavsko mesto ob dveh rekah, Savi in Bosni, mesto mladosti in udarnikov, je bilo konec prejšnjega tedna gostitelj že tradicionalnega 26. srečanja »Bratstvo-enotnost«. Okrog deset tisoč mladih iz občine, ki šteje nekaj čez dvaintrideset tisoč prebivalcev, je odprtih src sprejelo svoje goste iz vseh socialističnih republik in avtonomnih pokrajin. V mestu, krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela, v šolah in drugih ustanovah, povsod tam so bila, okrog tisočim gostom iz Bitole, Gornje Radgone, Kranja, Nikšića, Niša, Prištine, Reke, Slavonskega Broda, Subotice, Trebinja in Zagreba, široko odprta vrata. Pa pogledimo, kaj se je dogajalo pretekli štiri dni na manifestaciji pionirjev in mladincev in mladink, ki je vsako leto v maju v enem od naštetih mest in ki je zrastle iz druženja mladih na mladinskih zveznih delovnih akcijah.

nevrščeno domovino...», so bile besede iz pozdravnega govora predsednika organizacijskega odbora srečanja Josipa Oršolića. Se svečan dvig zastave, krajski kulturni program udeležencev in običajno tovariško srečanje, ob katerem so se vsi prisotni zlili v eno — Titovo in našo mladi-

TEKME BREZ PORAZENCEV

Tako je kot vihar minil prvi dan srečanja v Bosanskem Samcu. Drugi dan so se naprej srečali najmlajši pionirji. S šopki svežega cvetja so se pred doprskimi kipi narodnih herojev, žrtev za našo svobodo, bratstvo in enotnost, poklonili njihovega spominu. Lepo je bilo pogledati pionirje, svečano napravljene, s peterokrakimi na kapah in kot kri rdečimi ovrtnimi rutami, kako so bili ponosni in srečni, da so bili med udeleženci manifestacije.

ustvarjalnih in umetniških sposobnosti. V ta namen je bila v spominskem domu Mitar Trifunović Učo organizirana likovna razstava. Ne glede na različno likovno izobrazbo avtorjev, je vse razstavljalce sedemdesetih slik in šestih skulptur povezovala misel, najbolje izražena v besedah: svoboda, bratstvo in enotnost. Srečali pa so se tudi mladi pesniki, ki so brali svoje pesmi v madžarskem, alban-skem, makedonskem, srbsko-hrvatskem in slovenskem jeziku. Kljub različnim jezikom enake misli, ki združujejo mlade širom naše do-movine.

Delavci združenega dela so nestrno pričakovali najavljene goste. Pesem mladih je za trenutek preglasila topot tovarniških strojev. Mladi iz Gornje Radone so bili gostje transportne DO Samactrans. Tudi oni so bili poleg prave bratske ljubezni deležni skromnih daril. Enaka slika v krajevnih skupnostih. Doma-

VELIČASTEN SPREJEM

Ozaljšani Bosanski Šamac s stotinami državnih in republičkih zastav, prepoln transparentov in nasmejanih, srečnih mladih obrazov, je že na sprejemu kazal praznično in veličastno sliko. To so še popestrili gostje, ki kljub večurnemu potovanju niso priznali utrujenosti. Bitoljčani z veseljem spletom makedonskih kol, Kranjčani in Gornje-radgončani z značilno slovensko pesmijo in plesom, Subotičani s simpatično bujnevaško nošnjo, Nikšićani z živo piramido v plesu...

Prav tako je bilo na stadionu »Bratstvo-enotnost«, od koder je po mestnih ulicah krenila svečana povorka. Enaka je bila na mestnih ulicah, od koder se je sprevod pomikal proti spominskemu domu »Mitar Trifunović Učo«, kjer je bila osrednja slovesnost. Vsak mešanec je hotel pozdraviti goste in jim izraziti iskreno dobrodošlico. Tako so domačini za te štiri dni ulice poimenovali po mestih udeležencev in prav osrednja ulica v Bosanskem Samcu, Titova, je v času manifestacije nosila ime in tudi gostila mlade — bilo jih je 55 — iz Gornje Radgone.

»Zopet smo se sestali v objemu Titovega in našega maja. Sestala se je mladina iz vsakega kotička naše zemlje, Titova mladina, da pobratena in enotna, prav taka, za kakšno jo je učil Tito, ponovno izrazi iskreno in globoko odločnost, da bo tudi vnaprej razvijala našo socialistično, samoupravno, neodvisno in

Sploh je drugi dan potekal v znamenju tekmovalnosti v različnih disciplinah. Eno od najzanimivijših je bilo vsekakor tekmovalništvo pod imenom Srečanje kovinarjev, ki je potekalo v delovni organizaciji Meboš. Mladi tekmovalci iz devetih mest so pokazali v stroki, iz katere je izšel tudi tovariš Tito, zavirljivo praktično in teoretično znanje. In v času, ko so v tovarniški hali pršile iskre vročega jekla, so se na stadionu Bratstvo-enotnost pomerili mladi športniki v malem nogometu, odbojki, rokometu, šahu, streljanju z zračno puško, namiznem tenisu in kegljanju. Športna srečanja, v katerih pa tokrat kljub doseženim rezultatom ni bilo porazencev, zmagal je šport, so tudi trajala najdalj časa, saj so se prepletala ves čas srečanja.

KULTURNE MANIFESTACIJE, OBISKI DELOVNIH ORGANIZACIJ IN KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Mladi iz dvanajstih mest pa so tudi tokratno srečanje izkoristili za predstavitev svojih

ljevčani, vaščani ene izmed največjih vasi v Jugoslaviji so en popoldan in večer gostili Gornjeradgončane. Pričakali so jih srečni in delovni. Po sprejemu in izmenjavi prvih vtisov so skupno obiskali manjšo delovno organizacijo Stakleniko. Gornjeradgončani so se jim za gostoljubnost oddolžili z bogatim kulturnim programom. V veselem razpoloženju se je srečanje zavleklo dolgo v noč, kajti med brati — in to so Domaljevčani in Radgončani postali — bežijo ure kot minute...

Tako so minili štiri dnevi v Bosanskem Samcu, dnevi med prijatelji in brati. Tu se je te dni zliila mladost Jugoslavije v enotno reko, tu so mladi izmenjali izkušnje, se pomerili o tem in onem, se pomerili v športu, skupaj zapeli in še trdneje zvezali že tako močne prijateljske in bratske vezi. Čeprav so se pogovarjali v vseh jezikih bratskih narodov in narodnosti, so se sporazumevali brez prevajanja.

Tudi po Titu — Tito! so se zaobljubili, saj mladina iz Bi-

tole, Kranja, Nikšića, Niša, Prištine, Reke, Slavonskega Broda, Subotice, Trebinja, Zagreba, Bosanskega Samca in Gornje Radgone koraka s čvrstim mladinskim korakom in Titom v srcu. Odhajajoči v šole, tovarne, fakultete, na svoja učna in delovna mesta, so se dolgo poslavljali in si zavezali vnovično snidenje prihodnje leto v Kranju.

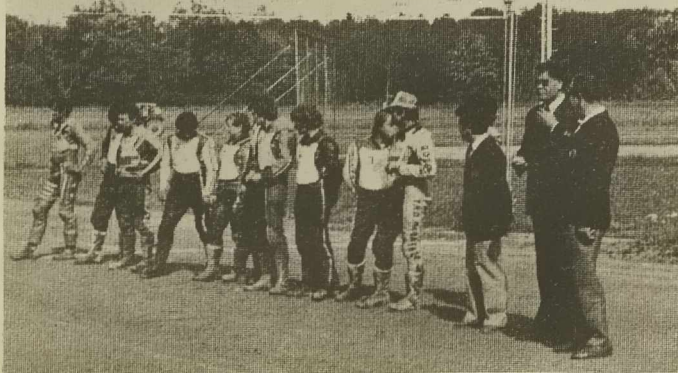
V. Paveo

SPEEDWAY NA DOLGI STEZI

ZMAGAL WALLA, KOCUVAN DRŽAVNI PRVAK

Avto-moto društvo Gornja Radgona je bilo organizator prvega odprtega mednarodnega prvenstva Jugoslavije v speedwayu na dolgi stezi. Pred okrog dva tisoč gledalci je v dvodnevni borbi zmagal Avstrijec Walla, medtem ko je prvi naslov Jugoslavije v speedwayu na

čene je vsekakor pripravil Radgonačan Smolko, ki je osvojil tretje mesto pred Lendavčanom Kekcem. Najhitrejši krog sta dosegla Kocuvan in Walla 117/13 km/h. Na dirki se je že prvi dan poškodoval Lendavčan Jaušovec, ki ima zlomljeno klučnico. Čeprav organiza-

Udeleženci prvega odprtega mednarodnega prvenstva Jugoslavije v speedwayu na dolgi stezi v Gornji Radgoni. Foto: F. Maučec

dolgi stezi osvojil domačin Vlado Kocuvan in tako štirim državnim naslovom na kratki stezi dodal še enega. Prvi dan tekmovanja je imel največ uspeha Kocuvan, ki je z 29 točkami osvojil prvo mesto pred Wallo (A) 26, Smolkom (GR) 24, Kekcem (GV Lendava) 20, Schatzerom (A) 18, Kocmutom (GR) 12, Vajndorferom (GR) 11 Korovljevičem (SP) 10, Hojsom (GR) 9, Frasom (GR) 4, Jaušovcem (Le) 2 točki. Drugi dan tekmovanja je bil najboljši Avstrijec Walla, ki je osvojil prvo mesto s 25 točkami pred rojakom Schatzerom 24, Kekcem (Le) 23, Smolkom (GR) 21, Kocuvanom (GR) 21, Hojsom (GR) 16 točk itd. Največje presene-

tor ni uspel pritegniti vseh predvidenih tekmovalcev, zlasti pa je neupravičeno odsotnost tekmovalcev iz Krškega, je prireditev uspeša.

Končani vrstni red prvega odprtega mednarodnega prvenstva Jugoslavije v speedwayu na dolgi stezi: 1. Walla (A) 51 točk, 2. Kocuvan (GR) 50, 3. Smolko (GR) 45, 4. Kekec (Lendava) 43, 5. Schatzer (A) 36, itd. Uvrstitev za državno prvenstvo: 1. Kocuvan (GR) 50, 2. Smolko (GR) 45, 3. Kekec (Lendava) 43, 4. Hojs (GR) 25, 5. Koroljevič (SP) 24, 6. Vajndorfer (FR) 14 in 7. Fras (GR) 14 točk.

F. Maučec

NAMIZNI TENIS — ODPRTO PION. PRV. SOBOTE

VELIKA UDELEŽBA IN USPEH DOMAČINOV

Tradicionalno že 12. odprto pionirsko prvenstvo „Sobote“ je bilo letos po udeležbi rekordno, saj je nastopilo 150 igralcev iz 22 klubov Hrvaške in Slovenije, pa tudi v kvalitetnem pogledu je popolnoma zadovoljilo, ker je z redkimi izjemami nastopil ves slovenski mladi naraščaj, pa tudi udeležba iz sosednje Hrvaške je bila kar se tiče kvalitete dobra. Številno pomursko zastopstvo iz Radgone, Lendave in Sobote je imelo veliko uspeha, kar se zlasti velja za Sobočane, ki se s svojim naraščanjem nahajajo spet pri vrhu v republiki.

V ekipni konkurenci je najboljša ekipa domačinov, za katero sta igrala Miran Močan in Dušan Kovač, prepričljivo osvojila prvo mesto v konkurenci 64 ekip, ko je v polfinalu premagala Fužinarja s 3:0 ter v finalu Kočevje prav tako s 3:0. Močan in Kovač sta bila tudi najboljša igralca ekipnega dela tekmovanja, in sicer oba brez poraza. Druga ekipa Sobote, za katero sta igrala Veran in Gruškovič, se je uvrstila med osmerico, ostale pomurske ekipe pa so izpadle v prvih kolid.

V poosamezni konkurenci pionirjev, kjer je nastopilo 150 igralcev, najboljšima Sobočanoma Močanu in Kovaču sicer ni uspelo zmagati, ker je oba presenetil Špelč iz Kočevja, vendar je tudi drugo mesto Kovača ter tretje Močana in uvrstitev Verana med osmerico velik uspeh. Kovač je v četrtfinalu premagal Jamška (Fužinar) z 2:1, v polfinalu Rojniča (Pulj) z 2:0 in v finalu izgubil s Špelčem z 1:2. Močan je v četrtfinalu premagal Vidoviča (Čakovce) z 2:0 ter v polfinalu izgubil z zmagovalcem Špelčem z 1:2, kljub temu da je v odločilnem tretjem setu napravil vodstvo 19:15 in 20:18. Veran je v osmini finala premagal Lisaca (Kočevje) z 2:0 in v četrtfinalu izgubil z Rojničem z 0:2. Omeniti še velja uvrstitev mladega Benka med najboljših 16, ki pa je v svoji disciplini mlajših pionirjev dosegel lep uspeh z osvojitvijo 3. mesta, ko je izgubil s finalistom Sirovino (Fužinar) z 0:2. V isti disciplini so se med najboljših 32 uvrstili še Lazar, Unger, Benkovič iz Sobote ter Perša iz Lendave. Organizacija tekmovanja, ki se je odvijalo na 10 mizah, je bila tokrat brezhibna.

M. U.

ŠPORTNA REKREACIJA

DRUGE VAŠKE IGRE V BAKOVCIH

Društvo Partizan in šolsko športno društvo v Bakovcih, ki sta se že doslej uveljavili v organizaciji številnih uspešnih športno-rekreacijskih prireditev delovnih ljudi in občanov in sodita prav gotovo med najbolj delavni v sodelni občini, organizirata DRUGE VAŠKE ŠPORTNE IGRE. Tekmovanja se bodo začela že v soboto ob 16.00 uri s pouličnim tekom v Bakovcih. Predvidoma bo na tem tekmovanju sodelovalo okrog 200 krajanov od cicibanov pa do starejših, ki imajo veselje do športne rekreacije.

V nedeljo, 7. junija 1981, ob 13.00 uri pa bodo na šolskem igrišču v Bakovcih druge vaške igre v okviru krajevne skupnosti Bakovci. Na sporedu bo osem zanimivih vrst, in sicer: polževe dirke, met kamna, žaganje drv, košnja trave, sestavljanje voza, vožnja s kolesom samokolnice, pikado in vlečenje vrvi za moške in ženske. Za prijetnejše vzdušje bo poskrbel domači pihalni orkester. Organizatorji pa tudi niso pozabili na jedajočo in pijačo. Zlasti slednja bo v teh vročih dneh dobrodošla gledalcem, pa tudi tekmovalcem. Če dosedanje tovrstne športne igre so pritegnile veliko gledalcev in dober obisk pričakujejo tudi Bakovčani.

Feri Maučec

SNL

ZMAGA MURE IN LENDAVE

V nadaljevanju prvenstva v slovenski nogometni ligi je soboška Mura prijetno presenetila v Mariboru, kjer je premagala vodeči Želzničar z rezultatom 2:1. Gola za Muro Jančar. Lendava pa je doma premagala Vozila z rezultatom 3:2. Gole sta dosegla Banotai 2 in Gašpar. V naslednjem kolu igra Mura doma s trboveljskim Rudarjem, Lendava pa gostuje in Kranju.

Smartno	19	12	4	3	36:16	28
Želzničar	20	11	5	4	30:14	27
Slovan	20	10	6	4	32:19	26
Mura	20	10	4	6	45:27	24
Izola	21	7	9	5	27:24	23
Lendava	20	9	5	6	25:25	23
Rudar	20	9	4	7	35:21	22
Koper	20	5	6	9	17:37	16
Triglav	20	4	7	9	15:22	15
Vozila	20	5	3	12	24:42	13
Ilirija	20	4	4	12	20:41	12
Kladivar	20	4	3	13	22:40	11

II. ZRL — MOŠKI

Zagreb : Polet 39:23

V predzadnjem kolu tekmovanja druge zvezne lige so rokometarji Poleta doživeli visok poraz v Zagrebu od istoimenskega kluba. Gole za Polet so dosegli: Benko 9, Kozelj 3, Makovec 3, itd. V zadnjem kolu igra Polet doma z ekipo Rovinja.

SRL — ženske

Polana : Burja 17:33

V tekmovanju slovenske ženske rokometne lige pa je Burja v Veliki Polani visoko premagala domačo Polano. Gole za Polano so dosegle: Hozjan I 5, Hozjan II 4, Žižek 3, Virag 3, Puklavac 2. V naslednjem kolu igra Polana z Branikom doma.

I. MNL M. Sobota

REZULTATI — 18. KOLO

Tišina : Lipa 3:2
Ljutomer : Tešanovci 6:2
Cankova : Beltinka 0:3 b. b.
Rakičan : Radgona neodigrano
Čarda : Rogoševci 0:0
Puconci : Bakovci 0:3
Beltinka 18 14 3 1 75:28 31
Bakovci 17 12 2 3 48:19 26
Tešanovci 18 11 3 4 50:35 25
Rakičan 17 10 1 6 41:28 21
Lipa 18 9 3 6 45:39 21
Ljutomer 17 8 3 6 38:31 19
Čarda 18 7 5 6 44:47 19
Tišina 18 8 1 9 56:43 17
Puconci 18 3 5 10 41:59 11
Radgona 16 4 3 9 29:47 11
Rogašovci 18 2 5 11 31:39 9
Cankova 17 0 0 17 13:96 0

II. MNL M. Sobota

REZULTATI — 16. KOLO

Apače : Veržej 3:5
Ižakovi : Grad 0:2
Gančani : Dokležovje 1:1
Šalovci : Melinci 5:0
Vrelec : Pušča 4:1
Grad 16 11 3 2 44:26 25
Veržej 16 10 3 3 44:27 23
Dokležovje 16 7 5 4 27:19 19
Melinci 16 7 4 5 37:31 18
Šalovci 16 6 4 6 31:28 16
Ižakovi 16 6 3 7 31:30 15
Gančani 16 4 5 7 30:34 13
Vrelec 16 5 2 9 27:43 12
Pušča 16 4 2 10 20:41 10
Apače 16 4 1 11 35:47 9

I. ONL Lendava

REZULTATI — 16. KOLO

Dobrovnik : Renkovci 3:1
Olimpija : Petišovci 4:2
Nafta : Mladost 6:5
Turnišče : Hotiza 6:1
Kapca : Graničar neodigrano
Turnišče 16 15 0 1 70:24 30
Dobrovnik 16 12 2 2 71:20 26
Nafta 16 9 2 4 53:32 20
Olimpija 16 8 2 6 38:32 18
Graničar 15 7 3 5 29:29 17
Petišovci 16 5 5 6 29:31 15
Renkovci 16 4 4 8 25:38 12
Mladost 16 4 3 9 33:62 11
Hotiza 16 3 1 12 28:45 7
Kapca 15 0 2 13 21:84 2

II. ONL Lendava

REZULTATI — 21. KOLO

Črenšovci : Mostje 6:2
Lakoš : Borba 1:3
Nedelica : Pince 10:2
Odranci : Piramida 10:0
Žitkovci : Bistrica 0:1
Zvezda : Polana 0:3 b. b.
Panonija prosta
Borba 20 15 3 2 70:29 33
Panonija 19 13 5 1 64:23 31
Črenšovci 19 12 3 4 46:28 27
Odranci 20 11 3 6 71:35 25
Mostje 20 11 2 7 51:24 24
Bistrica 19 9 5 5 41:25 23
Nedelica 19 9 3 7 57:37 21
Lakoš 19 8 2 9 39:40 18
Polana 19 7 2 10 48:46 16
Pince 19 5 3 11 27:62 13
Žitkovci 20 2 4 14 24:46 8
Zvezda 20 3 2 15 15:82 8
Piramida 19 2 1 16 19:95 5

ROKOBORBA — DRŽAVNO PRVENSTVO ČLANOV

Jože Vrbancič peti

V Zrenjaninu je bilo državno prvenstvo članov v rokoborbi, na katerem so nastopili tudi štirje člani soboškega Partizana: Jože Vrbancič v kat. do 52 kg, Danijel Vrbancič v kat. do 62 kg, Andrej Halas v kat. do 74 kg in Bojan Kous v kat. do 90 kg. Podlessek zaradi poškodbe ni nastopil. Najuspešnejši med njimi je bil najmlajši Tekmovalc na prvenstvu — 15-letni Jože Vrbancič, ki je osvojil peto mesto. To je vsekakor velik uspeh, kar hkrati pomeni, da ima ta mladi tekmovalc še velike možnosti. Ostali tekmovalci so se sicer zelo požrtvovalno borili, vendar v tako močni konkurenci niso mogli doseči kaj več, zlasti še, ker se za tekmovanje niso posebej pripravili. Poleg tega pa se je Kous v prvem srečanju poškodoval in ni mogel več nastopati.

Kovač in Močan v reprezentanci

Na tradicionalnem turnirju Bratisva in enotnosti, kjer bodo nastopile republiške in pokrajinske pionirske reprezentance in bo letos v Svetozarevu 6. in 7. junija, bosta barve Slovenije poleg Zalaznika in Šeliča branila dva Sobočana in sicer Kovač ter Močan, ki sta si zagotovila mesto v ekipi z odličnimi rezultati v drugi polovici sezone. Slovenska reprezentanca ima lepe možnosti za visoko uvrstitev, saj bi se po napovedih morala uvrstiti med najboljše tri.

M. U.

MOTOKROS V MAČKOVCIH

V nedeljo, dne 14. junija 1981, ob 14.00 uri bo v Mačkovcih mednarodno tekmovanje v motokrosu. Nastopili bodo tekmovalci v razredu do 125 cm iz Avstrije, Italije, ZR Nemčije, Švice in Jugoslavije. Več o prireditvi v naslednji številki.

KONJENIŠTVO

V Ljutomeru mednarodne kasaške dirke

V okviru občinskega praznika bodo v nedeljo, 7. junija, na hipodromu v Ljutomeru velike mednarodne kasaške dirke z devetimi točkami. V središču zanimanja ljubiteljev konjskega športa bo vsekakor mednarodna dirka, v kateri bodo poleg domačih tekmovalcev nastopili znani tekmovalci iz Avstrije. Glede na prijave bo to izredno močna kasaška prireditev. Zanj vlada izredno zanimanje, organizatorji pa pričakujejo veliko gledalcev.

KEGLJANJE

Najuspešnejša oče in sin Steržaj

Na klubskem tekmovanju Čarde v kegljanju sta bila najuspešnejša oče in sin Miro in Hary Steržaj. Med posamezniki je namreč zmagal Miro s 1965 podrtimi keglji pred Drvaričem 1859 in Haryjem. V tekmovanju parov pa sta zmagala Miro-Hary s 1919 podrtimi keglji pred parom Smodiš-Drvarič in Prelog-Fridrih s 1818 podrtimi keglji.

fk

MNOŽIČNA TEKAŠKA PRIREDITEV V RADENCIH

TRI SRCA PRITEGNILA NAD 1100 MARATONCEV

Pobuda za organizacijo prvega tekaškega maratona treh src v Radencih je bila več kot upravičena. To je vsekakor pokazala množična udeležba tekačev, saj se jih je zbralo rekordno število, nad 1.100. Res da je prva tovrstna preizkušnja za prizadevne Radence, ki želijo z najrazličnejšimi prireditvami v svoj prelepi kraj privabiti vedno nove obiskovalce, terjala veliko dela pri organizaciji tako množične prireditve, ki je podvojila prebivalce Radenc, toda bilo je veliko volje in prireditev je več kot odlično uspela tako po udeležbi kot organizaciji. Čeprav je bila progla dokaj težavna, so bili vendarle vsi udeleženci nadvse zadovoljni in so odhajali z obljubo, da se drugo leto zopet vrnejo v Radence. Ker je bila to prva tovrstna prireditev v Pomurju, je nadvse razveseljivo, da je pritegnila tudi številne Pomurce, saj so prišli iz raznih krajev mladi in starejši. Celu presenečeni smo bili nad nekaterimi udeleženci iz Pomurja, ki so zbrali toliko moči in korajže, da so se podali na težko preizkušnjo, ki je prav gotovo terjala veliko znoja. Med temi naj omenimo le enega, ki je že lani uspešno prestal svoj krst na prvem pomurskem kolesarskem maratonu, to je predsednik poslovnega organa ABC Pomurka Gusti Prof. Nadvse razveseljivo pa je tudi to, da so prireditvi z velikim zanimanjem spremljali številni gledalci, ki so se zbrali v Radencih ali pa pozdravljali junake vzdolž tekaške proge. Najbolj pa so bili seveda zadovoljni vsi, tako tekači kot gledalci in organizatorji na cilju v Radencih, ko so prihajali tekmovalci zmučeni, vendar pa veseli, da so premagali sami sebe. Med udeleženci prvega tekaškega maratona je bilo tudi nekdanji znani športnik, ki se še vedno aktivno ukvarja z rekreacijo te vrste. Sicer pa so nastopili na maratonu v Radencih tudi družinski tekači, kot na primer družina Marič iz Radenc, upokojenec, 63-letni Branko Marinič iz Kutine, humorist Tone Forneci-Tof in drugi. Našteli bi lahko veliko zanimivih imen.

Med trinskimi tekači na 10 kilometrov, kjer je startalo 680 udeležencev, so slavili Pomurci. Zmagal je Baler iz Satahovec pred Zverom in Maukom s časom 45,56. V malem maratonu na 21 kilometrov je med 258 tekači zmagal študent z Vrhnike Janko Smole, najhitrejši pomurski tekač v tej disciplini pa je bil Vlado Kukec. Čas zmagovalca je bil 1:19,07. Zmagovalc maratona na 42 kilometrov (163 tekmoval.) pa je bil Milan Kotnik iz Radovljice, ki je prago pretekel v času 2:48,29. Najhitrejši pomurski tekač pa je bil Flisar.

Prvi tekaški maraton treh src v Radencih je za nami, vsem ki smo ga spremljali, pa bo ostal v lepem spominu. Še to: udeležence maratona je pred startom pozdravil generalni direktor Radenske Feri Horvat, za prijetno razpoloženje pa je poskrbel profesor Evgen Titan. Pri organizaciji je sodelovalo okrog 60 prizadevnih delavcev, ki jih je uspešno vodil predsednik organizacijskega odbora Martin Sreš.

Feri Maučec

PROGRAMSKO—VOLILNA KONFERENCA ZTKO M. SOBOTA

Za boljšo organiziranost osnovnih organizacij

V preteklem obdobju so v soboški občini dosegli pomembne uspehe na področju telesne kulture, saj se letno v razne aktivnosti vključuje okrog 20.000 občanov raznih kategorij. To so ugotovili na volilno-programski konferenci, ko so ocenjevali svoje delo in sprejeli nadaljnje usmeritve. V občini je trenutno 121 organiziranih nosilcev telesnokulturne dejavnosti, ki so razporejeni v 38 KS. Telesna kultura dobiva svoje mesto tudi v srednjeročnih planih TOZD in KS. Zlasti pa sta se vidno zboljšala materialno stanje in kadrovska položaj. Uspehi so vidni tako v tekmovalnem športu kot rekreaciji.

»Za dosežene uspehe v preteklem obdobju gre zahvala «mali armadi» amaterskih strokovnih delavcev, ki žrtvujejo svoj prosti čas za telesno kulturo, saj sta v občini le dva profesionalca,« je poudaril dosedanji predsednik zveze Janez Sreš. Po njegovem bi morali več storiti za boljšo organiziranost osnovnih organizacij, saj so nemalokrat prav zaradi premajhne samoupravne organiziranosti sporne odločitve o vključevanju v razne višje oblike tekmovanja, hkrati pa povzročata tudi težave pri športno-rekreacijskem tekmovalnem sistemu. V živahni razpravi je bilo največ govora o potrebi po reorganizaciji športno-rekreacijskega tekmovalnega sistema s posebnim poudarkom na nogometu. Delegati so se zavzeli za to, da mora novo predsedstvo ugotoviti, kako se izvršujejo sprejeti sklepi nedavne konference RK SZDL o telesni kulturi, kakor tudi sprejeti sklepi v občini. Zavzemati bi se morali za večjo učinkovitost akcij in sproti odpravljati notranje slabosti, zlasti samoupravne organiziranosti osnovnih telesnokulturnih nosilcev. Prav tako bi se morali še bolj zavzemati za spreminjanje samoupravnih družbenih odnosov med izvajalci in uporabniki. Več je potrebno tudi storiti pri osveščanju in razčiščevanju bistva rekreacije.

Na volilno-programski konferenci so sprejeli program dela in izvolili novo 11-člansko predsedstvo ZTKO. Za predsednika so izvolili Marjana Žekša, za podpredsednika Janeza Sreša in za sekretarja Ludvika Zelka.

F. Maučec

ROKOMET

Zadnje gostovanje JUGO TEAMA

V minulih dneh so se mudili v Murski Soboti in Beltincih rokometarji Jugo teama iz Ingolstadta iz ZR Nemčije, ki ga sestavljajo naši delavci na začasnem delu. Ti so namreč razvili izredno dobro sodelovanje z rokometnimi ekipami iz Murske Sobote in Beltincev. Ker pa se v ZR Nemčiji naši delavci več ne zaposlujejo, so sedanji igralci že starejši, zaradi česar so se tudi odločili, da bodo prenehali z aktivnim igranjem, ker pač ni mladega naraščaja. Poslovilne tekme so želeli odigrati s prijateljskimi klubi, to je rokometnim klubom Polet iz Murske Sobote in Beltinko iz Beltincev. Srečanje v Murski Soboti med veterani Poleta in Jugo teama se je končalo z zmago Sobočanov 23:18. Pri domačih so bili najučinkovitejši Horvat 9, Števančec 5, Zrim in Klemenčič po 3. Pri Jugo teamu pa so bili najuspešnejši strelci Jaklin 6, Soder 4, Manfred 3. Srečanje v Beltincih med rokometarji Beltinke in Jugo teama pa se je končalo neodločeno 24:24. Pri gostih je bil najuspešnejši Jaklin, pri domačih pa Gjerek in Kolarič. Kljub zadnjemu gostovanju rokometarjev Jugo teama iz Ingolstadta pa so naši delavci obljubili, zlasti pa njihov vodja in velik prostaš dobrih stikov z našimi delavci in Jugoslavijo Rusinger, da bodo tudi v prihodnje obdržali dobre odnose z našo državo in športnimi organizacijami. To pa si tudi mi želimo.

Feri Maučec

PREHITRA MOTORNA VOZILA

Prevelika hitrost, s katero je 55-letni Koloman Časar iz Križevca v Prekmurju drvel iz Gederovec proti Murski Soboti, je vzrok prometne nesreče. Mož je namreč zapeljal na levo ter čelno trčil v avtobus, ki ga je vozil Karel Maček iz Fikšincev. Časar se je hudo poškodoval in so ga prepeljali v bolnico, gmotna škoda pa velja 36 tisočakov.

Zaradi velike hitrosti je zaneslo vozilo, za katerega krmilom je sedel 20-letni Vlado Kavčič iz Radvenec 31. Ko se je 29. maja ob 19.30 uri pripeljal v ovinek lokalne ceste Apače—Nasova, ga je zaneslo v levo in se je vozilo prevrnilo na streho. Kavčič se je lažje poškodoval, hudo pa je ranjen 17-letni sopotnik J. R. iz Nasove 37. Voznika so napotili na odvzem krvi za analizo, saj so miličniki menili, da ni vozil trezen.

Hudo se je mudilo motoristu Mirku Mačku, 28 let, iz Zepovec, ko se je 28. maja peljal proti Mahovcem. Zaradi neustrezne hitrosti je zapeljal v jarek in padel ter se poškodoval.

Pred osebnim avtom 34-letne Olge Recek iz Košaškega vrha 43 v Mariboru, ki se je peljala skozi Dolnje Slaveče, je nenadoma hotel čez cesto 35-letni Vincenc Baranja iz Pertoče 142. Ne preseneča torej,

da ga je avto zadel in zbil v jarek. Nepreviden pešec se je seveda tudi poškodoval.

V križišču enakovrednih cest je izsiljeval prednost, torej ni upošteval tako imenovanega desnega pravila, 55-letni Fridrik Štraml iz Vogričevca 7, ko se je peljal proti Branoslavcem. Tako je trčil v osebni avto, s katerim se je peljal 24-letni Franc Lupša iz Berkovec 16. Gmotna škoda znaša 60 tisočakov, Štraml pa se je hudo poškodoval.

Huda prometna nezgoda se je zgodila v Murski Soboti. Terensko vozilo, s katerim je upravljal 20-letni Željko Oleksa iz Krkunjevca je na Titovi ulici v semaforiziranem križišču izsiljevalo prednost vozniku avtobusa 30-letnemu Štefanu Kučanu iz Gornjih Petrovec. Prišlo je do trčenja, v katerem se je hudo poškodoval 21-letni Milojko Ačai iz Sombora, Drago Buretič iz Lužan in voznik Oleksa pa sta lažje ranjena. Nastala je tudi materialna škoda za 80 tisočakov.

Spet prevelika hitrost! 30. maja se je z motornim kolesom peljal proti Cankovi 25-letni Jože Jauk iz Skakovec 67. V bližini Ropoče je zapeljal v oster ovinek in začel prehitovati osebno vozilo Franca Rajsarja iz Gornje Radgone.

Potem, ko ga je oplazil, je motorist padel in se hudo poškodoval. Povzročil pa je tudi škodo za 40 tisočakov.

Pa še vest o nezgodi, ki se je zgodila v bližini gostišča Gaj v Murski Soboti. Sem je hotel zaviti 30-letni Štefan Baša iz Radovec. Vključil je smerni kazalec in se

postavil na sredino vozišča. Za njim je pripeljal 44-letni Vlado Rantaša iz Radencev 54 v prekratki varnostni razdalji; močno je zavrl, nakar ga je zaneslo na levo, nato na desno, izruval je prometni znak... Posledice: lažje sta se poškodovali voznikovi sopotnici — žena in hčerka. (Ss)

Huda delovna nesreča

Alkohol. Marsikatero tragedijo je že povzročil. Botroval je tudi vedenju 49-letnega Draga Mihoriča iz Plešivice. 23. maja je mož pod vplivom maliganov splezal po lestvi na 2 metra visoko podstrešje. Pa ni dosegel cilja, saj je padel na tla v hodniku in obležal v nezavesti. V soboški bolnici so ugotovili posledice: možganska krvavitev in zlom enajstih hrbtnih vretenc. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico. Tudi tu mu niso mogli pomagati: 25. maja je umrl.

Nesreče pri delu. Le kdaj jih ne bo? Iluzorno bi bilo trditi, da jih je mogoče povsem odpraviti, zmanjšamo pa jih lahko, le večjo skrb varstvu pri delu je treba posvetiti. Ali je bilo tako na gradbišču osnovne šole v Puconcih, v tem poročilu ne bomo ugotavljali, zapisati pa želimo tole: 29-letni Rudolf Hašaj, delavec TOZD Gradbeništvo Pomurje, je 28. maja na gradbišču s krampom razbijal beton. Med delom se je okružil na krampu kos železa (2x1,5 mm) in delavu zletel v oko. Tujek so odstranili v soboški bolnici in povedali, da gre za hudo poškodbo. Okrušek je namreč poškodoval očesno mrežico.

V mizarski delavnici Franca Horvata iz Lendave pa si je na krožni žagi hudo poškodoval prste na desni roki 55-letni Koloman Zelko iz Lendave. Do nesreče je prišlo kljub temu, da so ga opozorili na potrebno previdnost pri delu s strojem in povedali, da za morebitne posledice ne odgovarjajo. Zelko si je hotel narezati kole za paradižnik.

Požar. O ognjenih zubljih nekaj časa ni bilo slišati. Zdaj pa je spet gorelo. Tokrat je ogenj zajel gospodarsko poslopje 75-letnega Mihaela Maloka iz Prosenjakovec. Tleti je pravzaprav začelo v skednju, nato pa se je ogenj hitro razširil še na ostrešje v izmeri 27x5 metrov, zajel pa je tudi stanovanjski del. Zgoreli so tudi razni kmetijski pripomočki: voz, slamerznica, stiskalnica. Škode je za 150 tisočakov.

Naslednja novica prihaja iz Radgone. Na tamkajšnji postaji milice je 30. maja Franc Pintarič iz Spodnje Ščavnice prijavil tatvino. Iz avta, ki ga ni zaklenil in pustil pred trgovino Železnina, mu je nekdo ukradel aktovko, v kateri sta bili dve devizni hranilni knjižici in ena dinarska. Za storilecem poizvedujejo, uslužbenec v bankah in na poštah pa opozarjajo na budnost pred morebitnim poskusom dviga denarja.

Za pa večkrat ne pomaga niti ključ. Dokaz za to je vlom v trgovino, ki je v sestavi bolnice v Rakičanu. Nepripravljeno je razbil dvojno steklo in se splazil v prostore skladišča in trgovine. Iz registrske blagajne je pobral 700 dinarjev, vzel 1800 znamk po 2,40 dinarjev in 3,50 dinarjev, za popotnico pa — poleg nekaterih živil — še viski. In končno naj bi sunil še manjši računalnik vreden tisoč dinarjev. Tokrat še ne moremo zapisati vlomilčevega imena. (Ss)

KRVODAJALCI

EKONOMSKI ŠOLSKI CENTER MURSKA SOBOTA — Marija Tratnjek, Vlasta Zadravec, Darja Podlesek, Ksenija Potočnik, — Terezija Horvat, Angela Čiček, Darja Novak, Romana Štefanec, Jože Tubolj, Tibor Šoš, Franc Koren, Aleksander Havaši, Tončka Pelc, Marijana Radojčić, Anton Slavič, Milan Grah, Milka Kocbek, Cvetka Karba, Metka Poredoš, Kristina Gabor, Ladislav Sabo, Brigita Horvat, Anton Kreft, Ibojka Tivadar, Marija Kodila, Jadranka Varga, Vida Ajlec, Silva Škalič, Bernarda Vuk, Tatjana Raduha, Stanko Šlihtuber, Jurij Vožlič, vsi prvič; Marijana Mencinger, Nives Sukič, Branko Žigo, Vojko Gumilar, vsi drugič.

SELO — Vlasta Zadravec (4), Oskar Makari (2), Marija Kodila (7), Marija Balajč (4), Jože Kranjec (2), Jolanka Balažič (4), Jože Kološa (7), Koloman Hari (5), Koloman Kranjec (4), Drago Novak (5), Zlata Antolič (4), Koloman Lazar (7).

FOKOVC — Ernest Eöry (5), Irena Šeruga (7), Irena Vrečič (8), Geza Počič (2), Helena Horvat (1), Ernest Kijanc (3), Jože Kerčmar (1), Dragica Počič (3), Jože Počič (1).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Dragica Jakiša (5), Nada Krampač (6), obe iz osnovne šole Fokovci; Jože Andrejek (18), Franc Jerič (1), Sandi Gjerek (1), Milan Gerenc (1), Anton Ropoša (7); Stanko Farkaš (14), Ljubljanska banka; Hilda Andrejek (4), Trdkova; Janez Drvarič (32), Mlinopek; Drago Hobot (5), Štefan Fartelj (23), Jože Vereš (1), Štefan Zohar (10), vsi SOZD ABC Pomurka; Štefan Žižek (20), Jože Gjerek (13), oba Pomurški tisk; Štefan Miholič (25), Jožefa Sagaj (5), Ivan Horvat (12), vsi Mura, tozdr Težka konfekcija; Živko Pavlovič (38), Postaja milice; Ignac Lackovič (3), Ina-Nafta Lendava; Franc Celec (8), Černelavci; Marjan Makovec (6), Majda Domjan (3), Milan Zrinski (8), vsi osnovna šola Beltinci; Karel Sinic (6), Štefan Mate (3), oba ABC Pomurka; Mihael Pozderez (5), Franc Horvat (1), Julka Lipič (3), vsi Dimnikar, Beltinci; Stanko Prejndl (3), Marjan Grah (3), oba Avtoradgona; Jože Fordan (8), Pince; Stanislav Vljaj (13), Panonija; Alojz Gorza (7), Lesna predelava; Dušan Pohovnikar (5), UNZ M. Sobota; Ciril Antolin (6), Marjan Špilak (2), Slava Nežič (1), Stanko Hožjan (2), Štefan Kustec (5), Aleksander Gergar (5), Rudi Črnič (1), vsi Fazan Beltinci; Milan Gjerek (5), Zvezda Beltinci; Anton Režonja (6), Avgust Benčec (5), Milan Forjan (5), vsi KIK Pomurka; Marjan Horvat (3), VVZ Murska Sobota; Jože Kavaš (12), Panonija; Mija Kučan (2), Radenska; Emilija Črnok (22), Čepinci; Aleksander Balažič (16), Križevci; Roman Lenarčič (3), Murska Sobota; Zlatica Cener (1), Dolina; Helena Kranjec (9), Ivan Fartelj (1), Bokračič; Franc Horvat (5), Milan Horvat (11), Ana Horvat (8), Rudolf Kokaš (4), Zlatica Cener (1), vsi iz Doline; Jolanka Fartelj (5), Štefan Norčič (5), Ivan Turk (4), vsi iz Vaneč; Viktor Svetanič (7), Štefan Kuhar (6), Irena Janža (5), Ludvik Škaper (2), Anton Kelenc (1), Franc Vučina (2), vsi iz Zvezde M. Sobota; Janez Jug (2), Gorica; Margita Kerčmar (7), Mufit Bačvič (3), Vili Friškič (3), Slavica Sukič (6), Vlado Rijavec (4), Katica Šinček (8), Anica Kerčmar (7), vsi Mura M. Sobota; Anton Vrečič (37), Jeklotehna; Rudi Drevenšek (2), skupne službe.

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

PRISPEVKI ZA KIRURGIJO

Treppo Viljem, Ključarovci 54/a, Križevci (namesto venca na grob pok. Koroša Kranca iz Ključarovec) — din 1.000,00; Treppo Kristina, Ključarovci 54, Križevci (namesto venca na grob pok. Koroša Franca iz Ključarovec) — din 1.000,00; Potrošnik Murska Sobota Sindikalna org DSSS (namesto venca na grob pok. materi Grlec Marije) — 500,00 din; Osnovna organizacija sindikata hotel Diana Murska Sobota (namesto venca na grob pok. očeta sodelavke Golubič Angele) — din 600,00; OO sindikata TOZD Oblačila »Mura« (namesto venca na prerani Natašin grob hčerke Sluga Anice) — din 800,00; Pomurški tisk — Splošna kadrovska služba Murska Sobota (namesto venca pok. Karas Darku iz Murske Sobote — Magdini ožji sodelavci) — din 800,00; Bojnec Justina Bogojna 140 (namesto venca na grob pok. Safarič Vladimirja) — din 500,00; Sindikat Avtoradgona Gornja Radgona (namesto venca ob smrti očeta Bukošek Antona, Panonska 15) — din 700,00;

Darovalcem se zahvaljujemo! Prispelke nakazuje na račun: 51900-763-30297 TOZD Spoločna bolnišnica Murska Sobota.

OBČINA MURSKA SOBOTA
razpisuje

DRAŽBO

za prodajo najdenih koles z motorjem, moških in ženskih koles ter nekaterih drugih predmetov.

Prodaja bo v soboto, dne 20. junija 1981 s pričetkom ob 9. uri na dvorišču bivšega doma ostarelih v Rakičanu.

Š. SOBOČAN

Občina Lendava
Sekretariat za občno upravo

objavlja prosta dela in naloge

šefa krajevnega urada in tajnika krajevnega skupnosti Turnišče

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da ima
- višjo strokovno izobrazbo upravne, pravne ali druge ustrezne smeri in 3-leta delovnih izkušenj
- da je moralno-politično neoporečen in ima smisel za delo z ljudmi ter organizacijske sposobnosti.

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili pošljite na naslov: Občina Lendava, Trg Ljudske pravice 5, v 15 dneh od dneva objave. O izidu bomo kandidate obvestili v 30 dneh po izbiri.

ZADNJA VEST

UMOR

Delavci UNZ in preiskovalni sodnik so tik pred koncem redakcije našega tednika zbrali informacije, ki pojasnjujejo umor v Lendavskih goricah. 31. maja so se družili Vladislav Kalamar, 28 let, iz Lendave, Partizanska 21, Viljem Gönc, 36 let, Lendava, Kidričeva 9, Jože Herman, 27 let, Dolga vas, in mladoletni Š. K. iz Lendave. Popivali so v gostišču Park, nato so odšli v Termo v Petišovce, nakar so se preselili v gorice v počitniško hišico Kalamarjevih staršev. Gönc in Kalamar sta se tu sprla in zgodilo se je najhujše, kar se lahko: Vladislav Kalamar je pograbil nož in Göncu nekajkrat zabodel. Gönc je uspel pobegniti, vendar ni prišel daleč; ko ga je Kalamar dohitel, mu je prerezal žile na vratu, nakar je Gönc obležal mrtev. Preiskavo nadaljujejo. (Ss)

Kdo je kriv za številne spore?

Ko so pred kratkim na seji izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota obravnavali poročila pravosodnih organov (rednega sodišča, sodišča združenega dela, družbenega pravobranilca samoupravljanja, javnega pravobranilca, sodnika za prekrške), so se v diskusiji spraševali, kam vse to vodi. Število zadev, ki jih obravnavajo v teh organih, se namreč nenehno povečuje, letno najmanj za 10 odstotkov. O tem smo v našem listu že pisali, zato sedaj pogledimo porast na rednem sodišču torej temeljnem sodišču v Murski Soboti. Le-to je lani dobilo

v reševanje kar 32.064 (!) zadev, od katerih jih je bilo **važnejših** 20.026. Enote sodišča v Murski Soboti, Lendavi, Radgoni in Ljutomeru so lani rešile 32.935 zadev, od katerih je bilo važnejših 21.005. S tem pa ni rečeno, da je sodišče stopilo v novo leto brez nerešenih zadev; preneslo jih je 5.671. Skratka: gora rešenih in hribček nerešenih zadev. Kar zadeva ažurnost reševanja zadev moramo zapisati ugotovitev izvršnega sveta: sodišče je na tem področju naredilo že precej, vendar bodo potrebni še temeljitejši napori, zlasti pri reševanju tako imenovanih

„kapitalnih“ zadev, torej težkih primerov, ki so ljudem še posebej na oči, recimo primer kaznivih dejanj delavca Jeklotehne. Seveda pa ima tudi sodišče dovolj konkretnih dokazov, da se temeljito loteva tudi težjih zadev, vendar prizadevanja za čimprejšnjo rešitev ne rode tako hitro rezultata (sodbe), ker je treba pred tem zbrati niz dokazov, zaslišati več prič in izvedencev... Prav pri teh se zatika, saj so si njihova mnenja nemalokrat tako različna, da se človek stežka znajde.

In zadeve v pravosodnih organih — se bodo povečevale v nedogled? Na to vprašanje je težko odgovoriti. Eden izmed razpravljalcev na seji izvršnega sveta je takole „opravičeval“ to naraščanje: „Pluralizem interesov producira čedalje več sporov na sodišču...“ To je sicer res, vendar se postavlja vprašanje: Je res treba vselej na sodišče, ali smo res prišli v take konflikte, da iz njih ne moremo drugače, kot da napišemo prijavo in zahtevamo odločitev na sodišču? Ali se ni moč več pogovoriti po človeško in tako rešiti nastalo trenje, spor, odškodninski zahtev... Zakaj vendar ne ožive razne arbitraže, razsodišča pa poravnalni sveti, pa ne samo v krajevnih skupnostih, ampak tudi v večjih organizacijah združenega dela...

To je le nekaj pobud, ki jih bo treba prej ali slej uresničiti, da bi tako zmanjšali naval na sodišča.

Na povečanje števila zadev pa po svoje vplivajo tudi odvetniki. Pa ne tako, kot ste morda zdaj pomislili, češ da ljudi umetno spodbujajo k tožarjenju, s čimer bi si povečevali honorar, ampak so oni „krivi“ le zaradi tega ker jih je naenkrat kar precej. Tako se ljudem ponuja možnost, da jih najamejo in začno pravljanje. Včasih je to res tožarjenje za oslovsko senco, v večini primerov pa le gre za uveljavljanje pravice, ki je nekomu kršena. Take zadeve pa seveda še kako opravičujejo delo odvetnikov. Na nekaterih območjih, recimo v Ljutomeru in Radgoni, delno tudi v Lendavi, občani vse do nedavna niso imeli kaj prida priložnosti, da se za svoje pravice bore s pomočjo odvetnikov, ker jih skorajda niso imeli, v Mursko Soboto pa je bila pot predolga.

Zdravilišče „Radenska“ n. sol. o., Radenci

OBJAVLJA

po sklepu komisije za delovna razmerja TOZD Tovarna polnilne opreme prosta dela in naloge

1. zahtevna elektro vzdrževalna dela

2 izvrševalca

Pogoj: KV električar s 3-letno prakso

2. manj zahtevna elektro vzdrževalna dela

2 izvrševalca

Pogoj: KV električar z 2-letno prakso

Poskusno delo traja 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 15 dneh po objavi na naslov: Zdravilišče „Radenska“ kadrovska socialna služba Radenci.

Kandidati bodo o rezultatih izbire obveščeni v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

radijski in televizijski spored od 5. do 11. junija

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna (napovedi kulturnih in športnih prireditelj, povabilo, pregled vsebine Vestnika), 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.15 Poročila. 17.20 Družina Smola, madžarska risana serija. 17.45 Čez tri gore: Oktet „Tosama“. 18.15 Obzornik. 18.25 Vidiki socialnega dela: Kaj je socialno delo. 18.55 Ne prezrite. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, dokumentarna serija. 20.55 Propagandna oddaja. 21.00 T. Mann: Buddenbrookovi, nemška nadaljevanka. 22.00 V znamenju (reportaža s športnega tekmovanja ljubljanskega armadnega območja). 22.25 Nočni kino: Casanova, italijanski film.

Oddajniki II. TV mreže: 14.00—18.00 Pariz: tenis (polfinale moški posamezno in ženske dvojice), prenos (slov. kom.) EVR. 18.00 Glasbena medigra. 18.15 Namesto top liste. 18.45 Staroste, zabavna oddaja. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Narodna glasba, 20.30 TV dnevnik. 20.00 Narodna glasba, 20.30 Zagrebška panorama. 20.55 Družina in družba, dokumentarna oddaja. 21.40 Kultura srca (do 23.40).

TV ZAGREB

Prvi program 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Mali svet, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Rijeke, 18.45 Koraki, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, 21.00 Dober večer, 21.50 Dnevnik, 22.05 Kri in meso (serija), 23.35 Pregled sporeda.

Drugi program isto kot Ljubljana II.

TV AVSTRIJA

Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Am, dam, des, 8.30 Ruščina, 9.00 Šolska TV, 9.30 Doživet Rim (film), 11.05 Hans in Lena, 11.20 Klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Am, dam, des, 16.30 Medvedki so prosti, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Pan-optikum, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Ni denarja za mrtveca (TV film), 20.15 Reklame, 20.20 Jolly Jocker, 21.10 Reklame in šport, 21.20 Nočni studio, 22.20 Poročila

TV MADŽARSKA

-14.55 Preizkus moči, TV film. 16.20 5 minut meteorologije, vremenska napoved. 16.35 Sporočilo kamnov, reportaža. 16.50 Pedagoški forum; pregled letnega dela. 17.25 Dokumentarna reportaža, študija Pecs. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Delta, znanstveni magazin. 19.25 Srečanje s staro ljubeznjico, avtorski večer Pala Gabora, 20.05 Randevu. 21.10 Še pol ne drži, kviz. 21.45 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo (Naš nasvet, Sobotna reportaža, Prebrali smo za vas), 17.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.00 Poročila. 8.05 Vrtec na obisku: Mali ribiči. 8.25 Kapitan Kuk, slovaška pravljica. 8.35 Z besedo in sliko — K. Grabeljšek: Maje akcije. 8.55 O deklici, ki ni znala niti krave pomolsti. 9.25 Pisani svet: Kako sem posnel film. 9.55 Po sledih napredka. 10.25 Jezik v javni rabi: Izpeljanke iz skladenskih zvez, ki imajo v prvem delu kazalni zaimek. 11.05 J. Dietl: Bolnišnica na koncu mesta, češka nadaljevanka. 12.00 Poročila (do 12.05). 13.00 Pariz: Tenisfinale (ženske posamezno in moški dvojice) prenos. 17.10 Poročila. 17.15 Barčica, ameriški mladinski film. 18.50 Naš kraj, 19.05 Zlata ptica. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Dnevi slovenske zabavne glasbe, prenos. 21.10 Stanovanjska oprema za jutri. 21.15 Zvezna akcija NNNP — Celje 81. 21.45 Hladnoroki kaznjenc (del. n.), ameriški film. 23.50 TV kašipot.

Oddajniki II. TV mreže: 15.00 Atletika za pokal evropskih prvakov, prenos. 17.25 Nogomet Velež: Zvezničar, prenos (slov kom) v odmoru... 19.30 TV dnevnik. 20.00 Dokumentarna oddaja. 20.45 Poročila. 20.55 Feljton. 21.25 Športna sobota. 21.45 Glasbeni atelje. 22.45 Kronika Sterijevega pozorja (do 23.30).

Prvi program 13.40 Pregled sporeda, 13.45 Poročila, 13.50 TV koledar, 14.00 Oddaja za otroke, 15.00 Pokal evropskih prvakov v atletiki (finale), 17.25 Nogomet: Velež—Zvezničar (prenos), 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Dekle Mado (film), 22.00 EPP, 22.05 Dnevnik, 22.20 V soboto zvečer, 23.50 Pregled sporeda za nedeljo.

TV ZAGREB

Prvi program 9.45 Pregled sporeda, 9.50 Poročila, 10.00 Nihče kot jaz, 11.30 Narodna glasba, 11.58 EPP, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Pregled sporeda, 13.05 Krična točka, 13.35 Rdeči poni (film), 15.15 Nedeljsko popoldne, 17.30 Bratje Marx na dirkah (film), 19.00 Retrospektiva risane filma Zagreb '80, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Tobačna pot (drama), 20.55 EPP, 21.00 Stara planina in okoli nje, 21.30 Dnevnik, 21.50 Športni pregled, 22.35 Pregled sporeda za ponedeljek.

TV AVSTRIJA

Prvi program 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Dva x sedem, 17.25 Dober večer v soboto (Heinz Conrads), 17.50 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport in reklame, 19.15 Astro — Show, 20.45 Reklame, 20.45 Reklame, 20.50 Šport, 21.10 Newport-Jazz-Festival 1970, 21.50 Poročila

TV MADŽARSKA

7.05 Za narodnosti. 7.25 Spored za otroke. 9.00 Stan in Pan, burleska. 10.15 Jean-Christophe, pon. 13.05 Leti, ptiček, češki film. 14.35 Filatelija. 14.50 Festival v Šibeniku. 15.35 Ponovno rojstvo. 16.40 Glasbeni potpuri. 16.55 Pokrajine, mesta, ljudje; Sicilija. 18.00 Nogometna preteklost. 18.30 TV dnevnik. 18.50 Nogomet, Madžarska—Anglija, kvalifikacija za SP. 20.50 TV dnevnik. 21.00 Izgubljeni raj, madžarski film.

RADIO MURSKA SOBOTA

10.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 — telefon 21-232

9.05 Poročila. 9.10 Sezamova ulica, ameriška otroška serija. 10.10 D. Sušić: Tale, nadaljevanka TV Sarajevo. 11.10 TV kašipot. 11.30 Narodna glasba. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Poročila (do 13.05). 13.05 Pariz: tenis, finale, prenos. 15.45 Atletika za pokal evropskih prvakov, prenos. 18.00 Snemalc, ameriški film. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.22 TV nocoj. 19.24 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 B. Drašković-M. Kovač: Tobačna pot, nadaljevanka TV Beograd. 20.55 Propagandna oddaja. 21.00 Dve himni za eno srce, dokumentarna oddaja. 21.30 V znamenju (športno prvenstvo LAO). 21.50 Športni pregled.

Oddajniki II. TV mreže: 9.00 Oddaje za JLA (do 12.00). 15.15 Nedeljsko popoldne. 17.30 Bratje Marx na dirkah, ameriški film. 19.00 Retrospektiva animiranega filma Zagreb 80. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Čas jaza. 21.00 Včeraj, danes, jutri. 21.25 Odrske lujči, ponovitev zabavne glasbene oddaje. 22.15 Kronika Sterijevega pozorja (do 23.00).

TV ZAGREB

Prvi program 9.45 Pregled sporeda, 9.50 Poročila, 10.00 Nihče kot jaz, 11.30 Narodna glasba, 11.58 EPP, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Pregled sporeda, 13.05 Krična točka, 13.35 Rdeči poni (film), 15.15 Nedeljsko popoldne, 17.30 Bratje Marx na dirkah (film), 19.00 Retrospektiva risane filma Zagreb '80, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Tobačna pot (drama), 20.55 EPP, 21.00 Stara planina in okoli nje, 21.30 Dnevnik, 21.50 Športni pregled, 22.35 Pregled sporeda za ponedeljek.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.30 Scaramouche (film), 14.05 Lopovi, in denarne zadeve (film), 15.30 Fjodorove dogodivščine, 15.50 Don in Peter, 15.55 Modri Napoleon (film), 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Religija, 17.25 OFR danes, 17.30 Dokumenti pod zemljo, 18.00 Avstrija v sliki, 18.25 Religija, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport, 19.15 TV film, 21.00 Nekater besede so brez besed, 21.30 Poročila

TV MADŽARSKA

7.50 Spored za otroke. 9.55 Rokomet; Debrécsen-Honvéd. 13.35 Narodna glasba za mladino. 13.55 Priporočamo naše sporede. 14.25 Pojoča flota, ameriški glasbeni film. 16.15 Vprašanje več, kviz. 16.45 Pozdrav od dnevu prosvetnih delavcev. 18.00 Teden; aktualnosti, reportaže. 19.00 Poročila. 19.05 Rocambole, francosko-italijanski pustolovski film. 20.40 Šport. 20.50 Zalaagerzeg; mesto predstavlja D. Keresztury. 21.30 Poročila.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodnozabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.15 Poročila. 17.20 Minigodi v glasbeni deželi. 17.30 Mroži, sovjetski poljudno-znanstveni film. 17.55 Človek in duševna stiska: Poti iz stiske. 18.20 Na rehabilitaciji. 18.35 Obzornik. 18.45 Pop godba: Idoli (za JRT 1). 19.15 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 G. Tanugi: Potovanje na konec pomladi, francoska drama. 21.30 Propagandna oddaja. 21.35 Kulturne diagonale. 22.15 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v Madžarsčini. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Gledališče strička Branc. 18.00 Bajke daljnih ljudstev. 18.15 Narodni park Durmitor. 18.45 Telesport. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Znanost. 20.50 Zagrebška panorama. 21.15 Martin Eden, serijski film. 22.15 Iz sporeda TV... 22.45 Kronika Sterijevega pozorja (do 23.30).

TV ZAGREB

Prvi program 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Pisani svet, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Osijeka, 18.45 SLO, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Skupaj — notranje politična oddaja, 21.00 EPP, 21.05 Tajni dosje (film), 22.40 Dnevnik, 23.00 Pregled sporeda za sredo.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.30 Scaramouche (film), 14.05 Lopovi, in denarne zadeve (film), 15.30 Fjodorove dogodivščine, 15.50 Don in Peter, 15.55 Modri Napoleon (film), 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Religija, 17.25 OFR danes, 17.30 Dokumenti pod zemljo, 18.00 Avstrija v sliki, 18.25 Religija, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport, 19.15 TV film, 21.00 Nekater besede so brez besed, 21.30 Poročila

TV MADŽARSKA

Drugi program 13.15 OFR danes, 13.20 Koncertna ura, 14.45 Športno popoldne, 16.15 Zapijmo skupaj, 16.45 Mathieu, Gaston, Peluche (film), 18.30 Čas v sliki, 18.50 Religija, 19.15 Umor v orient-Ekspresu (film), 21.20 Šport, 21.35 Grof Thun prosi... (film), 22.35 Milo (film), 23.00 Poročila

TV MADŽARSKA

Ni sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Pota mladih (Problematika mladih delavcev, Radijski disko klub), 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.15 Poročila. 17.20 Kapitan Kuk, slovaška pravljica. 17.30 Gorsk folklor: Norveška. 18.00 Ko utihne šolski zvonec, otroška oddaja TV Zagreb. 18.30 Obzornik. 18.40 Mostovi-Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost. 18.55 Knjiga. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Skupno, oddaja TV Skopje in drugih jugoslovanskih studiev. 21.00 Propagandna oddaja. 21.05 W. Hohnensee: Bojni tovariš Hans Beimler, vzhodnonemška nadaljevanka. 22.25 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v Madžarsčini. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Kaj je novega pod streho. 18.15 Splošna ljudska obramba. 18.45 Amaterski studio. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Reportaža o pulju. 20.05 Pulj: Igre brez meja. 21.30 Izbor v sredo. 22.45 TV dnevnik (do 23.00).

TV ZAGREB

Prvi program 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Kaj je novega pod streho?, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Siska, 18.45 Amaterji, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Pula: Igre brez meja (prenos), 21.25 EPP, 21.30 Izbor v sredo, 22.45 Dnevnik, 23.00 Pregled sporeda za četrtek.

TV AVSTRIJA

Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Am, dam, des, 8.30 Angleščina, 9.00 Kaj lahko postanem, 9.30 Mathieu, Gaston, Peluche (film), 11.15 Columbia, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Am, dam, des, 16.25 Oddaja z mislo, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Dekle iz Avignona, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Mairret (TV film), 20.45 Poročila

Drugi program 16.55 ORF danes, 17.00 Popotovanje po Avstriji, 18.00 Včerajšnji vestern, 18.25 Kdo me hoče?, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Kavarna Central, 20.00 Brez Fantazije ni resničnosti, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Izven sezone (film), 22.50 Poročila

TV MADŽARSKA

16.10 Listi zgodovine; smer Dardanele! 16.05 TV borza. 16.15 Na stehi države; Matra—Bükk. 17.00 Podaj mi roko; iz sporeda ansambla Illes iz leta 1972. 17.30 Ponovno slišim, spored studia Szeged. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Trnje in blato. 6. del nadaljevanka. 20.00 Študio '81, kulturni tehnik televizije. 21.00 Udarec mafiji, dokumentarni film. 22.00 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z..., 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.35 Poročila. 17.40 Zbis — K. Grabeljšek: Maje akcije. 17.50 Pionirji modernega kiparstva, angleška kulturno-dokumentarna serija. 18.15 Okrogli svet. 18.25 Okrogli svet. 18.25 Obzornik. 18.40 Republiška revija MPZ Zagorje, 5. del. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Film tedna: Zbiralci perja, jugoslovanski film. 21.20 Propagandna oddaja. 21.25 Miniature: Temna vrata (Lili novy). 21.50 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v Madžarsčini. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Kaj je novega pod streho. 18.15 Splošna ljudska obramba. 18.45 Amaterski studio. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Reportaža o pulju. 20.05 Pulj: Igre brez meja. 21.30 Izbor v sredo. 22.45 TV dnevnik (do 23.00).

TV ZAGREB

Prvi program 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Kaj je novega pod streho?, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Siska, 18.45 Amaterji, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Pula: Igre brez meja (prenos), 21.25 EPP, 21.30 Izbor v sredo, 22.45 Dnevnik, 23.00 Pregled sporeda za četrtek.

TV AVSTRIJA

Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Am, dam, des, 8.30 Ruščina, 9.00 Šolska TV, 9.35 Veseli svet živali, 11.05 Veselje z zabavo, 11.15 Prizma, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Bilo je nekoč..., 16.30 Wickie in siliki, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 Popi, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Mairret (TV film), 20.45 Poročila

Drugi program 16.55 ORF danes, 17.00 Dežela in ljudje, 17.30 Popotovanje po Avstriji, 18.00 Včerajšnji vestern, 18.25 Kdo me hoče?, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Kavarna Central, 20.00 Brez Fantazije ni resničnosti, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Izven sezone (film), 22.50 Poročila

TV MADŽARSKA

8.55 Filmi za otroke. 8.25 TV reprize: Trnje in blato, Glasbeni film, Kviz. 14.13 Šolska TV. 14.30 Lestvica na vulkanu, alžirski film. 16.15 Svet jezika. 17.00 Na tehnicni, reportaža. 17.30 Bartok: Narodne. 17.40 Šteta. 10 minut mladosti. 18.05 Risanka. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Risanka. 19.10 Flour Lafontaine, nemški film. 20.35 Skrivnosti naše bodočnosti. 21.35 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Kultura in mi — mi in kultura, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.25 Poročila. 17.30 Čas za pravljice, otroška oddaja TV Zagreb. 18.00 Mozaik kratkega filma: Krog brez korakov, jugoslovanska filma. 18.30 Obzornik. 18.40 Na sedmi stezi. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.22 TV nocoj. 19.24 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Studio 2. 21.30 Propagandna oddaja. 21.35 Naši baletni umetniki: Metod Jeras. 22.15 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v Madžarsčini. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Družba rdečelase Zore. 17.15 Znanost. 18.45 Ugrabitve, angleška serija. 19.30 TV dnevnik. 20.00 3-2-1... gremo; Legenda o planini Tijan-Sun, kitajski film. 23.00 Poročila (do 23.05).

TV ZAGREB

Prvi program 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Družina rdečelase Zore, 18.15 TV koledar, 17.25 Kronika skupnosti občin Splitski, 18.45 Ugrabitve, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Zimbabve, 20.45 EPP, 20.50 Močnejši spol, 21.50 Dnevnik, 22.05 Koncert Monique Hass, 22.50 Pregled sporeda za petek.

TV AVSTRIJA

Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Am, dam, des, 8.30 Dežela in ljudje, 9.00 Šolska TV, 9.30 Lopovi in denarne zadeve (film), 10.55 Hans in Lena, 11.15 Waltonovi, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Am, dam, des, 16.30 Marco, 16.55 Spanček Zaspancek, 17.00 TV kuhinja, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Mairret (TV film), 20.45 Poročila

Drugi program 16.55 ORF danes, 17.00 Brez nagobčnika, 18.00 Včerajšnji vestern, 18.25 Kdo me hoče?, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Velika prilžnost, 20.45 Reklame, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Klub 2 in poročila

TV MADŽARSKA

13.50 Šolska TV. 15.15 Prometna varnost; kako vozimo na avtostradi. 15.25 Velike reke v luči zgodovine; Volga. 16.20 TV borza. 16.30 Vojaški pozdrav, spored Horizontov. 16.55 Telesport. 17.20 Poldrug milijonov korakov na Madžarskem, po poteh Plave ture v Cserhatu. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Risanka. 19.10 Pravni primeri. 19.50 Flour Lafontaine, nemški film. 21.30 Svatba v Suzi, drama. 22.00 TV dnevnik.

NERESNIČNE GOVORICE

V zadnjih dneh se na območju Pomurja, zlasti pa v lendavski in mursko-soboški občini veliko šušlja; nekateri občani vedo povedati o domnevnem umoru ob meji, drugi govore o sežigu večje vsote denarja, ki da ga je nek oče prinesel iz tujine, skuril pa njegov otrok... Še bi lahko zapisali primere. Pa jih ne bomo iz preprostega razloga, ker gre za neresnične vesti. Kaže, da je te »novice« nekdo raztrosil z

določenim namenom, seveda z željo, da bi ljudi vznemirjal. Hudo napak delamo občani, ko takim vestem prisluhnemo, jih pripovedujemo dalje. Koristi s tem seveda ne delamo! Nasprotno: s tem, ko prenašamo take lažne vesti, storimo prekršek. Torej: vse to, kar naj bi se zgodilo v lendavskem kotu, se ni zgodilo. Če bise, bi o tem sredstva javnega obveščanja poročala.

(šs)

V prihodnjih dneh se bo pri vas oglašil pismonoša s položnico za plačilo naročnine za Vestnik. Le tisti, ki bodo pravočasno poravnali naročnino, se bodo jeseni lahko udeležili velikega Vestnikovega izleta

- je blizu meje
- ima veliko strokovnih trgovin
- vele mestna izbira
- ugodne cene
- velik parkirni prostor.

V mesecu juniju so trgovine odprte v nedeljo, 14. junija od 7.-11. ure dopoldan.

Lesnina TOZD
MIZARSTVO Ljutomer

objavlja na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge

referenta za reklamacije

za določen čas

Poleg splošnih pogojev določenih z zakonom morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja šola ekonomske, lesne ali organizacijske smeri in 3 leta delovnih izkušenj ali
- srednja šola ekonomske ali lesne smeri in 5 let delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili je potrebno poslati v 15 dneh po objavi na naslov: Lesnina TOZD MIZARSTVO Ljutomer - komisija za delovna razmerja: Sklep o izbiri kandidata bomo posredovali v 15 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Odbor za medsebojna razmerja v združenem delu OŠ Fokovci

RAZPISUJE

naslednja prosta delovna opravila in naloge na podružnični dvojezični osnovni šoli v Prosenjakovcih:

a) tajnika - računovodjo šole

Pogoj: končana srednja ekonomska šola in 1 leto delovnih izkušenj v računovodskih poslih. Pogovorno obvladaje slov. in madž. jezika. Začetek dela: 1. 8. 1981.

b) hišnik - kurjač

Pogoj: končana vajeniška šola lesarske ali vodoinstalatrske smeri ter opravljen tečaj za kurjača centralne kurjave. Začetek dela: 1. 8. 1981.

c) 2 čistilki

Začetek dela: 15. 8. 1981.

Vsa delovna opravila in naloge so razpisana za nedoločen čas. Prednost imajo kandidati (tudi pod b in c), ki obvladajo slov. in madž. jezik ter bivajo v kraju službovanja.

Prijave poslati: Osnovna šola Fokovci, odbor za medsebojna razmerja, v 15 dneh po objavi razpisa.

Delovna organizacija AVTORADGONA, n. sol. o., Gornja Radgona, TOZD Avtotrgovina - servisi,

objavlja

prosta dela in naloge:

- več KV avtomehanicov

Pogoji: končana poklicna šola za avtomehnika in 1 leto ustreznih delovnih izkušenj.

Za objavljena dela in naloge se združuje delo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom;

- administratorja II

Pogoji: srednja upravno-administrativna ali poklicna administrativna šola in 1 leto ustreznih delovnih izkušenj.

Za objavljena dela in naloge se združuje delo za določen čas, nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta.

Kandidate vabimo, naj pošljejo pismene prijave z opisom dosedanjega dela in z dokazili o strokovnosti kadrovske službi delovne organizacije v 15 dneh od dneva objave. Prijavljene kandidate bomo obvestili o opravljeni izbiri v 30 dneh od poteka roka za sprejem prijav.

ZLATA PLAKETA ZA „VESNO“ LJUTOMER

Majhni so postali veliki in sodobni

ABC Pomurka, Trgovsko podjetje „VESNA“ Ljutomer, je zgradilo številne trgovske lokale v občini, ki so v ponos podjetju in krajem, kjer stojijo. Občani so zadovoljni, saj lahko dobijo vse doma in si s tem prihranijo čas ter denar. „VESNO“ sestavlja 245-članski kolektiv s 53 učenci. Imajo 23 poslovalnic s 35 oddelki. Leta 1962 so imeli 50 tisoč dinarjev poslovnega sklada, koncem lanskega leta pa je bilo v tem skladu 83 milijonov dinarjev.

PRIZANJA ZA DOSEŽKE NA PODROČJU MODERNIZACIJE TRGOVINE

V petek, 15. maja, je prejel Trgovsko podjetje „VESNA“ Ljutomer zlato plaketo in posebno priznanje za dosežene uspehe na področju modernizacije trgovine. Direktor podjetja tovariš Anton Jurša pa je prejel srebrno plaketo in posebno priznanje za iste dosežke. Priznanja je podelilo Splošno združenje trgovine Slovenije v Ljubljani.

Enaka zlata priznanja, ki so jih podelili v Cankarjevem domu v Ljubljani, je prejelo šest trgovskih delovnih organizacij iz SR Slovenije, kar je posebnega pomena za ljutomersko „VESNO“, ki sicer sodi med najmanjša nagrajena podjetja.

Ob tej priložnosti smo se pogovarjali z direktorjem „VESNE“, tovarišem Antonom Juršo, o razvoju podjetja v zadnjih dvajsetih letih.

GRADNJA NOVIH TRGOVSKIH OBJEKTOV

Tovariš Jurša nam je povedal: „Po združitvi manjših tr-

govskih podjetij leta 1962 se je pričelo prvo osemletno obdobje modernizacije. Takrat smo le obnavljali zastarele trgovske lokale. Razvoj blagovnega prometa v občini Ljutomer in razvoj samopostrežnih trgovin v Sloveniji in Jugoslaviji, nas je silil k razmišljanju, kako naprej? Obnova malih lokalov ni dala možnosti za specializacijo trgovine, niti večjih možnosti za pestrejšo ponudbo blaga. Zaradi tega smo razmišljali o načrtnem razvoju delovne organizacije. V začetku leta 1969 smo pričeli postopno in načrtno graditi nove in zahtevnejše trgovske objekte. Pri tem smo upoštevali razvoj sodobne tehnike trgovanja (samopostrežba, samoizbira...) in smo izbrali loka-

cijske tam, kjer so bile najnujnejše potrebe. Tako je prišlo do novogradnje v Križevcih pri Ljutomeru. Tukaj je nastal sodobni trgovski objekt s tremi oddelki in z bruto površino 580 kv. metrov.

V letih 1970 do 1971 smo zgradili blagovnico v Ljutomeru s sedem oddelki in z bruto površino 2.600 kv. metrov. Po kratkem predahu smo leta 1975 odprli Trgovsko hišo Narcisa Veržej. Ima tri oddelke in 800 kv. metrov površine. Tri leta pozneje, leta 1978, smo odprli sodoben objekt na Cvenu, z površino 480 kv. metrov. Komaj leto pozneje smo odprli novo samopostrežno trgovino Lotmeržanka v Ljutomeru z bruto površino 420 kv. metrov.

Letos gradimo šesti novi objekt v Bučkovcih pri Ljutomeru. Imel bo 840 kv. metrov bruto površine. Zasnove vseh teh objektov so upoštevale samopostrežni način ponudbe in prodaje blaga, kar omogoča številnim prebivalcem večjo izbiro in ponudbo raznovrstnega blaga. To pa je prihranek na času in denarju, saj lahko vaščani v svojem trgovskem objektu, primerne velikosti, zadovoljijo vse potrebe, ki jih imajo potrošniki.

Zadnjih 12 let smo vlagali pretežno v novogradnje s samim enim ciljem: V CELOTNI OBČINI ČIMBOLJ IZBOLJŠATI PRESKRBO PREBIVALSTVA.

LEPI NAČRTI ZA PRIHODNJE
V sedanjem srednjeročnem obdobju nameravamo zgra-

dit nakupovalno središče Dom v Ljutomeru. To bo okoli 5 tisoč kv. metrov pokritih prodajnih površin. Pod eno streho bo salon pohištva, tehnično blago, vse za dom, samopostrežba in skladišče rezerv. Na odprtih površinah pa bo prodaja gradbenega materiala in kuriva.

Predvidevamo tudi razširitev blagovnice v Ljutomeru za okoli 500 kv. metrov, kar bo v mnogočem izboljšalo doseženo ponudbo potrošnega blaga.

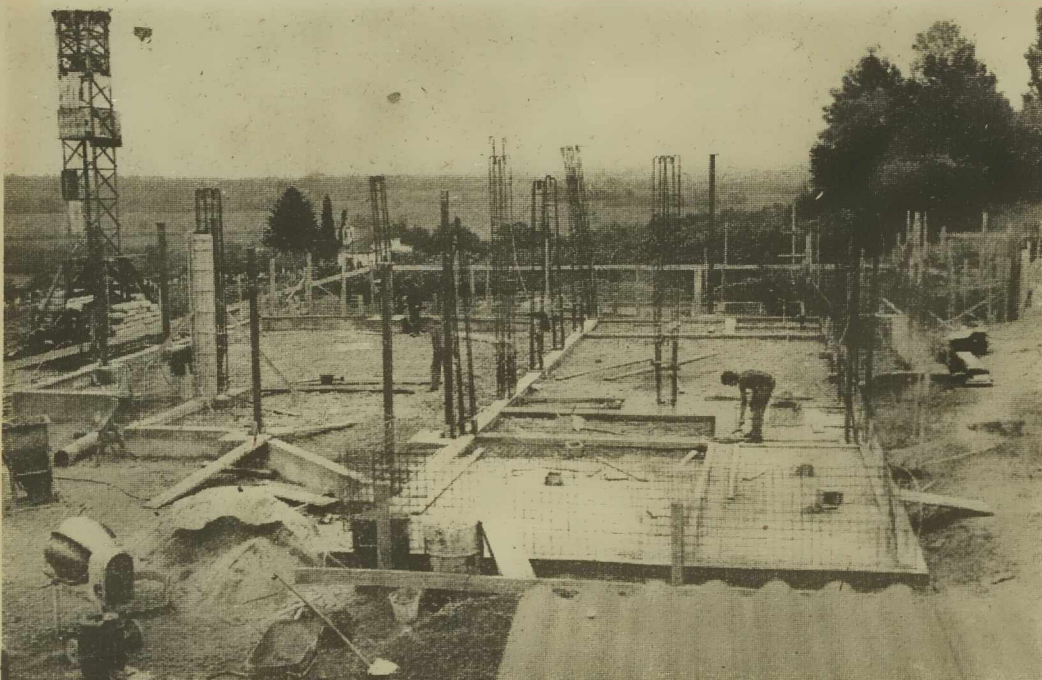
V naslednjem petletnem

obdobju bo potrebno modernizirati trgovske poslovalnice na Razkrižju, Stročji vasi ter v novih naseljih mesta Ljutomera.

In kaj lahko zapišemo še ob koncu tega sestavka? „Vesnina“ prizadevanja so pripomogla, da se je mnogokje polepšala podoba vasi. Saj so novi trgovski lokali v lepih poslopih, ki se ujemajo z naselji in pokrajino. Pri „Vesni“ skrbe tudi za lastni kader, za njihov standard in izobraževanje. Trenutno štipendirajo dva na vi-

soki ekonomsko komercialni šoli v Mariboru, tri na ekonomski srednji šoli v Murski Soboti in 53 učencev v trgovini. Precej sredstev namenijo zasebni stanovanjski gradnji in za nakup družbenih stanovanj.

Delavne so tudi družbenopolitične organizacije „VESNE“. Tako je nedavno prejela osnovna sindikalna organizacija srebrno plaketo in znak sindikata Slovenije za prizadevanja vseh delavcev v podjetju s področja delovnega sindikata.

V Bučkovcih gradi ljutomerska „Vesna“ novo sodobno poslovalnico.

tedenski koledar

PETEK, 5. junij — Valerija SOBOTA, 6. junij — Zdenka NEDELJA, 7. junij — Robert PONEDELJEK, 8. junij — Medard TOREK, 9. junij — Primož SREDA, 10. junij — Marjeta CETRTEK, 11. junij — Srečko

kino

»PARK« MURSKA SOBOTA 5. junija ob 18. in 20. uri ter 7. junija ob 16., 18. in 20. uri hongkongski barvni kinemaskopski film: »PEKINŠKI VELIKAN«; 8. in 9. junija ob 18. in 20. uri ameriški barvni kinemaskopski film: »VRATOLOMNI SUPERKASKADER«; 10. in 11. junija ob 18. in 20. uri angleški barvni televizijski film: »QUADROPHENIA«.

LJUTOMER 10. in 6. junija ob 20. uri ameriški film: »DEKLE V MODREM«; **ČRENŠOVCI** 5., 6. in 7. junija ob 20. uri francoski barvni film: »SUMLJIVA LJUBEZEN«.

prodam

BOJLER „TIKI“, 80 l, še z garancijo in kombinirano omaro, zaradi selitve, ugodno prodam. Smodiš, Naselje ljudske pravice 47, M. Sobota. M—1827
TELEVIZOR črno-beli, nov, prodam. Gorica 68. M—1810
KOŠNJO SENA in otave (1 ha), prodam. Puconci 40 — gostilna. M—1811
ŠKODO 110 L, letnik 1972, prodam. Sodišinci 19. M—1813
RENAULT 4, starejši letnik — po delih prodam. Poznanovci 16. M—1815
AUDI 100 LS, letnik 1970, obnavljan in odlično ohranjen, ugodno prodam. Naslov na upravi lista. M—1817
TAM 2000, registriran, z dolgim kasonom in traktor steyr 18 KM s koso, prodam. Ernest Horvat, Sebeborci 56, p. Martjanci. M—1818
TELEVIZOR ISKRA GALEB, črno-beli, prenosni, prodam. Trstenjakova 10, Murska Sobota. M—1819
ZASTAVO 101 KOMFORT, letnik 1980 in golf JGL 1300 — nov, neregistriran, prodam. Karba, Naselje Borisa Kraigherja 27, M. Sobota — pri osnovni šoli III. M—1821
FIAT 125 (italijanski) — po delih prodam. Kupšinci 47. M—1822
OSEBNI AVTOMOBIL ZASTAVA 101 SUPER, letnik 1980, naprodaj za 10.000,00 din. Žižki 13. M—1823
KOSILNICO za traktor IMT 533, prodam. Lemerje 29, p. Puconci. M—1824
GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, pomivalno korito, kuhinjsko mizo in nadstropno posteljo, prodam. Žitna 27, telefon 22-364. M—1826
ZETVENO NAPRAVO ZA BCS, v dobrem stanju, prodam. Jakob Zmazek, Precetinci 9, p. Bučkovi. Vi—195
MLADO KRAVO s telotom prodam. Jože Horvat, Brezovica 9, p. Turnišče. M—1829
KOSO za traktor fiat 402, prodam. Jože Prša, Mala Polana 87. M—1830
NOVI ŠOTOR za štiri osebe, prodam. M. Kuzmiča 35, M. Sobota. M—1831
STRUŽNICO premer 50 (revolver-sko), prodam. Jakob Vidovič, Rakičan 137. M—1832
ZLATO ZA ZOBE (10 g), prodam. Naslov na upravi lista. M—1833
PRIKOLICO za živino in motorno žago, prodam. Pordašinci 18. M—1835

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zunc, Gónter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celotetna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 8 dinarjev. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Dragi **JASNI NOVAK** iz Dan-kovec iskreno čestitajo za uspešno opravljeni šoferski izpit, prijetne in varne vožnje ter izpolnitev življenjskih ciljev — bratranec Darko in Miran, botra, boter, stara mama in stari oče iz Moščanev.

Dragemu sinu, bratu in stričku **MILANU GJERGJEKU** iz Vadarac, ki služi vojaški rok v Pivki, želijo za 19. rojstni dan vse najboljše za željo, da bi se kmalu vrnil domov — mama, oče, brata Štefan, Stanko z ženo Marijo, mala Lidija pa pošilja stričku poljubčke.

AUDI 80 L, letnik 1974, prodam. Vprašati v župnišču, Titova 9/I, Murska Sobota. M—1836
STREŠNO OPEKO in kotel za žganjekuho prodam. Lipovci 119. M—1838
OBRAČALNIK ZA KOSILNICO

prodam. Videnšek, Hrastje Mota 59, p. Radenci. M—1840
MALE PUJSKE prodam. Krajna 20. M—1841
KVALITETNO SEMENSKO PROSO (rumeno), prodam. Noršinci 46. M—1842

S cvetjem ti grob krasimo, v trajno ljubezen in spomin, cvetje s solzami svežimo, a v srcu je polno bolečin.

V SPOMIN

27. maja je minilo boleče leto žalovanja, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

Franc Vlaj

iz Bodonec

Odsel si tiho, brez slovesa, za teboj je nastala praznina. Boleča je resnica, da te ni in te nikoli več ne bo, toda tvoj lik ostane v naših srcih do konca dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate in ste ga ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

Po dolgi boleznini nas je v 52. letu starosti za vedno zapustil naš dragi, dober in skrbni mož, ata, brat in stric

Martin Kocet

iz Melincev 184/A

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in dobrih sosedom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani ter vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala dr. Zadravcu za dolgoletno zdravljenje in celotnemu zdravniškemu osebu internega oddelka bolnišnice v Rakičanu. Zahvala tudi duhovniku za poslovlilne besede in pogrebni obred, za žalostinke, kolektivu in sodelavcem OZD Mura ter kolektivom TOZD Beltinka Beltinci, Mlekopromet Ljutomer in TOZD Restavracija Park Kranj.

Vsem še enkrat — najlepša zahvala!

Melinci, 26. maj 1981

Žalujoči: žena Katarina, sinovi Jožef z družino, Milan, Antón in Martin ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Mirno, tiho in brez slovesa nas je v 76. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in sestra

Terezija Maučec

iz Bogojine

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. župniku in g. Puhanu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Zahvaljujemo se tudi kolektivom DES TOZD Elektro M. Sobota, OZD Mura TOZD Ženski plašči, Separacija Ivanci, dr. Berdenovima in predstavniku KS za poslovlilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Bogojina 16. maja 1981

Žalujoči: sinova Ludvik in Izidor, sestra Ana in brat Štefan z družinami ter ostalo sorodstvo

HIŠO z gospodarskim poslojem in 1,35 ha zemlje vseh kultur, prodam. Naslov v upravi lista. M—1843

SUHE HRASTOVE DESKE (2,5 col), prodam. Novak, Panonska 55, Beltinci. M—1844

FIAT 750, prodam. Gider, Tišina 5. M—1845

SEDEŽNO GARNITURO — dobro ohranjeno, prodam. Ciril Vrabl, Alija Kardoša 4/VII—21. M—1846

KORUZO — večjo količino, prodam. Bratonci 183. M—1847

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO za seno, ugodno prodam. Skakovci 70. M—1864

SENO in otavo prodam. Tišina 21. M—1866

AVTO KARAVAN s prikolico ali brez, letnik 1975, prodam. Maks Golob, Trg osvoboditve 14, Lenart. M—1867

RENAULT 16 TS, letnik 1970, prodam. Oglad po 15. uri. Ivan Rengeo, Naselje prekmurske brigade 24, M. Sobota. M—1868

LESNO OBDELOVALNI STROJ HOBBY s priključki in univerzalni varilni aparat „vareks“ — novo, prodam. Alojz Avguštin, Kidričeva 7, Lendava, telefon od 6. do 14. ure: 75-350. Le-193

ZETVENO NAPRAVO PRODAM. Jozsef Gal, Genterovci 83. Le-187

KRAVO, staro 5 let, kontrola A, brejo 8 mesecev, prodam. Sep, Moravci 135, p. Fokovci. M—1880

FORD TAUNUS 12 M — tudi po delih, prodam. Sodišinci 42. M—1881

MALE PUJSKE prodam. Vaneča 62. M—1882

ŠKODO 110 L, letnik 1973, prevoznih 62.000 km, prodam. Jože Sep, G. Moravci 135, p. Fokovci. M—1882

ZASTAVO 101 de lux, dobro ohranjeno in motorno žago prodam. Banovci 1 — pri železniški postaji. M—1883

TRAVO prodam. Vera Rehn, Kupšinci 46. M—1885

MALE PUJSKE prodam. Ivanjševci 9, p. Prosenjakovci. M—1886

POGONSKE JERMENE (usnjene, plastične, gumijaste, režem po mehur, lepim), prodam. Naslov v upravi lista. M—1869

BREJO KRAVO ali kravo s telotom in teličko (200 kg), prodam. Brezovci 40. M—1870

ZEMLIŠČE (13 arov) v Zgornjih Moravcih, primerno za vinograd in vikend, prodam. Dragica Gomboc, Vrtina 8, M. Sobota. M—1871

TRI KRAVE prodam. Krog 165. M—1872

KRAVO, brejo 9 mesecev, staro 7 let, prodam. Veščica 11, p. Murska Sobota. M—1873

POHIŠTVO SPALNICE in različne kose pohištva, dobro ohranjeno, prodam. Telefon 77-608 od 7. do 14. ure ali ogled pri dr. Čavku, Grad 172 a/I. M—1874

OPEL REKORD POCENI PRODAM. Dr. Sonnenschein, Murska Sobota. M—1876

ZASTAVO 101 comfort, letnik 1980, karambolirano, prodam. Čepinci 114, telefon 22-565. M—1877

VAREKS 135/145 — nov, prodam. Recek, Stara 1, Murska Sobota. M—1878

AVTO RENAULT 4, letnik 1977, prodam. Martjanci 76/a. M—1879

ZEMLIŠČE (12 arov) za gradbeno parcelo, primerno za vikend ali hišo, 12 km od Ljutomera, 1 km od termalnih toplic, prodam. Naslov v upravi lista. M—OP

GS 1220 PRODAM. Ogled od 16. do 18. ure. Naslov na upravi lista. Le-194

ZASTAVO 750, letnik 1974, prodam. Lipovci 1. M—1887

OPEL RECORD C 1700, letnik 1970, kabino za IMT 558 in motokultivator Honda F-400 — nov, prodam. Kūronja, Neradnovci 9. M—1888

R-12, prevoženih 33.000 km, po ugodni ceni prodam. Gančani 110. M—1890

MALE PUJSKE prodam. Ivan Hoheger, Tišina 41. M—1891

DVE OTROŠKI POSTELJICI PRODAM. Hunjadi, Lendavska 4/V-20, M. Sobota. M—1848

ČEBELJE PANJE AŽ, 10-satne, prodam. Vidonci 67. M—1849

TRAKTOR STEYR 26 KS, generalno popravljeno, registriran, prodam. Raduha, Žižki 89. M—1850

KOSO ZA TRAKTOR ZETOR in obračalniki maraton za kosilnico BCS, prodam. Cankova 45/B. M—1853

SPACEK, letnik 1976, registriran do januarja 1982, v odličnem stanju, prodam. Kličite po telefonu 22-210, interna 217, popoldne 23-344. M—1854

KOŠNJO TRAVE s 40 arskega travnika, ugodno prodam. Jože Žilavec, Bakovci 167. M—1855

TRAVO s travnika prodam. Naslov v upravi lista. M—1856

BREJO KRAVO prodam. Krog 179. M—1858

MALE PUJSKE prodam. Gradšče 32, p. Tišina. M—1860

KRAVO, staro 11 let ali teličko, brejo 5 mesecev, prodam. Franc Lucu, Šulinci 77, p. Petrovci. M—1861

SVINJO (170 kg) in semensko proso, prodam. Bokračiči 29. M—1862

AUSTIN 1300, dobro ohranjen, ugodno prodam. Martin Habjančič, Stara cesta 28, p. Ljutomer ali Tehnostroj TOZD Proizvodnja. Vi—199

ORGLE GEM CHALLENGER, dobro ohranjene, prodam ali menjam za ojačevalec z zvočnikom. Vprašati: Olga Gomboc, restavracija Vikend, Radenci. M—1776

TRAVO (43 arov) PRODAM. Magdič, Muzge 1, M. Sobota. M—1863

Kosilnico ROTAKS, avstrijske proizvodnje, primerno za košnjo po hribovitem terenu, prodam. Veščica 5, 69240 Ljutomer. VI 200

BARVNI TELEVIZOR GORENJE 950 prodam. Štefan Banko, Cankarjeva 11, Murska Sobota. M—1895

kupim

MOTORNO KOLO PRIMA NSU — lahko tudi po delih, kupim. Naslov v upravi lista. M—1820

GRADBENI LES kupim ali zamenjam za male pujske. Naslov v upravi lista. M—1839

MLATILNICO MAVAG, SLAVIA ALI POLJSKO na gumijastih kolesih, širina bobna 80-100 cm, kupim. Martin Gjuran, 42314 Selnica 10, Medžimrje. Le—192

NOVEJŠO HIŠO v Murski Soboti ali Radencih, kupim. Naslov na upravi lista. M—1892

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 61. letu starosti, mnogo prežgodaj, za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Jožef Rogan

iz Nuskove

Neusmiljena usoda teje iztrgala iz našega doma. Za teboj je ostala praznina, ki je ni mogoče nadomestiti. Manjka nam tvoja topla beseda in nasvet, ostala nam je le bolečina.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam pismeno ali ustno izrekli sožalje. Zahvaljujemo se kolektivu IMP Panonija za darovane vence ter predstavniku GD Nusкова za poslovlilne besede. Najlepša zahvala tudi g. župniku za opravljeni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Nuskova, 19. maja 1981
Žalujoči: žena Marija, sin Jože z ženo Verico, vnukinja Jana, sestra in brata z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani izgubi dragega sina, brata, nečaka in strica

Mišeka Karasa-Darka

avtoelektrikarja iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, njegovim prijateljem, posebno Branku in Bojanu, znancem in vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih žalosti kakorkoli pomagali, z nami sočustvovali, nam pismeno ali ustno izrekli sožalje, darovali toliko lepih vencev in cvetja ter ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni celotnemu kolektivu Pomurskega tiska za darovane vence, tov. Tonetu Ružiču za poslovlilne besede, g. župniku za lep pogrebni obred, cerkvenim pevcem za lepo petje in dr. Francu Boharju za pomoč v času njegove boleznini. Hvala tudi zdravniškemu osebu Zdravstvenega doma M. Sobota in kolektivu Agromerur za darovane vence in izrečeno sožalje.

Vsem Mišekovim prijateljem nogometnega kluba Park, ki ste ga imeli tako radi in ga spoštovali, prisrčna hvala!

M. Sobota

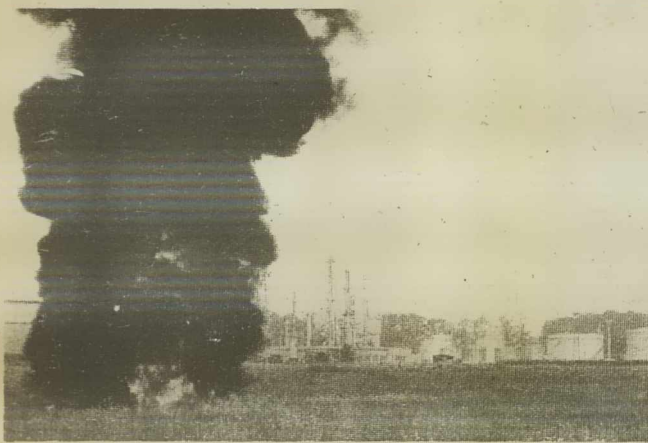
VSI NJEGOVI

AKCIJA NNNP V LENDAVSKI OBČINI KONČANA

Sovražniku ni uspelo uničiti industrije

Na kratko bom poskušal podati kroniko dogodkov minule sobote, ko je bila v lendavski občini sklepna akcija Nič nas ne sme presenetiti: ob 4. uri se je sestel občinski komite za SLO in DS, na podlagi podatkov ocenil položaj v občini in aktiviral vse komiteje za SLO in DS v desetih krajevnih skupnostih in dvajsetih organizacijah združenega dela. Komiteji so nemudoma ugotovili, da preti nevarnost zračnega napada, torej bombardiranje, in ukrepali. Takoj so začeli formirati vse strukture splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, bolje rečeno vse ekipe, ki delujejo znotraj obrambnega sistema. Narodna zaščita je že v zgodnjih jutranjih urah zavarovala vse pomembnejše objekte in začela nadzorovati tudi gibanje prebivalstva in prometa. V krajevnih skupnostih so aktivisti začeli razmnoževati propagandni material, ki so ga raznašali mladinci, pozival pa je vse prebivalce v boj proti sovražniku. Povedati je potrebno, da je bila ta faza vaje izredno uspešna, saj so se ekipe povsod pravočasno formirale.

Znak siren je natanko ob 7. uri naznanil začetek letalskih napadov na lendavsko občino. Sovražniku je šlo za to, da bi najprej uničil vso industrijo, zlasti petrokemični kompleks in industrijsko cono ter tovarno Planika v Turnišču, nato pa vse pomembnejše komunikacije. Nekaj minut po letalskem napadu in bombardiranju

je akcija pravzaprav stekla kot pravi urni mehanizem. Stevilne enote, določene vsaka za svoje področje so prišle na prizorišče. Posebej dobro je bilo koordinirano delo v INA-Nafti Lendava, kjer so gasilske enote v kratkem času pogasile ogromne požare in pri tem uporabljale najsoodobnejšo opremo in sredstva za gašenje. Uspešne so bile tudi tehnično-reševalne ekipe v Gorenju Varstroj, Elmi in Planiki, kjer velja še posebej poudariti tesno povezavo med tovarno in krajevno skupnostjo. Takšna povezava je bila vzpostavljena tudi v krajevni skupnosti Lendava med Viatorjem in KS. Hitro gašenje požarov ter nastop tehnično-reševalnih ekip in ekip prve pomoči je onemogočilo namero sovražnika, da bi uničil industrijo, saj je ta kaj kmalu začela spet z nemotenim delom, seveda v težjih pogojih. Potrebno je omeniti še, da so prebivalci skušali preprečiti sovražnikove namere na vsakem koraku, preusmerili so kašipote, oblepili zidove in plotove s parolami, ponekod so v krajevnih skupnostih začeli izdajati svoja glasila, ki so prihajala iz ilegalnih tiskarn. Skratka, družbenopolitična aktivnost, ki jo je povsod koordinirala socialistična zveza, je bila primerna.

In na koncu še nekaj misli ob letošnji akciji NNNP. Takoj je potrebno povedati, da je bila izredno dobro zastavljena in uspešnejša kot prejšnje leto, pokazalo se je, da je bilo izobraževanje in usposabljanje koristno, vendar pa ostane vprašanje, ali ni prav ta pripravljali ciklus predolg. Traja namreč eno leto in sicer od začetka priprav obrambnih načrtov do končne akcije. V nekaj razgovorih po vaji je bilo slišati, da se to obdobje naj skrajša, sicer pa morajo biti vse strukture splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite pripravljene ob vsakem času.

Jani D.

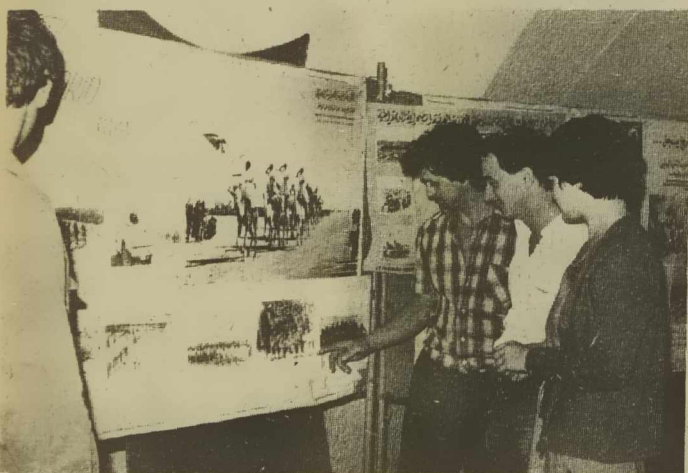
Nova razstava v klubu mladih

Sredi preteklega tedna so v prostorih kluba mladih v Murški Soboti na slovesen način odprli razstavo pod naslovom „Narodnoosvobodilna gibanja v svetu“, ki so jo člani kluba pripravili v sodelovanju s centrom klubov OZN pri republiški konferenci Zveze socialistične mladine Slovenije. Uvodoma pa je predsednik konference zveze socialistične mladine v JLA murskosoboške garnizije Igor Lipovšek za vzorno sodelovanje in pomoč pri izvedbi kulturnih, političnih, manifestativnih, informativnih in športnih aktivnosti izročil upravniku kluba mladih Stanku Kerčmarju spominsko knjigo Edvarda Kardelja „Zveza komuni-

stov Jugoslavije — Izbor iz dela VII”.

Po krajšem povzetku o namenu razstave, ki v sliki in besedi, zlasti pa s pomočjo panojev in plakatov, na zanimiv način prikazuje narodnoosvobodilna gibanja v svetu, boj narodov iz Afrike, Azije in Južne Amerike za njihovo neodvisnost in mir na vseh celinah, je dramska skupina murskosoboškega kluba mladih izvedla recital o Palestinski poeziji. Razstavo, ki bo odprta vse do 9. junija, vsak dan od 13. do 20. ure, ob sobotah pa od 8. do 14. ure, si spričo bogatega in zanimivega gradiva velja vsakakor ogledati.

M. Jerše

NARODNOOSVOBODILNA GIBANJA V SVETU — Takšen je naslov razstave v klubu mladih v Murški Soboti, ki je že v prvih dneh pritegnila veliko pozornost obiskovalcev. Tekst in foto: M. Jerše.

OB OTVORITVI DOMA UČENCEV GOSTINSKE ŠOLE V RADENCIH

POVEZANOST ŠOLE IN KRAJA

Krajevna skupnost Radenci je v zadnjih nekaj letih doživljala skokovit razvoj. Vse več krajanov se je zaposlovalo v industriji, naraščal je tudi družbeni in osebni standard tamkajšnjih ljudi. K vsemu temu pa je veliko prispevala delovna organizacija Zdravilišče Radenska, ki je tudi nosilka gostinsko-turistične dejavnosti v Pomurju. Radenci so zato postali turistični kraj svetovnega slovesa.

Tako so med drugim poudarili na slavnostni seji skupščine KS ob praznovanju nedavnega krajevnega praznika, ki so ga povezali tudi z otvoritvijo nekaterih pomembnih objektov. Mednje gotovo sodi tudi dom tamkajšnje gostinske šole, na otvoritveni prireditvi pa je spregovorila predsednica republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo Majda Poljanšek in med drugim dejala:

»Novi dom za učence v Radencih bo s svojimi 200 ležišči prispeval k izboljšanju pogojev gostinskih delavcev, ki jih še zmeraj močno primanjkuje. Zgrajen je v enem najlepših in najmočnejših gostinsko-turističnih središč in bo omogočil prijetno bivanje ter uspešno strokovno, splošno in praktično izobraževanje mladim s področja širšega območja severovzhodne Slovenije. Z vzgojo usposobljenih delavcev bo prispeval k uspešni gospodarski izrabi mnogih naravnih bogastev tega območja in s tem tudi k njegovemu hitrejšemu razvoju. Temeljitejšo začetno izobraževanje in razmah stalnega strokovnega izpopolnjevanja gostinskih delavcev, ki ga omogočajo novi vzgojno-izobraževalni programi usmerjenega izobraževanja, v tem primeru idealno sovpadajo z dograditvijo tega lepega doma, kar bo vse skupaj

bistveno izboljšalo pogoje za učenje in delo mladih in odraslih gostincev. Bližina in že tradicionalna povezava med šolo ter gostinsko-turističnimi in zdraviliškimi delavci na območju Radenc boste v novih pogojih lahko polno zaživela.«

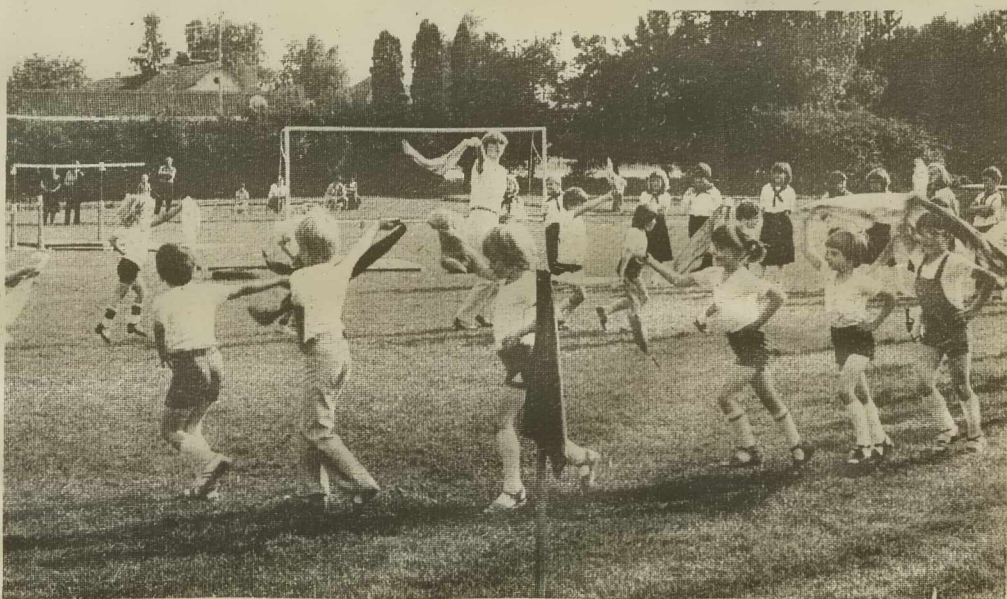
Tudi dijakom gostinske šole in njihovim učiteljem ter vzgojiteljem novi dom veliko pomeni. Letošnji praznik domače KS in letošnji mesec maj jim bo zato ostal dolgo v spominu.

J. Kurbus

Srečanje, ki druži ljudi

Letošnji dan mladosti in rojstni dan tovariša Tita so na posebej zanimiv in dostojen način proslavili tudi prebivalci ene najbolj aktivnih novo ustanovljenih krajevnih skupnosti v mestu Murška Sobotica — krajevne skupnosti Park. Večje število ljudi, od najmlajših do starih, se je na pobudo krajevne organizacije socialistične zveze in sekcije za družbeno aktivnost žensk, ki je v svojih prizadevanjih naletela na veliko razumevanje šole in vrtca, zbralo na stadionu pri prvi osnovni šoli Daneta Šumenjaka v Murški Soboti, kjer so imeli svojo proslavo.

Slovesnost se je začela s slavnostnim govorom predsednika krajevne organizacije socialistične zveze Park Ladislava Tušarja, ki je izrazil prepričanje vse navzočih, da bodo skupno odločno in neomajno hodili po Titovi poti. Zatem je spregovoril o pomenu praznovanja rojstnega dne Josipa Broza Tita, tvorca zavesti, vstaje in osvoboditve narodov Jugoslavije, ki v svobodni

SVOJSTVEN DAN MLADOSTI — Prebivalci krajevne skupnosti Park v Murški Soboti so ob koncu minuloga tedna pripravili nadvse prijetno srečanje ob proslavljanju letošnjega dneva mladosti. Tekst in foto: M. Jerše.

socialistični samoupravni skupnosti gradijo lepšo prihodnost.

Z navdušenjem si je nato ogledalo občinstvo zares pester kulturni program, ki so ga pripravili v krajevni skupnosti Park sami in z udarniškim delom. Učenci prve osemletke in cicibani iz otroškega vrtca so se širšemu občinstvu predstavili z raznimi

pevskimi, recitatorskimi, ritmičnimi in telovadnimi točkami, ki si jih je bilo vredno ogledati. V njih je šlo v bistvu za pravi prikaz našega vsakodnevnega dela, učenja in odnosov, s katerimi gradimo hitrejši razvoj tudi tega dela pomurskega središča.

Družabno srečanje z raznovrstnimi igrami, pritegnilo je zla-

sti tekmovanje v vlečenju vrvi, pa je brez dvoma prispevalo k nadaljnjemu zblizevanju in spoznavanju krajanov omenjene krajevne skupnosti, kjer živi več kot 2 tisoč ljudi. To bi kazalo vsekakor posnemati tudi marsikje drugje. Ali ne?

M. Jerše

Edina temeljna organizacija združenega dela v lendavski občini, ki nima skrbi zaradi surovin, je opekarna v Dolgi vasi. Pred nedavnim so namreč ugotovili, da je v njeni neposredni bližini še za dobrih 50 let zalog izredno kvalitetne gline. Iz dolgovaške gline naj bi v bodoče izdelovali razen opeke tudi zahtevnejše keramične izdelke, da je to mogoče, so pokazali tudi prvi izdelki iz te surovine, ki so jih naredili v sosednji Madžarski. Nova tovarna keramičnih izdelkov, najo se pripravljajo že dalj časa, naj bi bila zgrajena v tem srednjoročnem obdo-

bju, v njej pa naj bi dobilo zaposlitev kakih 200 novih delavcev. Foto: Jani D.

KOBILJE — Učenci osnovne šole v Kobilju vzorno skrbijo za urejanje okolice spomenika Edvardu Kardelju, po katerem so poimenovali svojo šolo. To je njihova trajna naloga, kakor tudi da se zgledujejo po njegovih delih, idejah o bratstvu in enotnosti ...

Foto: J. G.

Lendavska tržnica je odprta le dvakrat tedensko, prodajalci na njej pa ponujajo v glavnem zelenjavo, tu in tam pa se med njimi pojavi kakšen prodajalec tekstila in obutve. Ponudba zelenjave je vedno dokaj skromna, tako da Lendavčani s svojo tržnico niso zadovoljni. Da bi bila težava še večja, je ponudba zelenjave in sadja dokaj skromna tudi v trgovinah. Pred nedavnim pa je bila v Lendavi odprta nova trgovina z zelenjavo, tako da so se težave lendavskih gospodinj vsaj omilile. Foto Jani D.

